

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví
Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Mgr. Kristýna KOPALOVÁ

COUNTRY INTELLIGENCE

Rigorózní práce

Konzultant rigorózní práce: PhDr. Richard Papík, PhD.

Praha 2007

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem rigorózní práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Praze, 22. ledna 2007

.....
Kristýna KOPALOVÁ

Identifikační záznam

Kristýna KOPALOVÁ. *Country Intelligence*. Praha, 2007. 132 s., příl. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, 2007. Vedoucí diplomové práce PhDr. Richard Papík PhD.

Abstrakt

Práce se zaměřuje na uvedení do problematiky country intelligence ve světě a v České republice. Pozornost je věnována výkladu pojmu country intelligence a základních souvisejících termínů. Dále je uveden přehled nejvýznamnějších systémů poskytujících informace typu country intelligence. Prezentovány jsou výsledky výzkumu o využití country intelligence v České republice včetně konkrétních příkladů použití v praxi. Zmíněny jsou i metody používané v country intelligence včetně nových metod spojených s využitím moderní výpočetní techniky.

Klíčová slova

Country intelligence, informace o zemích, zpravodajství, konkurenceschopnost, konkurenční strategie, konkurenční výhoda, dolování dat.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK.....	7
Předmluva.....	9
1. ÚVOD	10
2. VÝKLAD POJMU COUNTRY INTELLIGENCE A PŘÍBUZNÝCH TERMÍNŮ ..	11
2.1. Lingvistické pojetí problému	11
2.2. Výklad souvisejících pojmů.....	13
2.3. Competitive intelligence	14
2.4. Konkurenceschopnost	16
2.4.1. Vývoj národních ekonomik a jejich konkurenceschopnosti po druhé světové válce.....	16
2.4.2. Konkurenceschopnost národů.....	17
2.4.3. Národní konkurenční výhoda a hodnotový řetězec.....	18
2.4.4. Konkurenční strategie	20
2.5. Strategické řízení v country intelligence.....	21
2.6. Strategická analýza v country intelligence.....	21
2.7. PEST analýza v country intelligence	22
2.8. Analýza 4C	24
2.9. Aplikace benchmarkingu v country intelligence	24
2.9.1. Benchmarkingový cyklus	26
2.9.2. Benchmarking zemí a územních celků v praxi.....	26
2.10. Rating zemí	27
3. SITUACE VE SVĚTĚ A ORGANIZACE PROCESŮ COUNTRY INTELLIGENCE	28
3.1. Typologie produktů.....	28
3.2. Zdroje informací typu country intelligence poskytované národními vládními a mezinárodními mezivládními organizacemi	30
3.2.1. <i>CIA World Factbook</i>	30
3.2.2. <i>OECD Factbook a OECD Statistics</i>	35
3.2.3. <i>Skupina Světové banky</i>	39
3.2.4. <i>Vaše Evropa</i>	44
3.3. Informace typu country intelligence poskytované komerčními producenty	46
3.3.1. <i>Economist Intelligence Unit</i>	46
3.3.2. <i>Global Insight</i>	52
3.3.3. <i>Business Monitor</i>	56
3.3.4. <i>Euromonitor</i>	59
3.4. Multizdrojové portály	61
3.4.1. <i>Factiva</i>	61

3.4.2. <i>One Source</i>	61
3.4.3. <i>Internet Securities</i>	62
3.5. Další zdroje informací pro country intelligence	62
3.6. Metodologie tvorby dokumentů.....	64
3.6.1. <i>Metodologie tvorby zpráv konkurenceschopnosti zemí</i>	65
3.6.2. <i>Světové ekonomické fórum</i>	66
3.6.3. <i>Mezinárodní institut pro manažerskou průpravu</i>	72
3.6.4. <i>Rozdíly v metodologii tvorby zpráv světové konkurenceschopnosti WEF a IMD</i>	78
4. SITUACE V ČESKÉ REPUBLICE V OBLASTI COUNTRY INTELLIGENCE....	79
4.1. Historie country intelligence v České republice	79
4.2. Obchodní zvyklosti v zemích světa a dostupné zdroje informací pro zahraniční obchod	82
4.3. Uživatelé informací typu country intelligence.....	83
4.4. Využití country intelligence v České republice (na základě výzkumu).....	83
4.4.1. <i>Předmět výzkumu</i>	83
4.4.2. <i>Metodika výzkumu</i>	83
4.4.3. <i>Harmonogram dotazníku a sběr dat</i>	84
4.4.4. <i>Typologie uživatelů country intelligence pro potřeby výzkumu</i>	84
4.4.5. <i>Výsledky výzkumu - popis získaných výsledků a jejich interpretace</i>	85
4.4.6. <i>Hodnocení systémů uživateli</i>	86
4.5. Role informačních institucí a knihoven v činnosti country intelligence.....	91
4.6. Informace typu country intelligence v České republice.....	93
4.6.1. <i>Dokumentační databáze Infobanky ČTK</i>	94
4.6.2. <i>Oficiální portál pro podnikání a export BusinessInfo</i>	97
4.6.3. <i>Ministerstvo zahraničních věcí a Ústav pro zahraniční styky a informace</i>	99
5. METODY POUŽÍVANÉ V OBLASTI COUNTRY INTELLIGENCE	101
5.1. HUMINT	105
5.2. TECHINT	105
5.3. LIAISON	105
5.4. OSINT.....	106
5.5. ELICITATION	107
5.6. Tvorba analytických zpráv	107
5.6. Speciální metody country intelligence při využití pokročilých nástrojů výpočetní techniky.....	108
5.6.1. <i>Dolování dat a datové sklady</i>	108
5.6.2. <i>Konkrétní příklady systémů dolování dat</i>	111
5.6.3. <i>Ratingové metody používané v country intelligence</i>	113
6. ZÁVĚR.....	117
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY [dle ISO 690].....	118

SEZNAM OBRÁZKŮ	130
SEZNAM GRAFŮ	131
SEZNAM PŘÍLOH	132

SEZNAM ZKRATEK

ALLINT	All Source Intelligence
APEC-ESIS	Asia-Pacific Economic Cooperation – Energy Standards & Labeling Information Network
APSD	Analytical and Political Studies Directorate OECD
CEC	Commission of the European Communities
CERGE-EI	Center for Economic Research and Graduate Education of Charles University
CIA	Central Intelligence Agency
CMC	Czech Management Center
ČK DS	Česká komora detektivních služeb
DQAF	Data Quality Assessment Framework
DRI	Data Resources Inc.
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development
EIA	Europe's Industry Association
EIU	Economist Intelligence Unit
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnosti
EVCA	European Private Equity and Venture Capital Association
FAO	Food and Agriculture Organization
GCI	Global Competitiveness Report
GDDS	General Data Dissemination System
GDF	Global Development Finance
GITR	Global Information Technology Report
GMID	Global Market Information Database
HUMINT	Human Intelligence
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development
ICSID	International Centre for Settlement of Investment Disputes
IDA	International Development Association
IEA	International Energy Agency
IFC	International Finance Corporation
IIR	Institute for International Research
IMD	International Institute for Management Development
IMEDEC	Institute pour l'Etude des Methode de Direction de l'Enterprise

IMI	International Management Institute
IMINT	Imagery Intelligence
JANIS	The Joint Army Navy Intelligence Studies
MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency
N/ELFS	National and/or European Labour Force Survey
NGCI	New Global Competitiveness Index
NIS	National Intelligence Survey
NRI	Network Readiness Index
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OSINT	Open Source Intelligence
PARIS21	Partnership in Statistics for Development in the 21st century
SCIP	Society of Competitive Intelligence Professionals
SDA	Same-Day Analysis
STD	Statistics Directorate OECD
TECHINT	Technical Intelligence
TFSCD	Trust Fund for Statistical Capacity Building
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
ÚZSI	Ústav pro zahraniční styky a informace
VW	Views Wire
WCC	World Competitiveness Center
WCY	World Competitiveness Yearbook
WDI	World Development Indicators Database
WEF	World Economic Forum
WEFA	Wharton Economic Forecasting Associates
WHO	World Health Organization
WMRC	World Market Research Center
WTO	World Trade Organization

Předmluva

Cílem této rigorózní práce bylo rozšířit diplomovou práci a vytvořit základní přehled problematiky country intelligence, analyzovat nejvyužívanější zdroje systémů, které poskytují informace tohoto typu, a na základě výzkumu zjistit aktuální situaci využívání zdrojů country intelligence na území České republiky.

Vzhledem k šíři tématu nebylo možné provést analýzu všech zdrojů poskytujících informace typu country intelligence, proto byly vybrány pouze nejvýznamnější a nejvyužívanější zdroje.

Téma jsem si zvolila, protože mě problematika country intelligence a informačního zpravodajství dlouhodobě zajímá a částečně se mi i podařilo proniknout do této problematiky v praxi.

Na Ústavu informačních studií a knihovnictví bylo v posledních letech zpracováno jen několik diplomových prací, které se zabývaly související problematikou competitive intelligence, nicméně byly zaměřené zejména na metody a nástroje analýzy informací v competitive intelligence nebo na company intelligence a problematice country intelligence se nevěnovaly.

Během výzkumu, který je součástí této rigorózní práce, jsem spolupracovala s kolegou T. Sýkorou, jehož téma diplomové práce „Role externích informací pro strategické řízení“ úzce souvisí s problematikou country intelligence a konkurenčním zpravodajstvím. Spolupráce byla přínosná zejména pro možnost vzájemné výměny názorů a společných konzultací související problematiky.

Chtěla bych poděkovat všem, kteří mi pomohli napsat tuto rigorózní práci za četné konzultace a spolupráci při vyplňování dotazníku. Zejména bych na tomto místě ráda poděkovala konzultantovi rigorózní práce, PhDr. Richardu Papíkovi, PhD., za jeho cenné připomínky, náměty a pomoc s celkovou koncepcí práce.

1. ÚVOD

„To, co osvíceným generálům a moudrým vládcům umožňuje dosahovat vítězství na každém jejich kroku, a čím převyšují ostatní lidi, jsou správné informace. Porážka je omluvitelná, překvapení nikoliv.“

Sun Tzu, Umění války.

Pojem **country intelligence** není v České republice příliš rozšířený, nicméně problematika, kterou zkoumá, tedy informační zpravodajství o zemích, má u nás i ve světě hluboké kořeny a v současné době je stále více využívána.

Mezi firmami a státy existují různé **konkurenční vztahy**. A právě country intelligence je oblast, která tyto konkurenční vztahy zkoumá. Potřeba informací typu country intelligence je nezbytným předpokladem pro **zajištění konkurenčních výhod** států, **zajištění bezpečnostní situace** nebo **ekonomické stability** v zemích světa.

Rigorózní práce se zaměřuje na **informační zdroje** obsahující informace typu country intelligence, **využití** těchto zdrojů a **způsoby jejich zpracování** v České republice.

Na úvod navazující druhá kapitola vysvětluje **základní související termíny** pro oblast country intelligence včetně problematiky **benchmarkingu** nebo **ratingu**. Pozornost je věnována i **lingvistickému pojetí** problematiky.

Třetí, nejrozsáhlejší kapitola **analyzuje a stručně charakterizuje** nejvyužívanější **zdroje informací** typu country intelligence. Součástí této kapitoly je detailní **charakteristika metodologie tvorby zpráv** o konkurenceschopnosti zpracovaná podle konkrétních příkladů nejvýznamnějších organizací, které se tvorbou zpráv o světové konkurenceschopnosti zemí zabývají.

Obsahem čtvrté kapitoly jsou **výsledky výzkumu** využití informací a zdrojů typu **country intelligence v České republice**. Charakterizovány jsou i nejvýznamnější české zdroje a stručný přehled **vývoje problematiky** country intelligence na našem území.

Pátá kapitola se zabývá metodami používanými v country intelligence. Uvedeny jsou **klasické zpravodajské metody** a nejčastěji používané metody včetně metod tzv. **dolování dat** (data mining) a **metody využívané v ratingu**. Práce je dále rozšířena o metody tzv. „**poradenství**“ a „**doing business**“.

2. VÝKLAD POJMU COUNTRY INTELLIGENCE A PŘÍBUZNÝCH TERMÍNŮ

2.1. Lingvistické pojetí problému

Termín *country intelligence* nemá v současné době vhodný a dostatečně výstižný ekvivalent v českém jazyce. Překlad slova *country* je jednoznačný, znamená *země, stát nebo vlast* [Fronek, 1999, s. 104]. Problematický ovšem je nejen správný, ale i vhodný výklad slova *intelligence*. Podle ekonomického překladového slovníku slovo *intelligence* znamená *inteligence ve smyslu rozumové schopnosti, tajná zpráva nebo informace vojenského nebo politického významu, dále tajná/zpravodajská/výzvědná služba nebo činnost*. Zastaralý překlad obsahuje i výraz *zpráva* nebo *informace* [Fronek, 1999, s. 254]. Websterův výkladový slovník [1996] pouze upřesňuje již uvedené termíny. Pojem zpravodajství vyjadřuje proces získávání informací a postupy a způsoby práce s informacemi.

Přesným překladem nalezených termínů podle překladových i výkladových slovníků můžeme jako český ekvivalent výrazu *country intelligence* používat termíny: **zprávy nebo informace o zemích, konkurenční zpravodajství o zemích nebo výzvědná činnost o zemích**.

Výklad podobného a tématicky úzce příbuzného termínu *competitive intelligence* je také složitý, nicméně se jedná o termín v českém prostředí více rozšířený. Jeho výkladem se již zabývali někteří odborníci. Příkladem je diskuse na internetovém magazínu Konkunktura.cz [Konjunktura.cz, 2007].

V této diskusi jde v *competitive intelligence* podle R. Papíka „v podstatě o práci zjišťování, sledování a vyhodnocování konkurenčního prostředí s cílem odhalit silné a slabé stránky konkurence, rozpoznat její strategické záměry”. Podle T. Vejlučka¹ je „*competitive intelligence* profesí, jejímž posláním je poskytování informací umožňující subjektům úspěšný rozvoj v konkurenčním prostředí”. Dalším používaným výkladem

¹ Ředitel společnosti TOVEK, předseda SCIP Czech, viceprezident České komory detektivních služeb a předseda SPEIS.

termínu *competitive intelligence* je podle P. Pojera² „konkurenční zpravodajství o firmách”.

Stále však zůstává otázka, zda-li můžeme stejnou definici použít i pro výklad termínu *country intelligence*, přičemž konkurenční prostředí by v tomto případě nebylo situováno do prostředí komerčních podniků a firem, ale týkalo by se konkurence mezi zeměmi a jejich silnými a slabými odvětvími. Z pohledu P. Pojera bychom tedy pak termín *country intelligence* mohli překládat jako konkurenční zpravodajství o zemích, který nejvíce odpovídá přesnému slovníkovému překladu.

Je nutné ovšem zdůraznit, že při výkladu obou termínů záleží na celkovém pojetí a přístupu k danému tématu.

V rigorózní práci je používán anglický výraz *country intelligence* z angloamerické praxe. V českém jazyce ustálený termín zatím neexistuje a mezi odbornou veřejností je angloamerický termín všeobecně srozumitelný.

S výkladem termínu *country intelligence* a *competitive intelligence* souvisí i výklad pojmu *competitiveness*. V České republice je všeobecně přijímaný překlad *konkurenceschopnost*. Nicméně i zde není překlad jednoznačný. J. Jirásek³, který přednáší na Institutu pro mezinárodní výzkum (Institute for International Research - IIR) nazývá pojem *konkurenceschopnost* mnohoznačným. Ve své knize *Konkurenčnost* [2001, s. 48] vysvětluje, že se překladem termínu *competitiveness* do českého ekvivalentu *konkurenceschopnost* „připravujeme o košatění výrazů, které země ve věci zkušenější běžně užívají, jako „*competitive capacity*“ (*konkurenční schopnost*), „*competitive fitness*“ (*konkurenční zdatnost*), „*competitive edge*“ (*krajní konkurenčnost*) aj.“ Avšak slovník spisovné češtiny nebo nástroj kontroly pravopisu české verze operačního systému Windows, výraz *konkurenčnost* nepovažuje za gramaticky správný. V rigorózní práci je používán rozšířenější termín *konkurenceschopnost*.

² Project manager ve firmě Factum Invenio.

³ Čestný děkan CMC Graduate School of Business, člen Sboru expertů Rady ČR pro jakost.

2.2. Výklad souvisejících pojmů

V současnosti se setkáváme s celou řadou příbuzných pojmů, které v sobě nesou určitý druh zpravodajství (intelligence). Jejich význam se liší podle toho, na co se příslušné zpravodajství zaměřuje.

Význam sousloví *competitive intelligence* byl již vysvětlen v předchozí kapitole, existují však další související pojmy, jako např. *competitor intelligence*, *company intelligence*, *business intelligence*, *customer intelligence*, *market intelligence*, *partner intelligence* nebo *technical intelligence*.

Podle R. Papíka [1998] je *competitor intelligence* synonymem pro *competitive intelligence*.

Z. Molnár [Competitive Intelligence, 2003, s. 40] vysvětluje sousloví *competitor intelligence* jako „zpravodajství o kritických faktorech podniku, např. finanční výkonnost, produktivita a pozice na trhu jiné společnosti nebo skupiny společností“.

V *company intelligence* se jedná o problematiku shromažďování, analyzování a vyhodnocování informací o firmách [Papík, 1998, s. 4].

Market intelligence je vysvětlováno jako zpravodajství o trhu, jeho charakteristice, velikosti, nových trendech a směru vývoje.

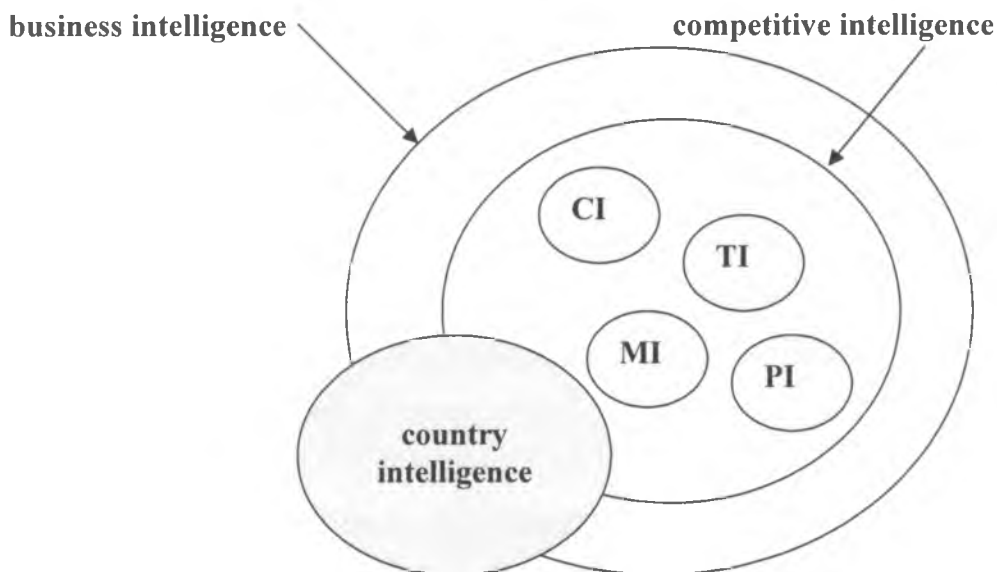
Zpravodajství o firemních a obchodních partnerech shromažďované jako o možné budoucí konkurenci bývá označováno jako *partner intelligence* [Molnár, 2003, s. 41].

Zpravodajství o novinkách v technologickém vývoji, o nových technologiích, produktech a procesech se nazývá *technical intelligence*.

Business intelligence je proces s cílem co nejlépe pomáhat manažerům při rozhodování. Jedná se o analytický proces, který transformuje rozptýlené podnikové a konkurenční zdroje na obchodně zaměřené vědomosti o schopnostech, pozicích, jednáních a cílech v interních i externích obchodních oblastech. *Business intelligence* je vlastně pojmem nadřazeným všem ostatním. Obsahuje informace, které nejsou vždy konkurenčního typu a zahrnují také zpravodajství o situaci uvnitř podniku [Molnár, 2003, s. 41].

Každý z pojmů je zaměřen jinak, ale všechny dohromady dávají podniku výhodu při rozhodování.

Vztah souvisejících pojmů lze graficky vyjádřit následovně:

Obr. č. 1. Vztah pojmu country intelligence a ostatních souvisejících pojmů

2.3. Competitive intelligence

Competitive intelligence je manažerská disciplína, která vznikla jako důsledek globalizace a jejího tlaku na komerční firmy, vládu, armádu nebo tisk. Tyto instituce, aby uspěly v konkurenci na mezinárodních trzích, začaly systematicky vyhodnocovat informace z trhů, o konkurenci, politické situaci a trendech ve výzkumu a vývoji, které je ovlivňují. Začaly je aktivně využívat k vytváření a přizpůsobování své strategie a taktiky tomu, aby mohly čelit novým hrozbám a využívat nových příležitostí [Brabec, 2005, s. 32].

Ve Spojených státech amerických vznikla z důvodů růstu významu competitive intelligence Mezinárodní organizace profesionálů konkurenčního zpravodajství (Society of Competitive Intelligence Professionals - SCIP), která se zabývá etickým kodexem konkurenčního zpravodajství a dohlíží na dodržování legálních technik při konkurenčním zpravodajství. V České republice byla zřízena SCIP Czech, 2. afiliace globální organizace, která organizuje odborné a vzděvací akce, publikuje nové poznatky z oboru a podporuje vytváření služeb pro účelné, snadné a rychlé využívání informací nutných pro podnikání [SCIP Czech, 2007].

Mezinárodní organizace profesionálů konkurenčního zpravodajství SCIP na svých webových stránkách publikuje hned několik definic competitive intelligence. První z nich vysvětluje pojem *competitive intelligence* jako „*systematický a etický proces*

shromažďování, analyzování a řízení takových externích informací, které mohou ovlivnit důležité operace, plány a rozhodování v podniku“ [SCIP, 2005]. Jiným způsobem lze říci, že „competitive intelligence je proces zvyšování úrovně tržní konkurenceschopnosti porozuměním konkurenčnímu prostředí a konkurenčním firmám za předpokladu použití etických metod“.

Přesnější definice SCIP vysvětluje *competitive intelligence* jako „legální sbírku informací týkající se možností, nedostatků a záměrů obchodních konkurentů, která je získána prostřednictvím informačních databází a jiných zdarma dostupných zdrojů za předpokladu dodržování etických metod získávání informací, která je posléze analyzována“.

Podle F. Brabce⁴ [2005] lze konkurenční zpravodajství „chápat jako cestu k dosažení znalosti“. Podnikatelské či komerční zpravodajství je tedy cestou k dosažení managementu znalosti. Představuje komplexní detektivní ochranu ekonomických zájmů podnikatelských subjektů.

Zdroje informací pro competitive intelligence lze rozdělit na dvě základní skupiny: **publikované a nepublikované**. Publikované zdroje představují podstatně větší objem než zdroje nepublikované, podle Z. Molnára⁵ [Competitive Intelligence, 2003, s. 41] představují zhruba 70-75 % všech informací, přičemž pomocí legálních etických metod lze najít 90-95 % informací. Za **publikovaný zdroj** můžeme považovat takový zdroj, který je **veřejně přístupný** [Papík, 2001]. Může se jednat o výroční zprávy, zpravodajské články z tisku, statistiky, odborné časopisy nebo konferenční materiály.

Podle průzkumu provedeného pro SCIP skupinou Pine Ridge Group a společností T.W. Powell lze považovat za nejefektivnější zdroj CI informací profily konkurentů, finanční analýzy, SWOT analýzy, scénáře, analýzy vítězů a poražených, válečné hry nebo modelové simulace [SCIP, 2005].

Nepublikované zdroje, tzv. **šedá literatura**, se shromažďují speciálními metodami, např. marketingovým výzkumem. Jedná se o výzkumné nebo technické zprávy, analýzy a disertace.

⁴ Čestný člen České komory detektivních služeb.

⁵ Profesor Ústavu informatiky a statistiky Fakulty managementu a ekonomiky na Univerzitě T. Bati ve Zlíně.

Mnoho informací je přístupných přes internet, kde jsou pak k dispozici zdarma, nebo za úplat. Mezi nejznámější české volně dostupné zdroje informací typu competitive intelligence patří oficiální server českého soudnictví Justice.cz nebo oficiální portál na podporu podnikání a exportu BusinessInfo.cz. Mezi placené zdroje patří ekonomický a firemní servis firmy Albertina Icome nebo databáze hospodářských informací Magnus Čekia.

Existuje velké množství zdrojů, které neposkytují přímo firemní a obchodní informace, jsou však velmi cenným zdrojem informací o konkurenci. Jedná se například o **elektronické diskusní skupiny** týkající se nabídky volných pracovních míst, ze kterých lze usuzovat možnost strategických rozhodnutí na základě otevírání nových pracovních pozic nebo personální inzertní servery (např. <http://www.careerbuilder.com> nebo <http://www.monsterboard.com>).

2.4. Konkurenceschopnost

Konkurenceschopnost je ekonomický pojem, který vyjadřuje způsob země proniknout svým zbožím a službami na zahraniční trhy a z mezinárodní směny **získávat komparativní výhody** [Žák, 1999, s. 351].

Nejde o úzce vymezený jev měřitelný jednotlivými ekonomickými nástroji. Jedná se o komplexní skutečnost, jejíž některé jevy lze kvantifikovat a jiné ne.

Schopnost konkurence neboli konkurenceschopnost je dle M. Portera [Konkurenční výhoda, 1993, s. 19] „*jádrem úspěchu nebo neúspěchu podniků*“. Pro účely této práce lze Porterovu definici aplikovat nejen na oblast podniků a firem, ale i na oblast států a národů. Lze tedy říci, že **schopnost konkurence je jádrem úspěchu nebo neúspěchu zemí a národů**.

2.4.1. Vývoj národních ekonomik a jejich konkurenceschopnosti po druhé světové válce

Industrializované ekonomiky se liší **národními konkurenčními výhodami**. Například pro Německo je charakteristická dlouhodobě trvající vedoucí pozice v chemickém a strojírenském průmyslu a ve výrobě aut, Švédsko je známé svou vedoucí pozicí ve výrobě oceli, Švýcarsko zase vede ve farmacii a výrobě čokolády. Jejich národní

výhody přetrvávaly po staletí. Díky rostoucí internacionalizaci konkurenceschopnosti se ale rozdíl v konkurenční výhodě v posledních letech velmi zostřily [Porter, 1990, s. 78].

Průmyslová odvětví jsou stejně jako národní ekonomiky **dynamická**. Od druhé světové války docházelo k velkým změnám v mezinárodně důležitých odvětvích, mnoho národních ekonomik prošlo celkovým rapidním růstem produktivity, mnoho jiných naopak rapidním poklesem. Národní výhoda se od té doby usídlila v určitých průmyslových segmentech, ale ne v celých průmyslových odvětvích [Porter, 1990, s. 45].

Prosperita národních ekonomik nezávisí pouze na modelech v jakémkoli čase a na jakémkoli místě, ale stále více na schopnosti průmyslu určitého národa obnovovat a modernizovat. Modernizace ekonomiky je výsledkem rozšiřování a vylepšování konkurenční výhody firem daného národa, dosažení širších a sofistikovanějších konkurenčních výhod v již zavedených průmyslových odvětvích, které vedou k růstu produktivity a schopnosti úspěšně konkurovat v sofistikovanějších segmentech a ve zcela nových odvětvích.

2.4.2. Konkurenceschopnost národů

J. D. Sasch⁶ [2001] se ve své práci o světové konkurenceschopnosti zabýval otázkou, co to vlastně **konkurenceschopnost zemí** je. Zda-li spolu mohou státy světa soutěžit hospodářsky stejně jako vojensky.

Existují **dva faktory**, které ovlivňují konkurenceschopnost států. První faktor je předem dán, plyne z **geografické polohy**, přírodního bohatství a kultury národa. Ten však v poslední době ztrácí svou sílu. Druhý faktor je **výsledkem podnikatelských aktivit a strategií** na daném území.

Mezi státy jsou konkurenční vztahy hluboce politicky a sociálně zakořeněny. V posledních letech dochází také k **rozšiřování jejich spolupráce**. Konkurenční vztahy a vzájemná spolupráce mají dopad na dané země na lokální i globální úrovni.

Konkurenční chování států je typické tím, že přebírají některé charakteristiky firem (snaha o vytváření komparativních výhod), soutěží o zlepšení pozice v mezinárodním

⁶ Profesor a ředitel Centra pro mezinárodní rozvoj na harvardské univerzitě.

obchodě, lákají výhodné investice do národních ekonomik, a tím zlepšují svou konkurenční pozici. Zejména se ale snaží o **vytvoření a udržení vysoké přidané hodnoty** v jednotlivých složkách výrobního řetězce.

Platí, že soutěžení na mezinárodních trzích je zkresleno **politickými důvody** a vztahy s hostitelskými vládami na hlavních trzích se stávají klíčovou veličinou. Hostitelské vlády mají velké množství prostředků, jak bránit činnostem mezinárodních a globálních firem. Analýzy zahraničních firem vyžadují zvážení institucionálních faktorů, které mohou být pro někoho z jiné země těžko pochopitelné (např. praxe zacházení s pracovní silou, řídicí struktury atd.) [Porter, 1990, s. 68].

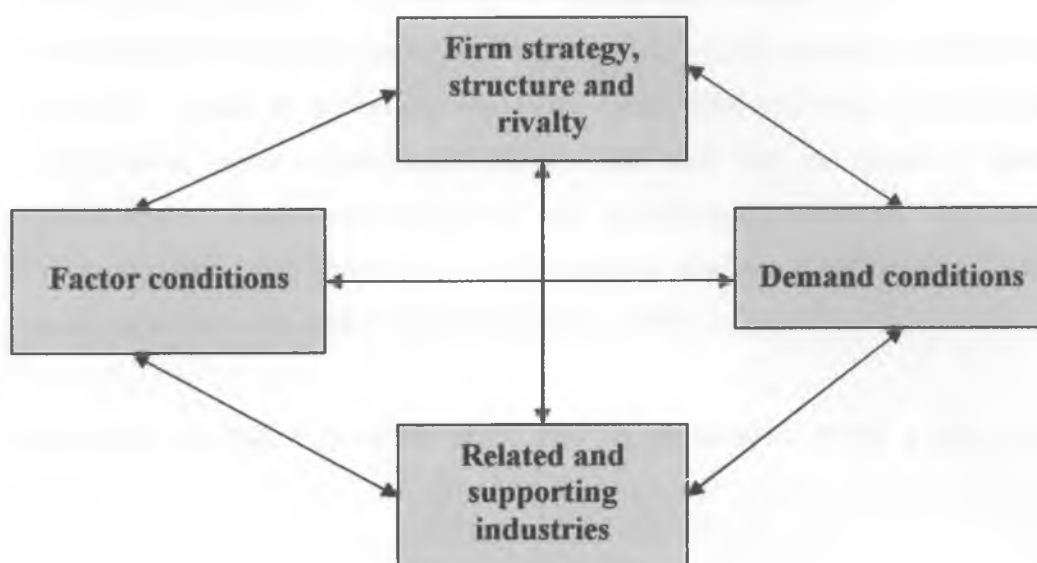
2.4.3. Národní konkurenční výhoda a hodnotový řetězec

Národní ekonomiky v určitých stádiích konkurenčního rozvoje **reflektují** charakteristické **zdroje konkurenční výhody** firem daného národa.

Termín konkurenční výhoda lze chápat pouze z celkového pohledu na určitý podnik nebo zemi. Zdrojem konkurenční výhody jsou samostatné činnosti, které v daném státě probíhají. Tyto činnosti pak přispívají k relativnímu postavení země z hlediska výše nákladů a vytvářejí základnu pro diferenciaci [Porter, 1990, s. 75].

V každém státě existuje určité množství podniků specializujících se na různá odvětví. **Hodnotový řetězec** a **konkurenční výhoda** mají vliv nejen na postavení daného podniku na národním i na mezinárodním trhu, ale **ovlivňují** také celkovou **konkurenceschopnost státu** a mají vliv na jeho ekonomické ukazatele.

Existuje mnoho různých výkladů národní konkurenční výhody. Významným výkladem národních konkurenčních výhod je **Porterův diamant konkurenceschopnosti státu**, tedy prostoru, který si každý stát vytváří a podporuje. Pro určení vrcholů diamantu konkurenceschopnosti si M. Porter [1990] klade otázku: *Jaké jsou podmínky nebo faktory konkurenceschopnosti jednotlivých států ve světové ekonomice?*

Obr. č. 2. Porterův diamant konkurenceschopnosti
(The Determinants of National Advantage)

[Porter, 1990, s. 72]

1. **Podmínka nejdůležitějších faktorů** (factor conditions) – klasické ekonomické teorie považovaly za nejdůležitější faktory výrobní faktory, jako je půda, práce nebo přírodní bohatství, ale v sofistikovanějších odvětvích jsou vytvářeny důležitější faktory jako např. disponibilní pracovní síla nebo vědecká základna. Nejdůležitější výrobní faktory, jsou ty, které jsou specializované a pohlcují největší investice. Ty jsou pro zahraniční společnosti obtížně napodobitelné a jejich vytvoření by pro ně bylo značně nákladné.
2. **Podmínky vyplývající z poptávky** (demand conditions) – domácí poptávka pomáhá utvářet konkurenční výhodu v případech, kdy je oborový segment větší nebo viditelnější na domácím trhu než na trzích zahraničních. Zákazníci daného státu mohou pomoci místním společnostem získat konkurenční výhodu tím, že jejich poptávka bude odlišná od poptávky jiných národů.
3. **Podmínka existence příbuzných a podpůrných oborů** (related and supporting industries), které jsou mezinárodně konkurenceschopné – mezinárodně konkurenceschopní dodavatelé jsou schopni dodávat nákladově efektivní vstupy efektivními distribučními kanály. Společnosti, které působí v daném státě, mají

zisk z toho, že jejich dodavatelé jsou globálně konkurenceschopní. Tuzemská konkurenceschopnost skýtá výhody ve výměně informačních toků.

4. **Podmínky firemní strategie, kultury a rivality** (firm strategy, structure and rivalry) – jedná se podmínky vně státu, které silně ovlivňují způsob vzniku společností, jejich organizaci a řízení. Mají také vliv na charakter domácí konkurence. Konkurenceschopnost ve specifických oborech vyplývá z manažerských dovedností a z organizačního modelu dané země a zdrojů konkurenčních výhod té či oné země [Porter, 1990, s. 73].

Tyto podmínky vznikají v prostředí státu, kde se společnosti vyvíjí a kde se učí soutěživosti.

2.4.4. Konkurenční strategie

Konkurenční strategie určuje, jak bude stát nebo národ konkurovat, jaké budou jeho cíle, poslání a opatření nezbytná k dosažení cílů [Porter, 1994, s. 35].

M. Porter⁷ [1994] definuje **tři obecné konkurenční strategie** pro firmy a podniky:

1. **prvenství v celkových nákladech** (jakmile firma dosáhne nízkých nákladů, přináší to nadprůměrné výnosy v jejím odvětví bez ohledu na přítomnost vlivných konkurenčních sil),
2. **diferenciace**, tzn. vytvoření něčeho, co je přijímáno v celém odvětví jako jedinečné (design, image),
3. **soustředění pozornosti** na určitý segment nebo geografických trh.

Při vývoji mezinárodní konkurenční strategie jsou zdůrazňovány rozdíly v nákladových faktorech v různých zemích, odlišné poměry na zahraničních trzích, odlišné úlohy zahraničních vlád a rozdíly v cílech, prostředcích a schopnostech pozorovat zahraniční konkurenty.

Strategie globálního soutěžení

Firmy se mohou účastnit mezinárodních činností prostřednictvím poskytování licencí, exportu a přímých zahraničních investic. Ze strategických důvodů obvykle nejprve

⁷ Profesor a ředitel Centra pro strategii a konkurenceschopnost na harvardské univerzitě.

dochází k exportu a poskytování licencí a po získání určitých mezinárodních zkušeností může docházet i k přímým zahraničním investicím. Export a přímé zahraniční investice jsou charakteristické pro globální odvětví.

2.5. Strategické řízení v country intelligence

Strategické řízení **formuluje směry rozvoje** firem a dalších podnikatelských subjektů, velkých nadnárodních celků, zemí nebo národů. Všechny tyto subjekty si ve své strategii formulují, co chtějí dělat nebo jak to chtějí dělat, aby byly odlišné a jedinečné, aby nabízely to, co nikdo jiný neumí, a vytvářely si tak proti svým konkurentům výhody. Musí hledat nové příležitosti a nová uplatnění.

Významnou roli ve strategickém řízení hraje **strategická analýza**, která se zabývá vnitřní a vnější situací subjektů, tedy jejich mikrookolím a makrookolím.

Strategické řízení je mimořádně složitý proces, jehož cílem je rozvíjení a udržování životaschopné shody mezi cíli a zdroji a mezi měnícími se podmínkami tržních příležitostí [Sedláčková, 2000, s. 11].

Historický význam slova *strategie* vykládá Websterův výkladový slovník [1996] jako *umění vojevůdcovské*. V kořeni slova je výraz *strategem*, což znamená *vynalézavý trik, nečekaný zvrat, rozuzlení, ale i klam, léčka nebo past*.

Současné strategické řízení má stejný cíl jaký kdysi mělo **vojenství**, tedy oblast, kde byla strategie a řízení nejrozšířenější používanou metodou, a to je **dosažení vítězství**. Důležité vojenské operace měly rozpracovanou strategii a hlavním cílem bylo vítězství na bitevním poli. V ekonomické terminologii usilují subjekty také o vítězství, ale bitevním polem je v tomto případě tržní prostředí a vítězstvím je **získání konkurenční výhody** nad jinými subjekty. Konkurenční výhodu mohou subjekty získat analýzami a odhady budoucích jevů a trendů, odlišením od konkurence a získáním jedinečné pozice na trhu [Jirásek, 2001, s. 21].

Základem pro formulování strategie je nalezení souvislostí mezi vybraným subjektem a jeho okolím, analýzou vnějších faktorů, které na subjekt působí, a konfrontací se zdroji.

2.6. Strategická analýza v country intelligence

Analýza rozkládá komplex na jednotlivé části. Postupuje od celku k částem, ze kterých se skládá. Jejím cílem je identifikovat a analyzovat všechny faktory, které budou mít vliv na volbu cílů a strategie [Sedláčková, 2000, s. 3].

Prostřednictvím strategické analýzy je možné pochopit nejisté okolní podmínky a působit na ně. V současné době, která je charakteristická dynamickými změnami, je nutné provádět spíše prognózu vývoje okolí než-li v minulosti častěji prováděnou analýzu na základě předpokladu, že to, co se stalo v minulosti, se stane i v budoucnosti. Stále častěji se začínají uplatňovat prognostické metody, např. delfská metoda nebo metoda scénářů.

Strategická analýza hraje v country intelligence významnou roli. Národní specifika, jako je obchodní politika státu, technické standardy, kulturní a institucionální normy, jsou nedílnou součástí strategie firem.

Strategie států jako celků, tedy nařízení a opatření ovlivňující obchodní politiku, výzkum, technologický vývoj nebo zahraniční vztahy, ovlivňuje vývoj menších celků, které v dané zemi působí, tedy firem, státních podniků nebo veřejně prospěšných organizací.

Podle strategických cílů lze vymežit dvě analýzy, **analýzu vnějšího okolí**, tzv. analýzu makrookolí, a **analýzu vnitřních subjektů**, tzv. analýzu mikrookolí. Státy mohou také provádět jak analýzu makrookolí, tak i mikrookolí.

Analýza vlivů vnějšího okolí se zabývá faktory působícími na makro úrovni. Při této analýze jsou používány dvě metody pro analýzu vlivů – **PEST analýza a metoda 4C**.

Analýza vlivů vnitřního okolí zahrnuje **analýzu odvětví** s důrazem na konkurenční prostředí [Sedláčková, 2000, s. 22]. Identifikuje faktory, které činí odvětví atraktivním a zemi v tomto odvětví jedinečnou. Mezi metody analýzy mikrookolí patří např. Porterův diamant konkurenceschopnosti (viz obr. č. 2).

Je nezbytné, aby analýzy vnitřního a vnějšího okolí nebyly vytvářeny pouze na minulý a současný stav, ale aby navazovaly i na **prognózy budoucího vývoje**.

2.7. PEST analýza v country intelligence

PEST analýza má v competitive intelligence a company intelligence nezastupitelné místo. Důležitá je však i její pozice v country intelligence.

Cílem analýzy vnějších hrozeb a příležitostí je **definovat klíčové příležitosti**, které pro zemi nebo národ vznikají na základě analýzy a předpokládaného vývoje trendů v jejím

okolí, a zároveň **definovat potenciální hrozby a rizika**, která mohou postavení země nebo národa ovlivnit [Kašpaříková, 2005].

Hrozby a rizika jsou tzv. negativní faktory a příležitosti jsou tzv. pozitivní faktory okolí. Všechny tyto faktory působí na postavení země nebo národa. Pokud pozitivní faktory převažují, je zkratka PEST přeuspořádána na optimističtější verzi, na analýzu **STEP**.

PEST analýza definuje **politické, ekonomické, sociální a technologické faktory**, které působí na danou zemi. Poukazuje na změny, které by v těchto oblastech mohly nastat. Upozorňují země na příležitosti a varují před riziky. Mají významný vliv na dosahování lepších výsledků hospodaření. Podle Sedláčkové [2000] je „*základním úkolem PEST analýzy identifikovat oblasti, jejichž změna by mohla mít významný dopad a odhadnout, k jakým změnám v těchto klíčových oblastech může dojít*“.

Makroekonomické faktory představují celkový **politický, ekonomický, sociální a technologický rámec země** jako je politická stabilita, míra inflace nebo demografický pohyb populace. Stát svými nařízeními a regulacemi má vliv na vývoj těchto faktorů a příznivě nebo negativně ovlivňuje vývoj firem na svém území, např. podporou přímých zahraničních investic, exportu nebo importu.

Makroekonomické faktory jsou specifické pro každou zemi, proto musí být PEST/STEP analýza vytvářena pro každou zemi zvlášť.

Jak již bylo řečeno v kapitole 2.4.2., je pro státy typické, že přebírají některé charakteristiky firem, že mezi sebou soutěží o zlepšení pozice v mezinárodním obchodě nebo usilují o politickou stabilitu.

Politické faktory tvoří v PEST analýze země politická stabilita, nebezpečí vojenského útoku, ochrana průmyslového vlastnictví, obchodní nařízení a tarify, antimonopolní zákony, daňové zákony, zákon o platech, požadavky na označení výrobků nebo průmyslová bezpečnostní nařízení.

Ekonomické a sociální faktory tvoří ekonomický systém, intervence vlády na volném trhu, komparativní výhody země, směnné kurzy země, kvalita infrastruktury, úroveň zručnosti pracovních sil, stádium vývojového cyklu, ekonomický růst, nezaměstnanost, inflace nebo úroky.

Pod **sociální a kulturní faktory** spadá demografie dané země, struktura společnosti, struktura zaměstnanosti podle oborů, vzdělání, kvalifikace, kultura, nebo volnočasové aktivity obyvatel.

Technické a technologické faktory jsou ovlivněny vývojem technologií, technickou vybaveností nebo vlivem tohoto vývoje na nabídku produktů v tomto sektoru [Sedláčková, 2000, s. 15].

Množství faktorů není nikterak limitované.

2.8. Analýza 4C

Tato analýza je nazvaná, stejně jako PEST analýza, podle čtyř počátečních písmen základních skupin faktorů, na nichž je metoda založena: Customer (zákazník), Country (národní specifika), Cost (náklady) a Competitor (konkurence).

Metoda 4C zdůrazňuje význam požadavků a potřeb zákazníků, různých forem marketingu, nákladů na vývoj, nákladů na dopravu, obchodní politiku země, platné technické standardy, národní zvyklosti a globální konkurenci.

2.9. Aplikace benchmarkingu v country intelligence

Podle Oxfordského výkladového slovníku [2004, s. 256] význam slova *benchmarking* znamená *standard (norma) pro srovnávací měření*. V obchodě se používá při určování nejlepších způsobů ve vztahu k výrobkům a procesům v podnicích, mezi podniky, v odvětví i šíře. Metoda benchmarkingu je zaměřena zejména na srovnávání s přímými konkurenty.

J. Jirásek [2001] definuje benchmarking jako „*srovnávací analýzu, s jejíž pomocí poměříme sebe a konkurenci, a to s nejvyšší konkurencí v oboru. Postupem času se od srovnávání s nejvyšší konkurencí v oboru ustoupilo a přijímá se obecné srovnávání s jinými podniky*“.

Oficiální český překlad, podle **Agentury na podporu podnikání a investic CzechInvest** [2005], vysvětluje benchmarking jako „*jeden z nástrojů zlepšování výkonnosti, který se používá všude ve světě na porovnání výsledků*“.

Problematika benchmarkingu není v konkurenčních strategiích nová. Soutěžení a porovnávání, kdo je v čem lepší, patří ke konkurenční zkušenosti. Funkce

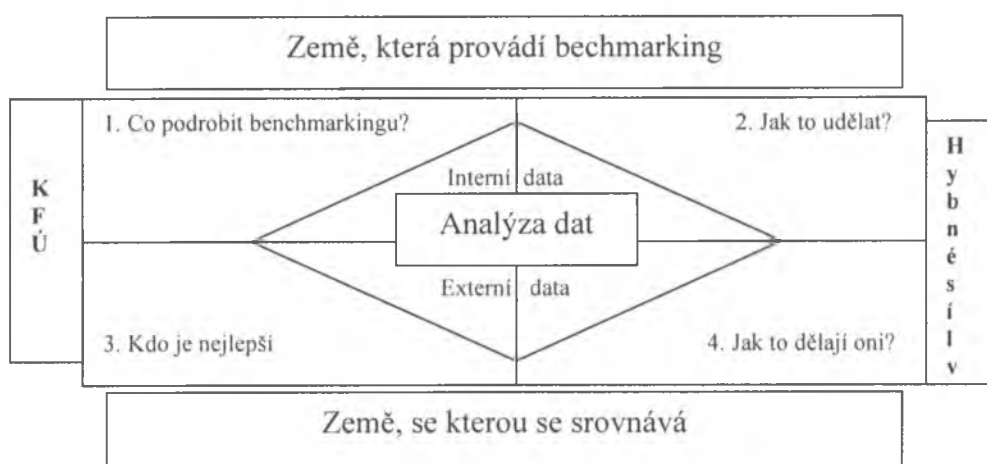
benchmarkingu „*tkví v soutěžení s nejlepšími, jejím cílem není vyhledat strategii, jak se stát nejlepším, ale jak se od elity poučit a podle ní si zkracovat cestu*“ [Jirásek, 2001, s. 92].

Největší význam má porovnání z hlediska konkurenceschopnosti, rozpoznat konkurenční výhody rivala k tomu, abychom se dostali před něj.

Aplikace benchmarkingu v oblasti competitive intelligence a company intelligence je rozvíjena agenturou CzechInvest, kde je také podporováno rozšíření metody benchmarkingu mezi širokou veřejnost. Podstatou benchmarkingu v competitive intelligence a company intelligence je **vyhledání nejlepších podnikatelských praktik** dosahovaných v daném oboru a jejich porovnání s výsledky vlastního podniku. Metoda vychází z toho, že ten, kdo se učí a sleduje ty nejlepší, má lepší šanci zlepšit svou konkurenceschopnost na trhu. Jedná se o systematický, veřejný a etický proces [Friedel, 2002].

V benchmarkingu se jedná o kontinuální proces učení, který vyžaduje manažerskou podporu a spoluúčast vlastníků procesu.

Konkurenceschopnost států je ovlivňována velkými průmyslovými podniky působícími na jejich území, průmyslem nebo specifickým sociálním a kulturním prostředím. Stále častěji však dochází ke snižování rozdílů mezi státy, ke stále agresivnější průmyslové politice, k dynamičtějším pohybu nových technologií a k postupnému otevírání nových trhů. Cílem benchmarkingu je rozvoj konkurenční výhody, odlišnosti, jedinečnosti a zvláštnosti.

Pozn.: KFÚ – kritické faktory úspěchu

Obr. č. 3. Šablona procesu benchmarkingu (uzpůsobena na bechmarking zemí)

[Friedel, 2002]

2.9.1. Benchmarkingový cyklus

Za nejvýstižnější cyklus benchmarkingu je považován **cyklus o sedmi krocích** [Voldánová, 2004, s. 21]. V první fázi cyklu je nutné specifikovat oblasti benchmarkingu a **stanovit cíle**, ve druhé fázi dochází k **mapování profilu služeb** včetně formulace kvantitativních a kvalitativních ukazatelů, ve třetí, čtvrté a páté fázi je prováděn **sběr a zpracování dat a porovnávání ukazatelů a identifikace rezerv** ve vlastním výkonu, v šesté fázi jsou vytvářeny **akční plány k zavedení změn** a jejich realizace a v poslední, sedmé fázi se proces benchmarkingu a dosažené **výsledky vyhodnotí**.

Po skončení vzniká cyklus nový, kde již můžeme srovnávat nejen externí údaje, ale i vlastní ukazatele za minulé období.

2.9.2. Benchmarking zemí a územních celků v praxi

Pro ukázkou využití metody benchmarkingu v praxi byly vybrány **tři příklady**.

Prvním příkladem je projekt nazvaný „*Benchmarking v oblasti rozšířené působnosti obcí 3. typu*“. Projekt probíhal v roce 2003 a 2004 a jeho cílem bylo pomoci obcím 3. typu analyzovat prostřednictvím metody benchmarkingu současný výkon nově přenesených kompetencí státní správy [Voldánová, 2004, s. 21]. V roce 2005 na něj navázala „*Benchmarkingová iniciativa 2005*“, která sdružuje česká města při výměně dat, informací a vývoji dalších metodik vzájemného srovnávání v oblasti přenesené a samostatné působnosti. Výsledky, konkrétní doporučení a aktivní zapojení všech zúčastněných obcí svědčí o mimořádném úspěchu projektu [Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR, 2005].

Druhým příkladem je projekt nazvaný „*Benchmarking European Countries*“ vypracovaný Evropskou společností pro vlastní a rizikový kapitál (European Private Equity and Venture Capital Association – EVCA). Bylo provedeno srovnání daňových a právních nařízení 15 evropských akciových trhů. I když muselo dojít při hodnocení k mnohým zobecněním a zjednodušením, výsledky byly podstatně rozdílné. Nejlépe se v hodnocení umístila Velká Británie a Severní Irsko, naopak nejhůře dopadlo Rakousko. Na základě výsledků doporučila EVCA hůře umístěným státům možná řešení a podněty pro zlepšení postavení na trhu [Benchmarking European Countries, 2001].

Třetím a posledním praktickým příkladem je projekt „*Benchmarking Energy Performace*” vytvořený v rámci Asijsko-pacifické ekonomické spolupráce – Informační sítě pro energetické značení a standardy (Asia-Pacific Economic Cooperation – Energy Standards & Labeling Information Network – APEC-ESIS). V projektu se jedná o regionální benchmarkingové srovnání standardů pro minimální výkon energie v asijských zemích a v Austrálii s cílem umožnit zákonodárcům zjistit úroveň výkonnosti trhu s energií, srovnat úroveň místního trhu s úrovní v jiných zemích a vytvořit podmínky pro případné zlepšení postavení v daném hodnocení [Benchmarking Energy Performance, 2005].

2.10. Rating zemí

Ratingem se rozumí standardní mezinárodní nástroj měření bonity zemí pro posouzení jejich důvěryhodnosti. **Rating** je obecně definován jako „*stanovení rizika nedodržení závazků vyplývajících z emise dluhopisů nebo jiných závazků provedené nezávislou soukromou agenturou*“ [Liška, 1999, s. 6].

Rizika zemí jsou sledována pravidelně několika mezinárodními institucemi. Při ohodnocování dochází ke shromažďování všech proměnných, které ovlivňují politické a ekonomické riziko v dané zemi. Tyto proměnné se dále hodnotí a přiřazuje se jim podle jejich vlivu určitá váha, která se pohybuje v rozmezí od 0-100 %. Multiplikace váhy a ohodnocení každé proměnné je vyčísleno (odděleně je vyčísleno **politické a ekonomické riziko** země).

Politické riziko ovlivňuje korupce ve vládě, význam náboženství v politice, síla právní tradice, nebezpečí rasových nepokojů, občanské války nebo politického terorismu, nerozvinutost politického systému a kvalita byrokratického aparátu.

Ekonomické riziko je ovlivněno rizikem inflace, poměrem dluhové služby k ročnímu exportu zboží a služeb, krytím měsíčního importu, platební disciplínou importéra nebo procentuelním poměrem mezi černým a oficiální kurzem.

Konečným výstupem každého ratingu je přidělená **ratingová známka** (rating krátkodobý nebo dlouhodobý, rating lokální nebo mezinárodní).

Mezi agentury zabývající se hodnocením zemí patří **World Economic Forum, Institute for Management Development, The Japan Bond Research Institute, Moody's Investor Service** nebo **Standard & Poor's** [Liška, 1999, s. 7].

3. SITUACE VE SVĚTĚ A ORGANIZACE PROCESŮ COUNTRY INTELLIGENCE

3.1. Typologie produktů

Informace typu country intelligence poskytují **komerční i nekomerční organizace** ve formě průmyslových a obchodních analýz zemí na celém světě. Aktuální a spolehlivé analýzy ovlivňují další rozhodnutí ke zvolení vhodné obchodní strategie a na podporu významných obchodních rozhodnutí.

V country intelligence vznikají produkty na základě **potřeb uživatelů** a jejich obsah se jim **přizpůsobuje** na základě jejich aktuálních potřeb.

Zprávy „šité na míru“ jsou vytvářeny zejména poradenskými společnostmi.

Obecně lze produkty typu country intelligence rozdělit na:

- zprávy o zemích (country reports),
- analýzy zemí (country analysis),
- prognózy vývoje v zemích (country forecasts),
- aktuální události v zemích (news wires),
- žebříčky (ratings),
- hodnocení rizikovosti (risk ratings),
- zprávy z rozvíjejících se zemí (transition reports),
- statistické zprávy (statistical reports),
- praktické informace (guides).

Zprávy o zemích

Zprávy o zemích zpravidla obsahují základní demografické údaje, klíčové problémy dané země, základní charakteristiky země, informace o aktuální politické situaci, ekonomické stabilitě, prognózy a analýzy dalšího vývoje. Zprávy o zemích vytváří např. EIU, World Bank nebo Business Monitor.

Analýzy zemí

Podrobné ekonomické, politické a obchodní hodnocení vybraných zemí. Analýzy zpracovává např. EIU, Business Monitor nebo Euromonitor.

Prognózy vývoje v zemích

Obvykle obsahují prognózy vývoje trhů, obchodu, ekonomických indikátorů a politické situace v jednotlivých zemích na 1 rok až 15 let dopředu. Prognózy zpracovává např. EIU, Global Insight nebo Business Monitor.

Aktuální události v zemích

Obchodní zpravodajství přináší komentáře politických a ekonomických změn a informace o aktuálním dění na národních a mezinárodních trzích. Tento typ produktu poskytuje např. EIU, Global Insight nebo Business Monitor.

Žebříčky

Jedná se o sledování rizik zemí z makroekonomického hlediska. Země jsou na základě výsledků hodnocení řazeny do žebříčku na základě různých kritérií. Vychází z hodnocení přímých zahraničních investic a politické, ekonomické, právní, daňové, operační a bezpečnostní situace v zemi. Žebříčky vytváří např. EIU, Global Insight nebo ratingová společnost Moody's.

Statistické zprávy

Obsahují zpravidla statistické údaje a indikátory získané zejména z národních statistických úřadů a centrálních bank jednotlivých zemí. Statistické zprávy vytváří OECD, World Bank nebo Euromonitor.

Hodnocení rizikovosti

Faktory rizik a další zprávy o rizikovosti zemí přináší informace pro podporu rozhodování a plánování konfrontace s riziky. Hodnocení rizikovosti zpracovává např. EIU, Global Insight nebo Business Monitor.

Zprávy z rozvíjejících se zemí

Specializované analýzy, finanční, ekonomické a politické předpovědi z nově vznikajících trhů. Zpracovává např. Business Monitor.

Praktické informace

Praktické informace pro podniky a jednotlivce v zemích. K dispozici např. na portálu Your Europe nebo BusinessInfo.

3.2. Zdroje informací typu country intelligence poskytované národními vládními a mezinárodními mezivládními organizacemi

(viz příl. č. 1. Analýza zdrojů poskytovaných národními vládními a mezinárodními mezivládními organizacemi)

3.2.1. CIA World Factbook

CIA World Factbook je **faktografická báze dat** zpřístupňující stručné informace o **268 zemích světa** a dalších územích, která nejsou z politických nebo jiných důvodů považována za samostatné státy, např. Palestina, kterou lze v publikaci nalézt pod jménem Západní břeh a pásmo Gazy. Zpracovány jsou i speciální souhrnné kategorie Evropská unie a Svět [World Factbook, 2006].

Obr. č. 4. Titulní strana the CIA World Factbook 2005 a 2006
[World Factbook, 2006]

The World Factbook je produktem **Ústřední zpravodajské služby USA** (Central Intelligence Agency – CIA). Způsob zpracování, formát, pokrytí a obsah je vytvořen speciálně pro specifické požadavky amerických vládních úředníků. Publikované informace poskytuje mnoho významných amerických organizací a programů, např. Antarktický informační program (National Antarctic Program – National Science Foundation), Statistická kancelář pracovních sil (Bureau of Labour Statistic, Department of Labour), Americký výbor pro geografická jména (US Board on Geographic Names, Department of the Interior), Americká jednotka pro dopravu (US

Transportation Command, Department of Defense) a další veřejné i soukromé, převážně americké organizace.

CIA publikuje the Factbook v elektronické verzi online v rámci vlastní webové prezentace, na CD-ROM a v tištěné verzi. Američtí úředníci mohou tištěnou verzi získat na místě příslušných úřadech nebo na základě spolupráce s CIA. Ostatní uživatelé z řad široké veřejnosti si mohou jednotlivá vydání koupit v tištěné verzi nebo na CD-ROM na elektronické adrese <http://bookstore.gpo.gov/> nebo prostřednictvím Národní technické informační služby (National Technical Information Service – NTIS). Cena tištěné verze se liší podle roku vydání a pohybuje se od 90 do 100 USD (verze na rok 2006 stojí cca 100 USD a verze, na rok cca 2004 90 USD). Cena the Factbook na CD-ROM se pohybuje okolo 40 USD. Nejnovější tištěné nebo CD-ROM verze vycházejí vždy přibližně v polovině roku.

Aktuální verze the Factbook je dostupná zdarma na elektronické adrese <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/index.html/>. CIA plánuje online zveřejnění archivních zpráv od roku 1986.

Zpravodajské služby obecně informace shromažďují, analyzují, vyhodnocují a dále interpretují. CIA ze shromážděných informací zpřístupňuje tři typy zpráv: the Factbook (zprávy o zemích), the President's Daily Briefs (aktuální zprávy) a National Intelligence Estimates (národní zpravodajské odhady).

The President's Daily Briefs informují o vývoji ve vybraných zemích.

National Intelligence Estimates posuzují možné důsledky aktuálních událostí na další vývoj.

Všechny tři typy zpráv se navzájem doplňují a podporují. [World Factbook, 2006].

Historie zpravodajství o zemích v USA

Spojené státy americké využívají zpravodajských služeb od dob vlády George Washingtona. Od druhé světové války začalo docházet k jejich koordinaci.

Vládní orgány založily **tři organizace**, které přispěly k rozvoji koordinace amerických zpravodajských služeb:

- **Sdružených armádních a námořních zpravodajských studií** (The Joint Army Navy Intelligence Studies – JANIS),

- **Výzkumu národního zpravodajství** (National Intelligence Survey – NIS),
- **Světové faktografické ročenky** (the World Factbook).

Během druhé světové války příjemci zpravodajských informací zjistili, že většina informací je duplicitní a že dochází k různým výkladům jednotlivými zpravodajskými organizacemi. Útok japonských vojsk na Pearl Harbour v roce 1941 si vynutil integraci a spolupráci amerických zpravodajských služeb. Koordinované a detailní informace byly nezbytné zejména pro získání důležitých údajů o největších válečných nepřátelích – Japonsku a Německu a také o dalších významných územích, např. v Pacifiku bylo vedeno mnoho operací proti ostrovům, o kterých byly k dispozici pouze informace neověřené nebo nebyly k dispozici vůbec.

Generál George B. Strong, admirál H.C. Train a generál William Donovan se v roce 1943 rozhodli iniciovat snahy o sjednocení zpravodajských služeb. Z rozhodnutí řídicího výboru bylo 27. dubna 1943 doporučeno založit JANIS. JANIS byla prvním společným zpravodajským programem USA pro potřeby americké vlády. Studie, které byly JANIS vytvořeny, se ve válce osvědčily a obdržely mnohá doporučení.

Po válce se američtí zákonodárci usnesli, že je nutné mít k dispozici informace nejen o válečných nepřátelích, ale o všech zemích světa za účelem udržení celosvětového míru. Z tohoto podnětu byla v roce 1947 založena CIA. O rok později došlo k vydání zpravodajské směrnice (NSCID No. 3) Národním bezpečnostním výborem, ve které byl Národní zpravodajský průzkum (National Intelligence Survey – NIS) ustanoven mírovou náhradou JANIS. Nicméně Hoover Commission's Clark Committee vydal v roce 1954 studii, ve které bylo zveřejněno, že NIS není plnohodnotnou náhradou JANIS, protože neobsahuje aktuální informace. Z tohoto podnětu začala CIA vydávat the Factbook, která obsahovala roční shrnutí a aktualizace encyklopedických studií NIS. První tajná verze the Factbook byla publikována v roce 1971. Program NIS byl v roce 1973 ukončen. Ve vydávání the Factbook se ale dále pokračovalo. V roce 1975 byla the Factbook poprvé publikována pro veřejnost Americkou vládní tiskárnou (U.S. Government Printing Office – U.S. GPO). Aktualizace byla až do listopadu 2001 prováděna jednou za rok, od té doby je prováděna častěji. Periodicita aktualizací nebyla zjištěna [The World Factbook, 2006].

Hlavní kategorie zpracované v rámci the World Factbook:

ÚVOD

Důležité události z historie země.

GEOGRAFIE

Geografické souřadnice, geografická jména, mapy, rozlohy (celková rozloha, rozloha půdy, rozloha vodstva), rozloha země ve srovnání s velikostí amerických států, délka pobřeží, mořská teritoria, podnebí, profilace terénu, nejvyšší a nejnižší bod na území státu, přírodní zdroje, využití půdy, zavodňovací systém, přírodní katastrofy, životní prostředí a mezinárodní úmluvy.

OBYVATELSTVO

Počet obyvatel, věková struktura a průměrný věk obyvatel, tempo růstu počtu obyvatel, porodnost (počet novorozenců na 100 obyvatel), úmrtnost (počet úmrtí na 100 obyvatel), migrace, poměr mužů a žen, úmrtnost při narození, plodnost, HIV/AIDS, počet infikovaných osob HIV/AIDS, počet úmrtí za rok, národnosti obyvatel, etnické skupiny, náboženství, oficiální jazyky země, gramotnost obyvatel, azylová a uprchlická problematika, vystěhované a odsunuté osoby, infekční choroby, které se na území státu objevily.

VLÁDA

Oficiální název země, státní zřízení, hlavní město, administrativní členění země, datum vzniku samostatného státu, národní svátky, ústava (datum přijetí, revize, hlavní dodatky), soudní systém v zemi, volební právo, zákonodárná moc, vláda a její členové, politické strany a jejich vedení, opoziční strany, členství v mezinárodních organizacích, diplomatické vztahy, diplomatické konzuláty v USA, grafické znázornění vlajky.

EKONOMIKA

Ekonomický přehled, hrubý národní produkt, hrubý domácí produkt, státní dluh, členové vlády, způsob výpočtu hrubého národního produktu, rovnováha platební bilance, hrubé investice, počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby, příjmy domácností, příjmy rodin, rozvržení pracovních sil podle povolání, míra inflace, míra nezaměstnanosti, rozpočet (příjmy a výdaje), státní dluh, zemědělské produkty, průmyslová odvětví, produkce a spotřeba el. energie, vývoz a dovoz el. energie,

produkce, spotřeba, vývoz, dovoz a rezervy ropy, produkce, spotřeba, dovoz, vývoz a rezervy zemního plynu, vývozní komodity, vývozní partneři, dovoz zboží, rezervy zahraničních měn a zlata, dárci a příjemci ekonomické pomoci, národní měna, mezinárodní kód měny, směnné kurzy, fiskální trhy.

TELEKOMUNIKACE

Počet telefonních linek a mobilních telefonů, které jsou v provozu na území státu, telekomunikační systém, telekomunikační operátoři, mobilní operátoři, rozhlasové a televizní stanice, kód země na internetu, počet poskytovatelů připojení k internetu, počet obyvatel s přístupem na internet.

DOPRAVA

Celkový počet kilometrů železnic, silnic a dálnic v zemi, vodní cesty, plochy a řeky, ropovody vedoucí přes území země, přístavy, letiště s pevnými a nezpevněnými odletovými plochami, heliporty, loďstvo.

ARMÁDA

Armádní výdaje, počet mužů ve vojenské službě, procentuální podíl výdajů na armádu na HDP, věk vstupu do armády.

MEZINÁRODNÍ ZÁLEŽITOSTI

Mezinárodní spory, nezákonné drogy.

Údaje z jednotlivých kategorií mohou být v elektronické verzi zobrazeny buď jako součást zprávy pro určitou zemi, nebo jako samostatný údaj pro všechny země v aktuálním vydání (viz obr. č. 5).

Country	Coastline (km)
Afghanistan	0 km (landlocked)
Algeria	362 km
Algeria	998 km
American Samoa	116 km
Andorra	0 km (landlocked)
Angola	1,500 km
Anguilla	61 km
Antarctica	17,908 km
Antigua and Barbuda	153 km
Arctic Ocean	45,200 km
Argentina	4,989 km
Armenia	0 km (landlocked)
Aruba	68.5 km
Ascension and Tristan Islands	74.1 km
Atlantic Ocean	111,866 km
Australia	25,760 km
Austria	0 km (landlocked)

Obr. č. 5. CIA World Factbook : délka pobřeží (výčet zemí)
[World Factbook, 2006]

3.2.2. OECD Factbook a OECD Statistics

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) byla založena v roce 1961 a v současné době má 30 členských států. Česká republika byla přijata jako 26. členská země 21.12. 1995.

Jedná se o mezivládní mezinárodní organizaci se sídlem v Paříži, která hraje důležitou roli v koordinaci hospodářské a sociální politiky v zemích světa. Mezi hlavní cíle patří dosažení co nejvyššího trvale udržitelného ekonomického růstu, zaměstnanosti a životní úrovně, přispění k expanzi světového obchodu a ke zdravé ekonomické expanzi v členských i nečlenských zemích v procesu hospodářského rozvoje. Mezi hlavní aktivity OECD patří analýza světových problémů, publikační a normativní činnost. Dlouhodobě a systematicky sleduje a vyhodnocuje vývoj hospodářské a sociální politiky ve členských zemích. Zpracovává statistické údaje, analyzuje výsledky, odhaduje tendence a navrhuje nejvhodnější způsoby řešení problémů. Dále vytváří pro členské země tzv. pravidla hry, např. pro liberalizaci investic nebo pracovních sil [OECD, 2005].

OECD Factbook 2006 – Economic, Environmental and Social Statistics – jedná se o 2. vydání nové statistické ročenky OECD, které umožňuje přístup do statistických databází **30 členských a 185 nečlenských zemích**, utříděných do následujících oblastí:

- Education,
- Energy (International Energy Agency),
- Labour market,
- Population and migration,
- Macroeconomic trends,
- Prices,
- Science and technology,
- Environment and natural resources,
- Public finance,
- Quality of life,
- Economic globalisation.

Statistický portál OECD dále zpřístupňuje:

- International Development Statistics online,
- Joint BIS – IMP – OECD - World Bank Statistics on External Debt Online Database,
- Territorial Database.

Roční souhrnné statistiky jednotlivých zemí jsou obsaženy v databázi **International Development Statistics Online (IDS)**.

Databáze Joint BIS – IMP – OECD - World Bank Statistics or External Debt Online obsahuje statistiky využívané pro přidělování obchodních kreditů nebo oficiálních bilaterálních půjček. V prosinci 2003 došlo k přerušení aktualizací v této databázi.

V roce 2002 byla spuštěna **Territorial Database**. Obsahuje mezinárodně srovnatelné indikátory klíčových ekonomických ukazatelů (obyvatelstvo, věk, hrubý národní produkt, vývoj nezaměstnanosti podle pohlaví a věku nebo vývoj zaměstnanosti v jednotlivých průmyslových odvětvích) [OECD Statistics Portal, 2005].

Informace týkající se jednotlivých států jsou přístupné také ze vstupní stránky OECD z odkazu **Country List** publikované ve formě **One-Stop-Shot** (krátké shrnutí o dané

zemi včetně aktuálních zpráv, vztahu daného státu k OECD, stručných statistických údajů, dokumentů publikovaných o daném teritoriu a užitečných odkazů).

This statistical profile, updated yearly, is a snapshot of data selected from more than 40 statistical databases available on SourceOECD, our online library. The red 'i's in the second column provide links to the full databases on SourceOECD, where more up-to-date data and longer time series can be found.

Dataset: Country statistical profile 2005

		Country	Year				Comparison with other OECD countries	
		Year	2000	2001	2002	2003		
Population and migration	Evolution of the population <i>1</i>	Total population <i>1</i>	10 272 00	10 224 00	10 201 00	10 202 00		
		Population growth rates <i>1</i>	-0.11	-0.47	-0.29	0.01		
		Birth rates <i>1</i>	8.90	8.90	9.10	9.20		
	Ageing societies <i>1</i>	Population aged 65 and over: Ratio to the total population <i>1</i>	13.80	-	-	-		
		Population aged 65 and over: Ratio to total labour force <i>1</i>	27.40	-	-	-		
	Foreign population <i>1</i>	Immigrant population in OECD countries: foreign nationals <i>1</i>	1.93	2.02	2.30	-		
	Trends in migration <i>1</i>	Net migration <i>1</i>	0.80	-0.80	1.20	2.50		
		Size of GDP <i>1</i>	Gross domestic product <i>1</i>	136.46	147.10	155.55	164.64	
	Macroeconomic trends	Size of GDP <i>1</i>	GDP per capita <i>1</i>	13 009.00	14 800.00	15 102.00	-	
			Volume index of GDP per capita <i>1</i>	56.88	68.60	50.48	-	
Value added by activity <i>1</i>			Value added in agriculture, hunting, forestry and fishing <i>1</i>	4.30	4.34	3.68	3.38	
Value added in industry, including energy <i>1</i>		32.26	32.73	31.85	31.52			
Value added in construction <i>1</i>		7.11	6.73	6.57	6.80			
Value added in transport, trade, hotels and restaurants <i>1</i>		24.64	26.37	26.78	25.42			
Value added in banks, insurance, real estate and other business services <i>1</i>		16.64	15.66	16.62	16.46			

Obr. č. 6. One-Stop-Shot : statistický profil ČR v letech 2000-2003
[OECD Statistics Portal, 2005]

Vývoj a aktualizace statistických databází jsou prováděny **decentralizovaně**. Některé statistiky aktualizují specializovaná oddělení OECD. Ředitelství pro statistiky (Statistics Directorate – STD) zpracovává ekonomické statistiky určené k dalšímu srovnávání a analyzování. Statistické databáze makroekonomických ukazatelů shromažďuje a dále zpracovává Ředitelství pro analytické a politické studie (Analytical and Political Studies Directorate – APSD). Na zbývajících aktualizacích statistických databází se podílí další oddělení OECD.

Statistické výstupy jsou k dispozici online zdarma. V elektronické podobě na CD-ROM nebo v tištěné verzi lze publikace objednat v elektronickém knihkupectví. Tištěné verze ekonomických přehledů stojí zhruba 500 USD.

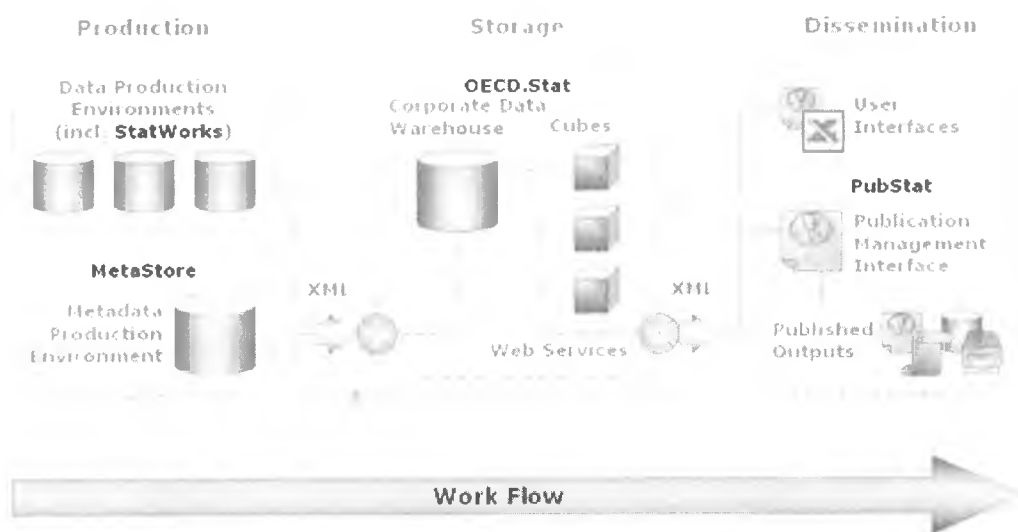
Tištěné publikace OECD věnované jednotlivým zemím jsou vydávány v edičních řadách *Country Reviews*, *Economic Surveys* a *Emerging Economies Transition*. Edice *Country Reviews* obsahuje makroekonomické údaje, vývojové ukazatele, informace o daňovém systému, tabulkové a grafické znázornění ukazatelů a detailní bibliografické

zdroje použité pro zprávu o dané zemi. V edice Emerging Economies Transition jsou publikovány informace týkající se transformace ekonomik vybraných zemí.

Hlavním **zdrojem informací** statistických databází jsou **národní statistické úřady a národní banky** jednotlivých zemí. Za Českou republiku poskytuje informace Český statistický úřad a Česká národní banka. Další informace poskytují mezinárodní organizace (např. Asian Development Bank, Bank for International Settlements, Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, European Central Bank, European Commission, International Energy Agency, Statistical Office of the European Communities – EUROSTAT, World Bank, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO, World Health Organization – WHO nebo World Trade Organization – WTO) a další komerční organizace (Global Insight, Economic Cycle Research Institute nebo National Association of Business Economists).

Statistical Information System OECD

Od r. 2002 si OECD ve své strategii stanovilo cíl vyvinout nový Statistický informační systém (Statistical Information System – SIS) pro účely zefektivnění zpracování a zpřístupnění mezinárodních statistik, zlepšení účinnosti sběru a tvorby metadat, zvýšit spolehlivost získaných dat a eliminovat chybovost při zpracování.

Obr. č. 7. Architektura Statistického informačního systému OECD

[OECD Statistics Portal, 2005]

3.2.3. Skupina Světové banky

Světová banka byla založena v roce 1944. Její oficiální název zní **Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj** (International Bank for Reconstruction and Development – IBRD). Začala fungovat v roce 1946 s 38 členy. Počet členů se výrazně zvýšil v padesátých a šedesátých letech minulého století, kdy mnoho bývalých kolonií evropských států získalo nezávislost a stalo se pak novými členy Světové banky. Dnes se hlásí ke členství většina zemí světa.

V rámci své expanze založila Světová banka nové instituce specializující se na různé činnosti. Společně jsou pak tyto organizace nazývány Skupina Světové banky. Patří do ní Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (International Bank for Reconstruction and Development – IBRD), Mezinárodní asociace pro rozvoj (International Development Association – IDA), Mezinárodní finanční korporace (International Finance Corporation – IFC), Multilaterální agentura pro investiční záruky (Multilateral Investment Guarantee Agency – MIGA), Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů (International Centre for Settlement of Investment Disputes – ICSID).

Termínem „Světová banka“ se dnes obvykle označují již pouze **Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj** a **Mezinárodní asociace pro rozvoj**.

Světová banka publikuje celou řadu statistik a přehledů, které zahrnují informace o zemích, podmínkách pro jejich rozvoj a databáze ekonomických indikátorů přístupná prostřednictvím sítě Internet [World Bank, 2007].

Klasifikace zemí a jejich ekonomik

Z analytických důvodů byl hlavním klasifikačním kritériem zvolen hrubý národní produkt na obyvatele (Gross National Income – GNI). Každá země je podle HNP zařazena do skupiny s **nízkým příjmem** (low income), **středním příjmem** (middle income) a **vyšším příjmem** (higher income). Skupina zemí se středním příjmem je pak rozdělena na podskupiny s nižším středním příjmem (lower middle income) a vyšším středním příjmem (upper middle income).

Do skupiny s nízkým příjmem se řadí ekonomiky, jejichž HNP činil v r. 2005 875 USD a méně, do střední skupiny ekonomiky s příjmem 876 USD až 10725 USD (lower middle 876 až 3465 USD, upper middle 3466 až 10725 USD), do třetí kategorie ekonomiky s příjmem vyšším jak 10726 USD.

Světová banka dále využívá klasifikace podle geografického regionu a výše zahraničního dluhu. Klasifikace podle geografického regionu je užívána pouze pro ekonomiky s nízkým a středním příjmem.

Česká republika je zařazena v klasifikaci podle geografického regionu do kategorie Evropa a střední Asie spolu s dalšími 26 státy (kam patří zejména státy střední Evropy a země bývalého Sovětského svazu).

V klasifikaci podle HNP byla v posledním hodnocení **Česká republika** zařazena do skupiny s **vyšším středním příjmem** (upper middle income). Do stejné skupiny bylo z evropských států zařazeno ještě Chorvatsko, Estonsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Polsko, Rumunsko a Slovenská republika.

Statistické informace jsou k dispozici online, tištěné a na CD-ROM. Cena závisí na místě bydliště zájemce, pro rozvíjející se ekonomiky poskytuje Světová banka slevu 35% a pro nejhudší země 75%. Cena se pohybuje ve stovkách dolarů.

Databáze statistických informací

Skupina Světové banky vytváří databáze statistických informací v rámci konsorcia **Statistického sdružení pro rozvoj v 21. století** (Partnership in Statistics for Development in the 21st century – PARIS21) a **Svěřeneckého fondu pro budování statistických informačních zdrojů** (Trust Fund for Statistical Capacity Building – TFSCD). Obě organizace podporují budování národních statistických databází. PARIS21 navíc podporuje budování národních statistických databází v rozvojových zemích.

Zdrojem publikovaných statistik jsou, přímo i nepřímo, **oficiální národní statistické systémy** jednotlivých zemí, které financují vlády těchto zemí. Statistické informace z České republiky poskytuje Český statistický úřad.

Sběr dat je prováděn podle dvou rámců. **Všeobecný rámec šíření dat** (General Data Dissemination System – GDDS) vyzývá země ke zlepšení kvality jejich oficiálních statistických systémů a **Rámec pro stanovení kvality dat** (Data Quality Assessment Framework – DQAF) poskytuje metodologii stanovení kvality dat.

Cílem Světové banky je možnost získané údaje srovnávat. Data publikovaná v **Databázi vývojových indikátorů** (World Development Indicators Database – WDI) a v **Databázi vývoje peněžních prostředků** (Global Development Finance – GDF) jsou přebírány z oficiálních národních zdrojů a již nejsou dále upravovány. Jedinou výjimku tvoří rozdíly účetních plateb za fiskální nebo kalendářní rok.

Údaje o rovnováze platební bilance a národních účtech pocházejí přímo z oficiálních bankovních zdrojů nebo informací poskytnutých managementem v bankách daných zemí.

V Databázi vývojových indikátorů (World Development Indicators), ve Světovém bankovním atlase (World Bank Atlas), v Databázi vývoje peněžních prostředků (Global Development Finance) a v dalších publikacích Světové banky jsou sledovány následující indikátory: platební bilance, indikátor vzdělání, zdravotní stav a chudoba, zahraniční dluh, zahraniční obchod, vládní finanční indikátory, peněžní a cenové indikátory, národní účet, demografické a populační indikátory.

Shromažďování a organizování dat je prováděno v rámci skupiny zemí rozdělených podle příjmu a regionu. V případě chybějících hodnot z určité země v dané skupině jsou využity hodnoty z jiných států v dané skupině, které jsou k dispozici a ze kterých se pak vypočítá průměrná hodnota dané neznámé [World Bank : Online Databases, 2005].

Statistiky zpracované podle zemí

Databáze profilů zemí (Data Profile Tables)

Informace v databázi Data Profile Tables jsou přebírány z Databáze vývojových indikátorů. Jedná se o zkrácené profily 208 zemí (184 členských zemí Světové banky a 24 ekonomik s počtem obyvatel vyšším než 30000) a 18 klasifikací ekonomik Světové banky.

Click on the indicator to view a definition	1999	2002	2003
People			
Population, total	10.3 million	10.2 million	10.2 million
Population growth (annual %)	-0.1	-0.2	0.0
Life expectancy (years)	74.6	75.3	75.2
Fertility rate (births per woman)	3.1	3.2	3.2
Infant mortality rate (per 1,000 live births)	4.6	4.1	3.9
Under-5 mortality rate (per 1,000 children)	6.0	5.0	..
Births attended by skilled health staff (% of total)
Child malnutrition, weight for age (% of under 5)
Child immunization, measles (% of under 12 month)	97.0	99.0	99.0
Prevalence of HIV, total (% of population aged 15-49)	0.1
Primary completion rate, total (% age group)	100.0
Primary completion rate, female (% age group)	100.0
Net primary enrollment (% relevant age group)	90.4
Net secondary enrollment (% relevant age group)
Environment			
Surface area (sq. km)	78,970.0	78,970.0	78,970.0
Forests (1,000 sq. km)
Deforestation (average annual % 1990-2000)
Internal freshwater resources per capita (cubic meters)	1,274.3
CO2 emissions (metric tons per capita)	10.4
Energy use per capita (kg of oil equivalent)	2,718.7	4,090.3	..
Electricity use per capita (kWh)	4,475.6	4,982.2	..
Economy			
GNI, Atlas method (current US\$)	54.5 billion	40.0 billion	72.9 billion
GNI per capita, Atlas method (current US\$)	5,500.0	5,880.0	7,150.0

Obr. č. 8. Česká republika v databázi Data Profile Tables

[World Bank : Online Databases, 2005]

Databáze z oblasti informačních a telekomunikačních technologií (ICT at a Glance Tables)

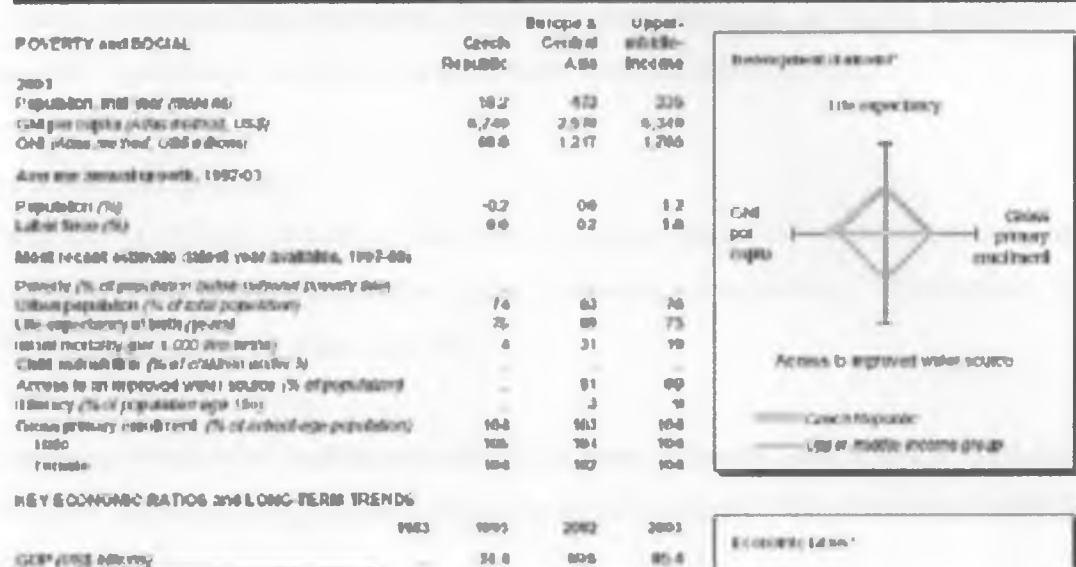
Databáze ITC at a Glance Tables zpřístupňuje klíčové informace z oblasti informačních a telekomunikačních technologií v jednotlivých zemích. Obsahuje informace o možnostech přístupu k informačním a telekomunikačním technologiím, přístupu k Internetu, výdajích a investicích do ITC a obchodních a vládních podmínkách v oblasti podpory informačních a telekomunikačních technologií.

Databáze stručných informací o jednotlivých zemích (Country at a Glance Tables)

V rámci této databáze jsou k dispozici klíčové indikátory z oblasti sociálního a ekonomického vývoje v posledních třiceti letech stručně prezentované na dvou stranách velikosti A4. Obsahuje celkové souhrnné výsledky z klasifikací Světové banky podle příjmu a regionální příslušnosti a další témata: chudoba a sociální situace, klíčové ekonomické informace, dlouhodobé trendy, struktura ekonomiky, ceny a finance, obchod, rovnováha platební bilance a veřejný dluh. Vztahy mezi indikátory jsou přehledně uspořádány v tabulkách.

Czech Republic at a glance

6/16/04

Obr. č. 9. Česká republika v databázi Country at a Glance
 [World Bank : Data by Country, 2005]

Databáze **Country at a Glance** byla vytvořena zejména pro účely pravidelných konferencí Světové banky a Mezinárodního měnového fondu. Může obsahovat údaje, které se částečně liší od Databáze vývojových indikátorů nebo od oficiálně publikovaných informací Světové banky, protože je určena pro další analýzy a zpracování.

Statistická informační databáze (Country Statistical Information Database)

Statistická informační databáze obsahuje statistická data ze zemí, které jsou členy Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj a Mezinárodní asociace pro rozvoj, s počtem obyvatel vyšším než jeden milion. Zpřístupňuje základní informace o vybrané zemi, hodnocení výkonnosti země podle Světové banky, právní rámec pro tvorbu statistik, statistické projekty Světové banky, seznam národních statistických institucí, statistické publikace a další relevantní statistické dokumenty včetně odkazů na ně.

Databáze statistik z oblasti vzdělání a výchovy (EdStats)

Databáze EdStats kompiluje data z různých národních a mezinárodních zdrojů a poskytuje klíčové informace z oblasti vzdělání a školství v jednotlivých zemích.

Databáze (GenderStats)

Databáze GenderStats publikuje statistiky počtu mužů a žen v zemi, indikátory pohlaví, základní demografické informace, dynamiku růstu obyvatel, strukturu pracovních sil, statistiky vzdělání pracovních sil a indikátory z oblasti zdravotní péče.

Databáze (HNPSStats)

Databáze HNPSStats obsahuje informace z oblasti zdraví a výživy obyvatel, nabízí souhrnné indikátory zdravotního stavu obyvatel, determinanty zdravotního stavu obyvatel a investice do zdravotnictví.

Databáze vývojových indikátorů afrických zemí (African Development Indicators)

Databáze African Development Indicators přináší více jak 500 vývojových indikátorů 53 afrických zemí.

3.2.4. Vaše Evropa

Vaše Evropa (Your Europe) je portál vytvořený **Komisí Evropské unie** za účelem poskytnutí občanům a podnikům Evropské unie praktických informací o jejich právech a příležitostech v Evropské unii. Portál je přístupný online zdarma.

Poskytované informace se dělí do oblastí **Informace pro OBČANY** a **Informace pro PODNIKY**.

Na každé stránce portálu jsou použity maximálně dva jazyky, jeden pro navigaci a druhý pro vlastní obsah. Navigace je k dispozici ve všech dvaceti úředních jazycích Evropské unie.

Za obsah stránek na evropské úrovni odpovídá Evropská komise. Informace na národní úrovni poskytují příslušné členské státy, které jsou také výlučně odpovědné za jejich správnost. Všechny informace na národní úrovni aktualizují příslušné státy od ledna 2002.

Vaše Evropa – Informace pro OBČANY

Oblast určená pro „občany“ nabízí praktické informace o právech a příležitostech v Evropské unii a poradenství, jak těchto práv využít v praxi. K dispozici jsou všeobecní celoevropští průvodci s praktickými informacemi pro občany, informační

přehledy o uplatňování práv na úrovni EU a v konkrétních členských zemích, užitečné poštovní a elektronické adresy, telefonní čísla a odkazy na internetové stránky a další služby pro občany.

Vaše Evropa – Informace pro PODNIKY

Obr. č. 10. Your Europe: Podniky

[Your Europe, 2007]

Oblast nazvaná **Informace pro PODNIKY** poskytuje informace o právech a příležitostech při podnikání v Evropské unii a na jejím vnitřním trhu. Přináší informace jak začít podnikat, jak získat certifikáty pro vyráběné produkty, o potenciálních obchodních partnerech, o nabídkách v rámci veřejných soutěží a další spolehlivé informace o Evropském vnitřním trhu. Nedílnou součástí jsou i služby pro podnikání:

- váš hlas v Evropě (přístupová brána ke konzultacím a diskusím Evropské komise),
- SOLVIT (pomáhá s nápravou v případech, kdy veřejná správa v jiném členském státě nesprávně uplatňuje pravidla EU),
- EUROPE DIRECT (přímé dotazy o EU),
- podnikatelské zprávy (tiskové zprávy o podnikatelské a průmyslové politice od EK),
- single market news (oficiální publikace Generálního ředitelství vnitřního trhu),

- eBSN (evropská síť pro podporu elektronického podnikání pro malé a střední podniky).

3.3. Informace typu country intelligence poskytované komerčními producenty (viz příl. č. 2. **Analýza zdrojů poskytovaných komerčními producenty**)

3.3.1. Economist Intelligence Unit

Logo: „Views, not news.“

Economist Intelligence Unit (EIU) je světová síť ekonomů a analytiků, která poskytuje analýzy průmyslu, managementu, zemí, regionů nebo segmentů trhu ve vztahu ke geografickému vymezení. Byla založená v roce 1946 jako specializované oddělení ekonomické skupiny The Economist Group, která pracuje na rozvoji EIU, vydává ekonomický týdeník The Economist, časopis CFO, pořádá ekonomické konference Economist Conferences, European Voice, Roll and Call a podílí se na mnoha dalších ekonomicky orientovaných aktivitách.

Hlavní sídlo The Economist Group je v Londýně, pobočky jsou situovány do New Yorku, Hongkongu, Vídně, Singapuru a Tokia. Dále EIU provozuje 32 vydavatelských a distribučních míst po celém světě.

Tým EIU

Síť EIU zaměstnává 650 analytiků, kteří svými geografickými a ekonomickými znalostmi o zemích světa zpracovávají **200 Zpráv o zemích** (47 zemí Severní Ameriky, 54 zemí Latinské Ameriky a zemí oblasti Karibského moře, 81 zemí západní Evropy vč. Velké Británie, 48 zemí východní Evropy, 51 zemí Asie a Austrálie, 30 zemí střední a severní Afriky, 82 zemí sub-saharské Afriky).

Informace jsou dodávány v tištěné formě, na CD-ROM, via Internet, via intranet, extranet a via databázová centra Dialog a Lexis/Nexis.

V tištěné verzi vychází čtvrtletní **Zprávy o zemích** a čtvrtletní předpovědi vybraných zemí. V případě nákupu samostatné zprávy, tištěná kapitola, která se skládá ze čtyř čtvrtletních zpráv, stojí 335 USD. I po množstevní slevě stojí celý soubor zpráv pro firemního uživatele téměř 20 000 USD [Economist Intelligence Unit, 2005].

Produkty a služby EIU

Portál EIU.COM je základní bránou ke všem produktům a službám EIU. Umožňuje přístup k více než 3000 plnotextovým publikacím.

Brífinky k aktuálním událostem

ViewsWire – denně aktualizované tiskové informace a analýzy 200 zemí.

Business Newsletters – denně aktualizované obchodní analýzy a informace.

Ekonomické a geopolitické analýzy

Country Report – podrobné ekonomické, politické a obchodní hodnocení vybraných zemí.

Country Profile – detailní popis tržního prostředí dané země.

Provozní podmínky, regulace a nařízení

Country Commerce – obchodní průvodce investicemi a obchodem.

Country Finance – finanční podmínky, techniky a nařízení.

Strategie pro vedoucí pracovníky

Which MBA – adresář kurzů MBA pořádaných na celém světě.

Brífinky pro řídicí pracovníky – strategické tržní zpravodajství.

Tržní a obchodní prognózy

Country Forecast – pětileté prognózy vývoje trhů, obchodu a politické situace.

Faktory rizik

Country Risk Service – průběžně aktualizované analýzy rizik zemí.

Risk Model – webový interaktivní nástroj pro analyzování rizikovosti.

Risk Wire – denní analýzy rizik v obchodní sféře.

Odvětvové předpovědi

Odvětvové předpovědi – pětileté předpovědi devíti světových klíčových odvětví.

Industry Wire – denní analýzy odvětví.

World Comodity Forecast – analýzy nejdůležitějších světových komodit.

Data a Předpovědi

World Data – databáze ekonomických dat a předpovědí přístupná přes jednoduché webové rozhraní.

Country Data – celosvětové ekonomické indikátory a předpovědi zemí.

City Data – průvodce městy, přehled cen produktů a obchodních nákladů ve vybraných městech.

Market Indicators and Forecasts – průvodce růstem a rozšiřováním trhu.

Worldwide Cost of Living – průvodce životními náklady v různých městech světa.

CHARAKTERISTIKY NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH SLUŽEB EIU

Views Wire (VW)

Jedná se o denní obchodní zpravodajství z **200 zemí světa** a vybraných regionů přinášející informace o rychle se měnících světových trzích s retrospektivou **od roku 1996**. Obsaženy jsou komentáře politických a ekonomických změn, které mají vliv na mezinárodní obchod nebo politickou situaci. Tyto komentáře vznikají **do 48 hodin** od doby vzniku dané politické nebo ekonomické události. Denně je na ViewsWire publikováno 250 důležitých zpráv ve formě analytických článků o ekonomickém nebo politickém vývoji na nejdůležitějších mezinárodních trzích.

Nedílnou součástí služby VW je i nepřetržitě aktualizovaná databáze předpovědí zemí, hodnocení rizik, nařízení a regulací, informací o vybraných segmentech trhu a informace z pozadí událostí (tzv. **background data**). Tato databáze je propojena s průběžně aktualizovanou databází informací z lokálních trhů, ekonomických prognóz a finančních informací z jednotlivých trhů. Jedná se o databázi obsahující vybrané informace ze všech databází EIU [O'Leary, 1999, s. 11].

V rámci služby VW má uživatel přímý přístup k prognózám, rizikovým odhadům, ekonomickým indikátorům, daňovému zpravodajství nebo investičním a obchodním předpisům. Informace o jednotlivých zemích a regionech jsou přístupné na stránkách vytvořených pro každou jednotlivou zemi nebo region, tzv. **individuálních country homepages**.

Zdrojem informací zpřístupňovaných v rámci této služby jsou vlastní analýzy EIU a Ekonomické skupiny, publikované analýzy a ekonomické indikátory OECD a zprávy publikované v ekonomickém deníku Financial Times.

Ceny za službu se liší podle počtu uživatelů a přístupu do databáze. K dispozici je přístup do celé databáze nebo jen do vybraného regionu. V současné době se cena pro přístup do databáze pohybuje od 12 000 USD za licenci pro 5 uživatelů až po 33 000 USD za licenci pro 100 uživatelů. Cena za přístup vybraného regionu je zhruba poloviční [EIU ViewsWire, 2005].

Obr. č. 11. EIU ViewsWire

[EIU ViewsWire, 2005]

Country Reports

Zprávy o zemích jsou zpracovány pro cca **200 zemí**. Měsíčně se aktualizují zprávy 117 zemí. Každá zpráva podrobně zkoumá a vysvětluje klíčové problémy dané země včetně jejich základních charakteristik, jako je aktuální politická a ekonomická situace, zákony a předpisy, odvětvové trendy, zahraniční obchod nebo obchodní bilance. Jedná se o předpovědi s dvouletou perspektivou obsahující analýzy a vyzdvihující politický a ekonomický rozvoj a trendy.

Každá zpráva má **shodnou předepsanou strukturu**, která obsahuje:

- **souhrn** – jednostránkový přehled klíčových ekonomických a politických trendů,
- **politickou situaci** – výklad ústavy, soudního systému, vlády, nejdůležitějších politických stran, data voleb a jména klíčových ministrů,
- **ekonomickou strukturu** – klíčové makroekonomické indikátory, HDP, míru inflace, ceny zboží, rovnováhu vyrovnanosti běžných účtů a zahraniční dluhy,
- **vyhlídky do budoucnosti dané země** – pohled analytiků EIU na politické a ekonomické šance země v dalších 2 letech,
- **analýzy aktuálních trendů** – diskuse nad politickým vývojem, postoj vlády k obchodu, ekonomická pravidla a plány na rozvoj, trendy ve výrobě a poptávce,

monetární a fiskální podmínky, platy a ceny, zahraniční obchod, toky kapitálu, směnné kurzy a zahraniční dluh,

- **ilustrace** – grafické znázornění aktuálních ekonomických trendů,
- **klíčové informace** – zobrazení aktuálních ekonomických statistik [Mulliner, 2001, s. 24].

V současné době jsou k dispozici **Zprávy o zemích** v tištěné podobě a elektronicky via email nebo online. Výhodou online přístupu je **neustálá aktualizace**, přístup přes heslo z jakéhokoli počítače kdekoli na světě a systematické rozesílání aktualit.

Roční předplatné činí 485 USD a cena jednotlivých vydání 230 USD.

V rámci předplatného Country Reports získá uživatel zdarma profily zemí Country Profiles [Country Reports, 2005].

Risk Wire

Risk Wire přináší informace pro **podporu rozhodování a plánování konfrontace s riziky**, se kterými se během obchodování může uživatel setkat, v podobě denního zpravodajství.

V rámci této služby jsou zpřístupněny srozumitelné analýzy, předpovědi, informace z pozadí událostí a aktuální zprávy ze široké škály faktorů rizik z **60 nově vznikajících trhů**. Země jsou hodnoceny v každé kategorii, aby bylo možné další srovnání.

V denních zprávách aktuálních událostí je zdůrazněno zlepšení nebo zhoršení rizik ve vybrané zemi nebo regionu.

V rámci této služby jsou k dispozici také makroekonomické předpovědi přinášející obraz budoucích trendů, dále je zveřejněno hodnocení a pořadí deseti nejrizikovějších faktorů za použití modelu „*new risk-assessment*“.

Databáze **Risk Wire** je dostupná **online** a je **denně aktualizovaná** v návaznosti na významnou událost, která může mít vliv na vývoj v dané zemi.

Uživatel získá přístup do databáze Risk Wire v rámci služby ViewsWire nebo nákupem samostatné databáze.

Výše ročního předplatného je závislá na počtu uživatelů. Pohybuje se kolem 17 000 USD za licenci pro pět uživatelů až po 30 000 USD za licenci pro dvacet pět uživatelů.

Zveřejněné faktory rizik zahrnují:

Přehled rizik, bezpečnostní rizika, riziko politické stability, riziko politické efektivnosti, rizika trhu, rizika infrastruktury, finanční rizika, právní a regulační rizika, rizika zahraničního obchodu a plateb, rizika daňové politiky, rizika trhu práce, rizika informací z pozadí [Keiser, 2002, s. 23].

Industry Wire

V rámci služby Industry Wire jsou zpřístupňovány **pětileté prognózy a analýzy zpráv** pro **8 klíčových průmyslových odvětví** a informace popisující uvedení do problému daného odvětví (informace z pozadí, tzv. background data). Předpovědi vycházejí z nejnovějších tiskových zpráv a hloubkových analýz odvětvových trendů.

EIU rozlišuje následující klíčová odvětví: automobilový průmysl, spotřební zboží a maloobchod, energetický průmysl, finance a bankovníctví, potravinářský a tabákový průmysl, zdravotnictví a farmaceutický průmysl, telekomunikace a technologie, cestovní ruch a turistický průmysl [Mulliner, 2001, s. 23].

Country Data

Country Data obsahují **informace o ekonomických indikátorech a prognózy** budoucího vývoje. Nová verze na rok 2005 zahrnuje **150 zemí a 45 regionálních celků**. Jedná se buď o číselná vyjádření, nebo vážené průměry zobrazující celkové nebo průměrné číselné hodnoty pro daný region.

Retrospektiva archivu dat sahá **do roku 1980**. K dispozici jsou **předpovědi až do roku 2007**.

Uživatelům je garantováno celosvětové pokrytí a kompletní zpráva o vybrané zemi. Databáze Country Data obsahuje modul nových výrobků a stručný přehled politických a ekonomických dat v kontextu dané země.

Výběr informací je velice přísný a vše se ověřuje v různých zdrojích. Aktualizace předpovědí se provádí jednou za měsíc.

Pro každou zemi se zpracovává více jak 280 proměnných, které jsou rozděleny do 7 hlavních kategorií: demografie a příjem, hrubý domácí produkt, fiskální a monetární indikátory, zahraniční platby, zahraniční úvěrové cenné papíry, zahraniční dluhové

služby a zahraniční obchod. K proměnným jsou k dispozici roční, čtvrtletní nebo měsíční údaje [Pickering, 2004, s. 3].

3.3.2. Global Insight

Global Insight je soukromá společnost, která vznikla sloučením dvou respektovaných ekonomických a finančních společností – **Data Resources Inc.** (DRI) a **Wharton Economic Forecasting Associates** (WEFA). Po úplné integraci produktů obou společností byla provedena změna názvu na **Global Insight**. Mezi hlavní produkty již sloučených společností patří ekonomické **předpovědi vývoje a rizikovosti zemí** světa.

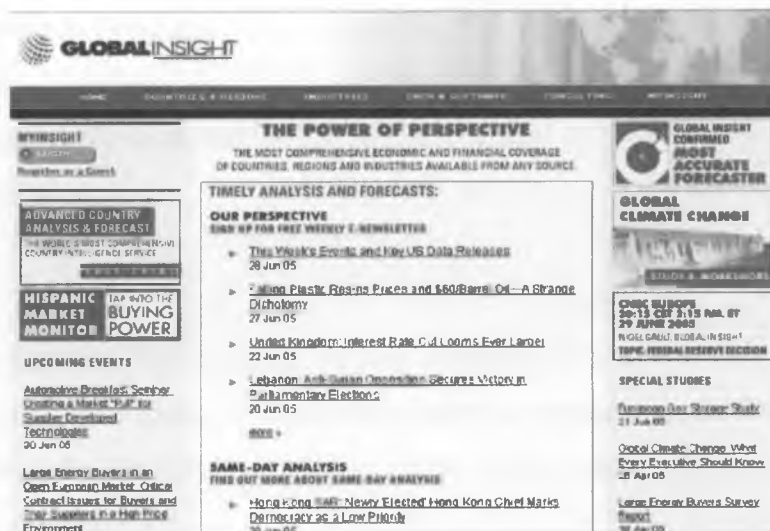
Od roku 2003 začal Global Insight organizovat akvizici renomované britské společnosti **World Market Research Center** (WMRC). V roce 2004 byly již pod jménem společnosti Global Insight publikovány analýzy a předpovědi zemí WMRC. Nedlouho poté bylo založena skupina **Country intelligence group**, ve které spolupracují analytici a experti obou společností.

Od 1. ledna 2005 bylo **WMRC plně integrováno do společnosti Global Insight**. Pod jménem společnosti Global Insight jsou od té doby uskutečňována všechna obchodní jednání a produkty WMRC se prodávají pouze pod značkou Global Insight.

Na doméně WMRC jsou k dispozici vlastní služby WMRC pod hlavičkou Global Insight a na doméně Global Insight má uživatel možnost si objednat produkty obou společností [Ussi; Knight, 2003].

Obr. č. 12. WWW rozhraní Global Insight – World Market Research Center.
[Global Insight, 2005]

Obr. č. 13. WWW rozhraní Global Insight
[Global Insight, 2005]

World Market Research Center

Světové tržní rešeršní centrum (World Market Research Center – WMRC) patřilo mezi světové poskytovatele obchodního zpravodajství a analýz rizikových zemí. Společnost založená v roce 1996 začala od roku 1999 poskytovat analýzy zemí na základě ročního předplatného. Jako první vyvinula ryze nový produkt v oblasti analýz a předpovědí, tzv. **Same-Day Analysis** (denní aktuální analýzy – SDA). Jedná se o denně aktualizované zpravodajství informující o důležitých událostech ve více jak **200 zemích**, které je propojeno s **hodnocením rizikovosti země** a **detailní ekonomickou**

předpovědí. Obsaženy jsou také kritiky politických, legislativních, daňových a bezpečnostních podmínek v daných zemích.

Global Insight velmi brzy rozpoznal hodnotu nového produktu a rozhodl se mladou a perspektivní společností získat pod svá křídla a denně aktualizované analýzy propagovat společně s vlastními analytickými produkty [Waltham, 2003].

Sloučené produkty GI a WMRC:

- Same-day Analysis SDA (short, long),
- Advanced Country Analysis and Forecast,
- Country Analysis,
- Economic Forecasting,
- Regulatory Analysis,
- Global Risk Service,
- North American Economic Services,
- Global Data Products,
- Global Executive Strategy Council and Global Scenario Model
- Webcasts and Conferences.

Same-Day Analysis

Denně aktualizované analýzy (Same-Day Analysis – SDA) obsahují informace o vývoji průmyslu a obchodu na regionálních trzích. V rámci této služby je možné i personální nastavení „*My Analysis*“ (moje analýza), kde si uživatel může vybrat analýzy určitého průmyslového odvětví nebo regionu.

Denně aktualizované analýzy obsahují ekonomické **předpovědi do r. 2025, 250 indikátorů, historická data od roku 1970**, rozšířené ekonomické, finanční a obchodní analýzy pro každou zemi plus politické, právní, daňové, provozní a bezpečnostní podmínky v dané zemi, denní aktualizace, nezávislé hodnocení Credit Ratings a sledování trendů ve **203 zemích světa**.

SDA zpracovává tým ekonomů a analytiků, kteří se specializují na určitý region. Při tvorbě se vychází z ekonomické situace, politického kontextu, právního prostředí, daňového systému, řídicího rámce a bezpečnostních rizik v zemi.

Archiv SDA umožňuje procházet starší analýzy pro specifický trh nebo téma. K dispozici jsou i přímé odkazy na plná znění Country Reports, další SDA, Country Risk Ratings a kontaktní emailová adresa na analytika, který analýzu vypracoval [Global Insight : Same-Day Analysis, 2005].

Country Reports

Zprávy o zemích Country Reports jsou vytvářeny na základě **hodnocení ekonomické a politické situace v zemi**, právního prostředí a legislativního rámce, daňového systému a bezpečnostních rizik. Aktualizace se provádí denně v návaznosti na důležitou událost. K dispozici je propojení na další služby WMRC a GI.

Global Risk Services

Hodnocení rizikovosti Risk Ratings vychází z hodnocení přímých zahraničních investic a politické, ekonomické, právní, daňové, operační a bezpečnostní situace v zemi.

Vlastní hodnocení více jak **200 zemí světa** je systematicky srovnáváno s hodnocením jiných ratingových společností a s dlouhodobými ratingy zahraničních měn Moody's, Standard & Poor's a Fitch IBCA.

Hodnocení rizikovosti se **denně aktualizuje** v návaznosti na aktuální události, které mohou mít vliv na investiční prostředí v určité zemi. Emailová služba informuje uživatele o každé změně hodnocení vybraných zemí. Všechny změny hodnocení se okamžitě zobrazí i v SDA s vysvětlením příčin změn.

Data and Forecasting

Ekonomické předpovědi Data and Forecasting pro **196 zemí** sledují vývoj všech **150 ekonomických indikátorů do roku 2025**. Výsledky umožňují hodnotit makroekonomické a investiční prostředí, situaci na domácích trzích (hrubý národní produkt, inflaci, státní rozpočet, nezaměstnanost atd.), na zahraničních trzích (rovnováhu obchodní a platební bilance, dluhy, rezervy), demografický vývoj (počet obyvatel, životnost, úmrtnost, gramotnost, úřední jazyk), prognózy vývoje světové ekonomiky, analýzy regionů a jejich vlivu na vývoj světové ekonomiky.

Jednou za tři měsíce jsou publikovány srovnávací předpovědi 196 zemí světa s historickými údaji od roku 1970.

Funkce systému GI umožňují srovnání dat mezi zeměmi, grafické znázornění proměnných nebo uložení dat do různých formátů. K dispozici je i funkce scénářů, která umožňuje kritické předpovědi vývoje.

Special Reports

Detailní analýzy Special Reports přináší uživateli informace o předpokládaném **vývoji ekonomiky na celém světě, globalizační index a službu In Focus.**

Předpokládaný vývoj světové ekonomiky je publikován čtvrtletně a obsahuje **předpovědi vývoje na 5 let** dopředu na vyspělých a vznikajících trzích (90 % světové ekonomiky) a odhady vývoje důležitých témat na rok dopředu a rok dozadu.

Globalizační index vychází jednou za rok a měří bohatství všech ekonomik a stupeň vzájemné závislosti národních a globálních ekonomik.

V rámci služby **In Focus** má uživatel k dispozici **pohled na vývoj** v následujícím roce. Každý rok vybírají analytici kritická témata v regionech nebo sektorech, na které se specializují, a pak zpracovávají stručné komentáře a shrnutí nadcházejícího roku včetně ekonomického a politického vývoje [Global Insight: country intelligence, 2007].

3.3.3. Business Monitor

Společnost Business Monitor International byla založena v roce 1984 v Londýně. Zaměřuje se zejména na **zpracování specializovaných analýz, finančních, ekonomických a politických předpovědí nově vznikajících trhů.** Informace z databází Business Monitor využívají nadnárodní korporace, banky, konzultační společnosti a vládní orgány ve **125 zemích** světa.

Databáze společnosti jsou k dispozici online, na CD-ROM a tištěné [Business Monitor Online : BMO overview, 2005].

Business Monitor zpracovává následující databáze:

- Business Monitor Online,
- Emerging Markets Online,
- Emerging Markets Monitor,
- Quaterly Country Forecast Report,
- Quaterly Sector Report,
- Foreign Company Database,
- Industry Sector Database,

- Business Forecast Reports,
- Industry Forecast Reports.

Business Monitor Online

Sít'ově přístupná databáze aktuálních informací z oblasti politiky a ekonomiky ve **175 zemích** světa. Obsahuje analýzy, předpovědi, hodnocení rizikovosti zemí, zákony a vyhlášky.

Emerging Markets Online

Emerging Markets Online je denně aktualizovaná online přístupná databáze komentářů finančních a ekonomických událostí na nově vznikajících trzích. Zahrnuje základní informace o **113 zemích** z Asie, Latinské Ameriky, Středního východu a Afriky.

Emerging Markets Monitor

Týdenní 20stránkové shrnutí, informující o aktuálních změnách na akciových a kapitálových trzích a vývoji měn na nově vznikajících trzích doplněné o komentáře a analýzy vypracované analytiky a ekonomy z prestižních světových organizací (např. z ABN Ambro, Bank of America, Deutsche Bank, ING Barings, JP Morgan, Moody's, Nomura International nebo Standard & Poor's).

Publikovány jsou také **krátkodobé a střednědobé předpovědi** vývoje kurzů národních měn vycházející z makroekonomických předpovědí, aktuální zprávy, analýzy, strategie a názory na dění v obchodě, personální změny v podnicích, informace o oborových konferencích nebo záznamy o kapitálových a finančních transakcích.

Weekly Financial Alerts

Jednou týdně vycházející **aktuální zprávy** z oblasti Asie, Latinské Ameriky, Středního východu a Afriky zpracované na základě **informací od řídicích orgánů firem**, které v daném regionu obchodují nebo investují. Zprávy zachycují změny rizikovosti daného regionu, informace o vývoji ekonomických indikátorů, vývoji měn a úrokových měr, akcií a dluhopisů. Součástí každé zprávy jsou i **krátkodobé předpovědi** vývoje měn a makroekonomických ukazatelů. Vše je zpracováno ve formě grafů a přehledných tabulek.

Regional Monthly Monitors

Měsíční **monitoring regionálních periodik** z oblasti hodnocení rizikovosti, makroekonomických analýz a předpovědí, politických, ekonomických a finančních změn na nově vznikajících trzích. Každá zpráva obsahuje **analýzu aktuálních událostí** v dané zemi a pravděpodobných změn v politické stabilitě, výkonnosti ekonomiky nebo pravděpodobný vývoj průmyslu a obchodu. Součástí jsou opět makroekonomické indikátory a prognózy na 1 a 2 roky dopředu. Monitoring je zpracován pro každou zemi zvlášť a obsahuje informace o politické stabilitě, makroekonomické analýzy a předpovědi, zprávy o investicích, dlužích, burzách, změnách v obchodním prostředí nebo legislativě.

Quarterly Country Forecast Report

Čtvrtletní předpovědi jsou zpracované pro **21 nejdůležitějších nově vznikajících trhů** (Čína, Hongkong, Indonésie, Malajsie, Filipíny, Singapur, Thajsko, Argentina, Brazílie, Čile, Kolumbie, Mexiko, Peru, Venezuela, Egypt, Saudská Arábie, JAR, Turecko, Spojené arabské emiráty, Česká republika, Maďarsko, Polsko a Rusko) **na 3 roky dopředu**. Každá předpověď je zpracována expertem na danou zemi a ověřena týmem expertů z BMI.

Zprávy analyzují a předpovídají politický vývoj v zemi (politickou stabilitu, legislativní systém a prognózy vývoje), vývoj domácí ekonomiky (aktuální prostředí, vládní reformy, klíčové problémy dané oblasti), vývoj zahraničního obchodu (export, import, klíčové exportní a importní komodity, rezervy, zdroje zahraničního kapitálu, dluhy), globální prognózy (růst HDP, inflace, vývoj úrokových měr, směnných kurzů, cen komodit, vliv USA, Japonska a EU), vývoj klíčových ekonomických sektorů (ropa, energetika, těžební průmysl, výroba a zemědělství, pojišťovnictví, finance, stavební průmysl a telekomunikační průmysl), vývoj na finančních trzích, vývoj obchodních prostředí a klíčové kontaktní údaje na firmy a organizace působící ve veřejném a soukromém sektoru.

Foreign Companies Database

Databáze zahraničních firem obsahuje kontaktní údaje na firmy a její řídicí pracovníky působící na nově vznikajících trzích včetně předmětu činnosti a profilu společnosti.

Industry Sectors Database

Databáze průmyslových odvětví je rozdělena do 7 vícejazyčných podoblastí podle odvětví: chemický a petrochemický průmysl, stavebnictví, energetický a těžební průmysl, finanční služby, farmaceutický průmysl, telekomunikace a doprava, a obsahuje kontaktní informace na firmy z daného odvětví, klasifikaci produktů a služeb, profil společnosti a majetkové vztahy.

[Business Monitor Online : products and services, 2005]

3.3.4. Euromonitor

„Making sense of global markets.“

Euromonitor International je mezinárodní společnost s dlouholetou tradicí, poskytující **zpravodajství z trhů v 205 zemích** světa. Její pobočky sídlí v Londýně, Chicagu, Singapuru a Šanghaji.

Mezi hlavní předměty činnosti společnosti patří **analytické, poradenské a konzultační služby a zpracovávání zpráv o dění na trzích** se spotřebním zbožím, strategické analýzy výkonnosti trhů, vývoj trhů ve vybraných zemích z historického hlediska na národní, regionální a globální úrovni, podíl různých společností a jejich produktů na trhu, profily významných společností, jejich strategie k dosažení úspěchu a prognózy budoucího vývoje a prodeje zboží.

Oblasti působnosti

Business Reference

Databáze a knihy z oblasti Business Reference obsahují základní **informace nezbytné pro počáteční průzkum trhu**. Obsahují statistické informace o jednotlivých zemích, informace o životním stylu obyvatel, předpovědi a údaje o produktech, profily a hodnocení významných spotřebních produktů, profily společností a odkazy na komerční informační zdroje.

Consulting

Euromonitor International poskytuje **konzultační služby** již více než 15 let, a to nejvíce z oblastí competitive intelligence, benchmarkingu, analýz trhu, monitoringu trendů, informací důležitých pro vstup na nový trh, marketingové a reklamní strategie,

zpravodajství o fúzích a akvizicích, strategické analýzy a modelování dat [Euromonitor, 2005].

Databáze GMID

Světová informační databáze o trzích (Global Market Information Database – GMID) zpřístupňuje obchodní zpravodajství o zemích, společnostech, trzích, zákaznících a jejich životním stylu.

Obsahuje:

- **statistiky zemí** (demografické a ekonomické informace z 205 zemí světa, historická data až do roku 1977, předpovědi až do roku 2016),
- **informace z trhů** (až 6 let stará data o velikosti trhů více než 330 produktů v 52 zemích světa plus předpovědi na 5 let dopředu, historická data od roku 1997, předpovědi do roku 2008),
- **indikátory životního stylu** (chování a životní styl lidí ovlivňuje vývoj trhů, EuroMonitor sleduje například to, co lidé jedí a pijí, a způsoby stolování),
- **analýzy životního stylu** (indikátory životního stylu),
- **analýzy trhů** (podrobné strategické analýzy obsahující globální analýzy, analýzy trhů v jednotlivých zemích a jednotlivých společnostech),
- **profily společností a informace z kapitálového trhu** (zpracováno 150000 obchodních značek, informace o 15000 společnostech ze 30ti zemí světa),
- **informační zdroje** (35000 zdrojů informací, odkazy na publikace, organizace, databáze a www prezentace),
- **profily zemí** (klíčové politické a ekonomické indikátory zpracované pro 205 zemí světa) [Gudgin, 2005].

Ceny produktů se liší v závislosti na geografickém pokrytí, začínají na 500 USD za analýzy zpracované pro určitou geografickou oblast a končí na 12000 USD za online přístup do elektronického časopisu Market Research Monitor on the Internet.

Další databáze Euromonitoru:

- Country Insight
- Countries and Consumers
- Global Consumer Trend Monitoring

- Industry Watch
- Market Research Monitor

3.4. Multizdrojové portály

3.4.1. Factiva

Portál Factiva vznikl sloučením dvou prestižních zpravodajských agentur – **Dow Jones Interactive** a **Reuters Business Briefings**. Proces integrace systémů byl zahájen v roce 1999 a do roku 2001 byly sloučeny všechny služby i obsah obou systémů

Factiva zpřístupňuje **plné texty** z více než 1500 nejvýznamnějších deníků **ze všech regionů světa**, články z 3200 časopisů, zejména **ekonomických a zaměřených na obchod a průmyslová odvětví**, zprávy z více jak 500 zpravodajských agentur (např. Dow Jones, Reuters, Associated Press) a regionálních a průmyslových agentur, 4000 webových portálů – zpravodajství a ekonomické weby, profily 45 000 firem (integrovány z databázi Dun and Breadstreet a Investext), finanční ukazatele, informace o vývoji cen akcií, 340 000 profilů významných osobností politického a obchodního světa (členové vlád, soudci, podnikatelé) a 4000 obrázků (fotografie přebírány od agentury Reuters a Knight Ridder).

Faktiva umožňuje nastavit **9 jazykových rozhraní, informace jsou k dispozici v 22 světových jazycích ze 118 zemí**. Má vytvořené vlastní třídění nazvané „*Factiva's Intelligent Indexing*“, které vychází ze standardu NAICS, ISO pro regiony a IPTC a „*Factiva's Business focused Taxonomy*“.

Factiva's Intelligent Indexing zahrnuje 740 průmyslových odvětví, 370 regionů, 22 jazyků, 430 předmětových termínů a více než 300 000 veřejných a soukromých společností.

K dispozici je také služba **Newstand**, která umožňuje rychlé procházení novinových titulků a dokumentů. Výhradním distributorem pro akademickou sféru a veřejné knihovny je společnost ProQuest [Factiva, 2004].

3.4.2. One Source

Jedná se o multizdrojový portál, který na jednom místě **shromažďuje informace z 35 zdrojů**. Umožňuje přístup k informacím o firmách (z databázi Reuters, Investext, Graham & Whiteside, RM Group, Financial Post, InfoUSA, Harris Infosource, GuideStare nebo Experian, Creditreform atd.), o významných osobnostech politiky,

obchodu a průmyslu, informace o průmyslových odvětvích (z databází Euromonitor, Investext, Freedonia, Thompson Gale Tablebase, STAT-USA), články z novin a časopisů (např. FT.com, Phillips, National Post, ProQuest Information, Asia Pulse), IT Profily (ACR, CorpData, VNU).

OneSource všechny **zdroje propojuje** prostřednictvím mezinárodních průmyslových kódů, standardizovaně definovaných pracovních pozic a obchodní taxonomie [One Source, 2005].

3.4.3. Internet Securities

Společnost Internet Securities založená v roce 1994 provádí veškeré obchodní operace pod jménem **ISI Emerging Markets** a od roku 1999 je součástí společnosti **Euromoney Institutional Investor PLC**. Přináší **informace o společnostech, o průmyslových odvětvích**, dále **právní předpisy** a zprávy týkající se legislativy, makroekonomické ukazatele, informace z finančních trhů a aktuální zpravodajství. Další funkce umožňují pokročilé hledání podle zemí, jazyka, publikací, vyhledávání analytických reportů o společnostech a odvětvích, **MyISI** – možnost nastavení klíčových slov vlastního profilu a **Email Alert** – automatické zasílání zpráv obsahujících klíčová slova, sektory či společnosti. Databáze společností, která obsahuje 15 000 záznamů, je postavena převážně na účetních uzávěrkách firem a umožňuje vybrat společnosti podle obrátu, zisku nebo odvětví. Databáze průmyslových odvětví umožňuje ke každému odvětví zobrazit největší společnosti v odvětví, aktuální zprávy z daného odvětví, analýzy a statistiky z odvětví [ISI Emerging Markets, 2001].

3.5. Další zdroje informací pro country intelligence

Výše uvedený přehled zdrojů poskytujících informace typu country intelligence zahrnuje pouze nejvýznamnější a užívateli nejčastěji užívané zdroje (zjištěno na základě výsledků výzkumu, jehož výsledky jsou uvedeny v kap. 4). Existuje četné množství zdrojů, ať již oborových nebo všeobecných, jejichž stručný přehled je uveden níže:

Všeobecné zdroje poskytující informace typu country intelligence:

FSRI – Country Report Service – dříve prestižní databáze pro podnikání popisující geopolitické entity přístupná přes databázové centrum DataStar. V roce 2004 došlo k přerušení přístupu do této databáze [Dialog, 2005].

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (**European Bank for Reconstruction and Development – EBRD**) publikuje finanční výroční zprávy a zpracovává informace o investičních možnostech, projektech a aktivitách EBRD v Evropě [ERBR, 2005].

Institutional Investor je nejznámější časopis specializovaný na ohodnocení rizik země. Dvakrát ročně shromažďuje hodnocení předními světovými bankami, každá země je ohodnocena body 0-100, kdy 100 je nejhorší hodnocení a na jejich základě se pak sestavuje vlastní žebříček zemí [Liška, 1999, s. 104].

International Country Risk Guide Handbook sestavuje žebříček hodnocení finančních, politických a ekonomických rizik 140 zemí světa. Riziko země je kalkulováno jako vážený průměr, kde 50 % podíl mají politická rizika, 25 % finanční rizika a 25 % ekonomická rizika [Liška, 1999, s. 104].

Political Risk Services je americká služba, která publikuje ročenku rizikovosti zemí z politického hlediska [Political Risk Services, 2005].

Jane's poskytuje zpravodajství a analýzy z oblasti národní a mezinárodní bezpečnosti a obrany [Jane's, 2005].

Countries of the World vydává organizace Information Please. Zpřístupňuje základní informace o všech zemích světa [Information Please, 2005].

CountryWatch – americký zdroj informací o 200 zemích světa [Countwatch online database for online intelligence, 2004].

Statistické zdroje:

Databáze **Tradstat** sdružuje národní databáze obchodních statistik. Monitoruje 90 % světového obchodu. Databáze sleduje exportní a importní statistiky 25 obchodně nejvýznamnějších zemí a odvozeně i všech ostatních.

Eurostat je statistický úřad Evropské komise se sídlem v Lucemburku a zpřístupňuje statistické informace ze zemí EU.

Federální statistický úřad USA propojuje národní statistiky jednotlivých amerických států v databázi **Fedstat**.

Snapshot Series přináší statistické přehledy průmyslu a vývoji v zemích světa.

[Statistical Resources on the Internet, 2005]

Oborové zdroje:

Organizace OSN pro výživu a zemědělství (**Food and Agriculture Organization – FAO**) vypracovává mezinárodní analýzy z oblasti výživy a zemědělství.

Světová zdravotnická organizace (**World Health Organization – WHO**) pomáhá při vytváření národních zdravotnických strategií a zpracovává databázi zemí obsahující lékařské a zdravotnické informace.

Emerging Markets Online : Global Energy and Utilities Market Research zpracovává celosvětové zpravodajství a analýzy z oblasti energetiky [Imperato, 1998].

3.6. Metodologie tvorby dokumentů

Již od 50. let minulého století dochází k přijímání dohod a vytváření organizací podporujících mezinárodní obchod (Bretton-Woodská dohoda, World Trade Organization, NAFTA, atd), snižování dovozních a vývozních cel a zvyšování volného pohybu kapitálu. Vývoj telekomunikačních technologií a globalizace tento trend jen urychlují. Konkurenceschopnost národů nespočívá jen v agresivnějším pronikáním na světové trhy přímými zahraničními investicemi a exportem, nyní je kladen důraz i na atraktivitu zahraničních a místních podniků.

Konkurenční strategie mohou uspět, pouze pokud jsou vytvářeny v souladu s ekonomickými podmínkami, které fungují na světových trzích a sociálními potřebami národa, které se zformovaly historickým vývojem země [Porter, 1994, s. 41].

Objevují se názory, že národy mezi sebou nesoutěží, že jsou to národní podniky, kdo se střetává v mezinárodním obchodě. Bezpochyby je soutěžení mezi firmami a podniky hybnou silou soutěžení mezi zeměmi. Nicméně ekonomická odpovědnost vlád, ať už je pozitivní nebo negativní, má velký vliv na vývoj světové ekonomiky. Přitažlivost území, na kterém podnik obchoduje, je velmi důležitá. Daňové prázdny nebo státní dotace také přitahují zahraniční investory, čímž ovlivňují konkurenceschopnost země.

Učení o konkurenční výhodě dalo podnět ke studiu konkurenceschopnosti. Ukázalo dvojí druh konkurenční výhody. První je dán a vyplývá z geografické polohy, bohatství a dědičné kultury, druhý, který je vytvořen jako výslednice podnikatelské strategie. V současné době přirozené výhody ztrácejí svou určující sílu, ale vzdělání, znalosti a vědomosti ji získávají [Jirásek, 2001, s. 71].

FIGURE 5 • The Golden Rules of Competitiveness

- I**
Create a stable and predictable legislative environment.
- II**
Work on a flexible and resilient economic structure.
- III**
Invest in traditional and technological infrastructure.
- IV**
Promote private savings and domestic investment.
- V**
Develop aggressiveness on the international markets as well as attractiveness for foreign direct investment.
- VI**
Focus on quality, speed and transparency in government and administration.
- VII**
Maintain a relationship between wage levels, productivity and taxation.
- VIII**
Preserve the social fabric by reducing wage disparity and strengthening the middle class.
- IX**
Invest heavily in education, especially at the secondary level, and in the life-long training of the labor force.
- X**
Balance the economies of proximity and globality to ensure substantial wealth creation, while preserving the value systems that citizens desire.

Obr. č. 14. Pravidla konkurenceschopnosti

[IMD World competitiveness Yearbook 2005, s. 615]

3.6.1. Metodologie tvorby zpráv konkurenceschopnosti zemí

Žebříček konkurenceschopnosti zemí vydávají 2 renomované instituce – **Světové ekonomické fórum** (World Economic Forum – WEF) a **Mezinárodní institut pro manažerskou průpravu** (International Institute for Management Development – IMD). Dříve na vydávání žebříčku obě instituce spolupracovaly. IMD se podílel na přípravě teoretických a metodologických podkladů a WEF zajišťovalo všechny další organizační činnosti. V roce 1994 se **oba instituty rozešly** a nyní vydává každá instituce vlastní hodnocení konkurenceschopnosti zemí. Hlavními důvody rozdělení organizací byl

odlišný názor na definici konkurenceschopnosti a metodologii tvorby žebříčků konkurenceschopnosti zemí [Jirásek, 2001, s. 42].

„Hodnotící soudy vydávají i poradenské agentury nebo podnikatelské asociace, protože si to globální konkurenceschopnost vyžaduje. Málo kdo však proniká k podstatě. Většina přehledů a srovnání klouže po povrchu a směšuje hodnocení konkurenceschopnosti s obvyklými ekonomickými přehledy“ [Jirásek, 2001, s. 44].

3.6.2. Světové ekonomické fórum

„ ...committed to improving the state of the world... “

Klaus Schwab⁸

Mezinárodní klub politiků, finančníků, podnikatelů, vrcholových manažerů, poradců, výzkumných pracovníků a vysokoškolských profesorů se každoročně schází v první polovině roku na **Světovém ekonomickém fóru** (World Economic Forum – WEF), kde se radí o vývoji na světových trzích. Obvykle se Světové ekonomické fórum schází ve švýcarském Davosu, nicméně v roce 2002 na důkaz solidarity v boji proti terorismu se státníci a ekonomové sešli v New Yorku a v roce 2003 v Jordánsku.

Výsledkem jejich jednání jsou **eseje věnované trhu a konkurenceschopnosti**. Hlavně však publikují světový **žebříček konkurenceschopnosti zemí a hodnocení zemí v oblasti informačních technologií**.

Mezi další důležité aktivity Světového ekonomického fóra je sdružování členů a partnerů společností za účelem poskytování neformálních příležitostí pro další spolupráci [Jirásek, 2001, s. 42].

Historie WEF

V roce 1970 svolal Klaus Schwab prezidenty a vedoucí pracovníky evropských společností na neformální setkání do švýcarského Davosu. O rok později bylo setkání již označováno za **davoské sympozium** a získalo podporu **Komise evropských společností** (Commission of the European Communities – CEC) a **Sdružení evropských průmyslových společností** (Europe's Industry Association – EIA). Nyní je WEF kontrolováno Švýcarskou federální vládou.

⁸ Zakladatel a výkonný předseda WEF.

Za 30 let svého působení se **davoské sympozium** přejmenovalo na **Světové ekonomické fórum** a jeho vliv na dění ve světě se stále zvyšuje. V současné době je davoské sympóziium považováno za jedno z nejdůležitějších setkání, které se zabývá výzvami globálních ekonomik a zlepšováním sociálního a životního prostředí.

Mezi členy WEF patří více jak 1000 významných společností. Strategické partnery tvoří vybrané **poradenské agentury** a **nejvýznamnější světové firmy** (např. Accenture, BP, DHL, Deloitte, IBM, Mckinsey, Nike, Volkswagen a další).

Partnerem WEF v České republice je **České manažerské centrum – Graduate School of Business** (Czech Management Center – CMC) [World Economic Forum, 2005] .

Světová ročenka konkurenceschopnosti

Světová ročenka konkurenceschopnosti (Global Competitiveness Report – GCI) vyšla poprvé v roce 1979 a sestavuje pro zúčastněné země žebříček konkurenceschopnosti. V případě WEF je jich 104 (viz příl. č. 3 – **Growth competitiveness index ranking**). Země se staví na příčky žebříčku podle shrnujících i detailních hodnot více než **300 ukazatelů**, které jsou získávány z oficiálních statistik, porovnávají se s údaji významných mezinárodních organizací a doplňují se o výsledky výzkumu, který je předáván tisícům podnikatelů a manažerů. Česká republika byla do srovnávacích tabulek zahrnuta v roce 1993. [Global Competitiveness Report, 2004]. Ročenku si lze objednat přímo z webových stránek Světového ekonomického fóra za 60 britských liber.

Pořadí zemí podle konkurenceschopnosti není tak obvyklé, jako jsou například sestavy podle objemu produktu, zahraničního obchodu, produktivity atp. Konkurenceschopnost je totiž pojem odvozený od tržní rivality a odráží připravenost k tržnímu zápasu, tedy nejen hrubou sílu, ale i taktiku, nové vybavení a strategie [Jirásek, 2001, s. 87].

Světové ekonomické fórum přijalo definici konkurenceschopnosti jako „*schopnost země dosáhnout dlouhodobě vysokého tempa růstu HDP*“ [Global Competitiveness Report, 2005, s. 20].

V posledních letech se ke Světovému ekonomickému fóru přidal M. Porter společně s J. D. Sachsem, kteří mají rozhodující slovo nad metodologií mezinárodního srovnávání konkurenceschopnosti zemí. Jejich **definice ekonomického výkonu** je převedena do vzorců:

$$Y = k \times A$$

Y = produkt na hlavu

K = kapitál na hlavu

A = úroveň technologie

$$\text{Růstový vzorec: } dxY/Y = dxA/A \times sA$$

d = přírůstek (změna)

s = úspora důchodu (přeměnitelná na kapitál)

[Jirásek, 2001, s. 87].

Metodologie tvorby ročenky

Global Competitiveness Report hodnotí schopnost světových ekonomik dosáhnout trvalého ekonomického růstu ve střednědobém nebo dlouhodobém časovém horizontu. Podává informace o situaci ve **104 zemích světa s důrazem na 3 oblasti** měřené následujícími indexy:

- **technologický index** (technology index),
- **index veřejné správy** (public institutions index),
- **makroekonomický index** (macroeconomic environment index).

Agregát těchto 3 indexů tvoří tzv. **index růstu konkurenceschopnosti** (growth competitiveness index – (viz příl. č. 4 - **Growth competitiveness index composition**)). Další ze sledovaných indexů měří konkurenceschopnost podniků (**business competitiveness index**). Oba indexy kombinují statistická data a data z průzkumu názorů rozeslaného více jak 7000 vedoucím pracovníkům (**executive opinion survey**). Fórum plánuje rozšířit současný index zahrnutím indikátorů lidských zdrojů, efektivity trhu práce, efektivity finančních trhů, otevřenost a velikost trhu, infrastruktury a dalších na **Nový index globální konkurenceschopnosti** (New Global Competitiveness Index - NGCI) [Global competitiveness programme, 2003].

Business competitiveness index doplňuje makroekonomický přístup **GCI**. Hodnotí mikroekonomické podmínky, které definují úroveň produktivity zemí. Hodnotí oblasti nezbytné pro rozvoj obchodního prostředí: strategie a praktiky společností a kvalitu mikroekonomického prostředí, kde spolu společnosti soutěží.

Při zjišťování GCI jsou země rozděleny do 2 skupin:

- **klíčové ekonomiky** (země, jejichž inovace v oblasti technologií jsou pro růst země významné),
- **neklíčové ekonomiky** (země, jejichž ekonomika roste tím, že přebírá technologie vyvinuté v zahraničí).

V celkovém hodnocení se pak váha technologického indexu u klíčových a neklíčových ekonomik liší. U neklíčových ekonomik je dána větší váha kvalitě fungování státních institucí a makroekonomickému prostředí. U klíčových zemí je dána větší váha technologickému indexu. I když je pro klíčové ekonomiky kvalita makroekonomického prostředí a stabilita státních institucí důležitá, je pro ně typické dosažení určité stability v této oblasti již v minulosti. Pro tyto země růst znamená inovovat.

GCI pro klíčové inovační ekonomiky: 1/2 technologický index
1/4 index veřejné správy
1/4 makroekonomický index

GCI pro neklíčové ekonomiky: 1/3 technologický index
1/3 index veřejné správy
1/3 makroekonomický index

GCI se skládá z tzv. „hrubých dat“ (**hard data**) a z dat, která jsou výsledkem výzkumu (**survey data**). Odpovědi z výzkumu mezi vedoucími pracovníky dosahují hodnot 1 – 7. Vzoreček pro konverzi hrubých dat, které mohou dosahovat hodnot 1 – 7 je:

$$6 \times \frac{\text{hodnota země} - \text{minimum ze vzorků}}{\text{maximum ze vzorků} - \text{minimum ze vzorků}} + 1$$

Minimum ze vzorků a maximum ze vzorků tvoří nejnižší a nejvyšší hodnotu z celkového vzorku (ze všech zemí).

Způsob výpočtu jednotlivých indexů:

Technologický index:

- pro klíčové inovační ekonomiky: 1/2 inovační podindex (1/4 hrubá data, 3/4 výsledky výzkumu)

1/2 informační a komunikační podindex (1/3 hrubá data, 2/3 výsledky výzkumu)

- pro neklíčové ekonomiky: 1/8 inovační podindex (1/4 hrubá data, 3/4 výsledky výzkumu)
- 3/8 podindex transferu technologií (průměr výsledků z odpovědí z dotazníku)
- 1/2 informační a komunikační podindex (1/3 hrubá data, 2/3 výsledky výzkumu)

Inovační podindex:

Otázky z dotazníku:

Jaká je pozice vaší země v technologiích ve srovnání s nejlepšími zeměmi?

Mají společnosti ve vaší zemi zájem podporovat příliv nových technologií?

Kolik utratily společnosti ve vaší zemi za výzkum a vývoj ve srovnání s jinými zeměmi?

Jak spolupracují obchodní společnosti ve výzkumu a vývoji s místními univerzitami?

Hrubá data:

Udělené patenty na milion obyvatel v určitém roce

Počet přihlášených studentů na VŠ

Podindex transferu technologií:

Otázky z dotazníku:

Jsou přímé investice důležitým zdrojem nových technologií?

Je licencování zahraničních technologií ve vaší zemi běžným způsobem získávání nových technologií?

Informační a komunikační podindex:

Otázky z dotazníku:

Jak rozšířený je přístup k Internetu ve školách?

Existuje dostatečná konkurence v ITC?

Je ITC prioritou pro vaši vládu?

Jsou vládní programy úspěšné v prosazování využití ITC?

Jsou zákony v oblasti ITC (elektronický obchod, digitální podpis) dostatečně rozvinuté a uplatňované?

Hrubá data:

Předplatné služeb mobilních operátorů na 100 obyvatel

Počet uživatelů internetu
Počet poskytovatelů připojení k Internetu
Hlavní telefonní linky
Počet osobních počítačů na 100 obyvatel

Index veřejné správy a makroekonomický index – viz příl. č. 4 – **Growth competitiveness index composition.**

Světová zpráva technologické konkurenceschopnosti zemí (Global Information Technology Report – GITR)

Světová zpráva technologické konkurenceschopnosti zemí (Global Information Technology Report – GITR) byla prvně vydána v roce 2001 a od té doby se stala jedinečnou benchmarkingovou zprávou určující silné a slabé stránky národů v oblasti ITC včetně hodnocení vývoje.

K tvorbě zprávy GITR je používán Index síťové připravenosti (network readiness index – NRI), který měří stupeň připravenosti národů nebo jiných komunit účastnit se na vývoji ITC a těžit z něj další výhody. NRI se skládá ze tří dílčích indexů, prostředím pro ICT, které daná země nabízí, připraveností jednotlivců, vlády a obchodních společností a využíváním ICT obchodními společnostmi, vládou a jednotlivci.

3.5.3. Mezinárodní institut pro manažerskou přípravu

„Competitiveness in 2005 : Managing „the context of business“ (the outside world) becomes just as critical as managing „the content of business“!
Stéphane Garelli⁹

Obr. č. 15. Změna uspořádání světa podle S. Garelliho

[Garelli, 2005]

Mezinárodní institut pro manažerskou přípravu (International Institute for Management Development – IMD) je obchodní škola založená v roce 1990 jako nástupce do té doby 2 nezávislých škol – **Mezinárodního institutu pro management** (International Management Institute – IMI) se sídlem v Ženevě a **Institutu pro studia metod směrů vývoje podniků** (Institute pour l'Etude des Methode de Direction de l'Enterprise – IMEDEC) se sídlem v Lausanne. Při nově vzniklé univerzitě bylo zřízeno **Centrum světové konkurenceschopnosti** (World Competitiveness Center – WCC), jehož úkolem je vývoj a publikování Ročenky světové konkurenceschopnosti (World Competitiveness Yearbook – WCY).

Partnerem IMD v České republice je **Centrum pro ekonomický výzkum** (Center for Economic Research and Graduate Education of Charles University – CERGE-EI) [IMD World Competitiveness Yearbook, 2005].

World Competitiveness Yearbook

⁹ Profesor Mezinárodního ústavu pro manažerskou přípravu na univerzitě v Lausanne.

Významným produktem Institutu pro manažerskou průpravu je **Světová ročenka konkurenceschopnosti** (World Competitiveness Yearbook – WCY), ve které je představeno a analyzováno **60 národních a regionálních ekonomik**. Vybrané regionální ekonomiky byly zařazeny z důvodů významného vlivu na dění na světových trzích (např. Bavorsko, Katalánsko, Lombardie nebo Skotsko). WCY zkoumá **314 různých kritérií** uskupených do faktorů konkurenceschopnosti. Je publikována nepřetržitě **od roku 1989** a zveřejňuje **souhrnná data z období za posledních 5 let**.

Ročenka se snaží o všestranný přístup k hodnocení problematiky konkurenceschopnosti, což vede k nárůstu sledovaných indikátorů a mnohonásobnému zvýšení komplexnosti.

Světová ročenka konkurenceschopnosti je publikace, která čítá 750 stran a která se skládá ze 3 částí:

- **žebříček konkurenceschopnosti**, který obsahuje celkové hodnocení zemí, vývoj hodnocení za posledních 5 let, faktory a subfaktory hodnocení a grafické schéma (viz příl. č. 5 – **World competitiveness scoreboard 2005**),
- **konkurenceschopné prostředí**, kde je publikováno shrnutí aktuálního vydání Stephanem Garellim, základy, principy a metodologii světové konkurenceschopnosti a FAQ,
- **profily 60 národních a regionálních ekonomik** obsahují shrnutí trendů konkurenceschopnosti (viz příl. č. 6 – **Competitiveness trends**), silné a slabé stránky konkurenceschopnosti, simulační studie (viz příl. č. 7 – **Competitiveness balance sheets and simulation**) a klíčové ekonomické indikátory.

Cena WCY se liší v závislosti na počtu uživatelů a množství předplacených ročenek. Předplatné na 3 roky obsahující online přístup pro jednu osobu, tištěné vydání ročenky a CD-ROM na každý rok činí 2400 švýcarských franků. Online přístup pro jednoho uživatele plus tištěné vydání ročenky a CD-ROM stojí 900 švýcarských franků, pouze online přístup pro jednoho uživatele 800 švýcarských franků [IMD World Competitiveness Yearbook, 2007].

Metodologie tvorby World Competitiveness Yearbook

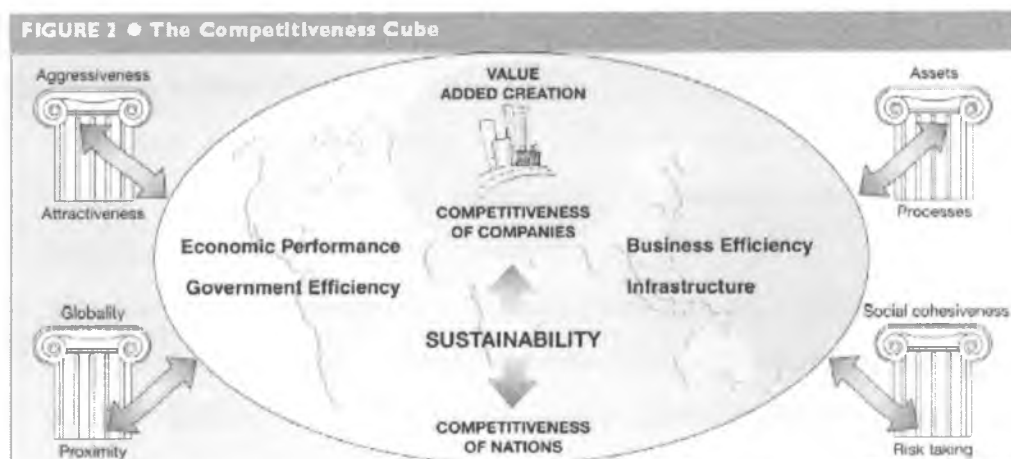
Mezinárodní institut pro manažerskou průpravu přijal následující definici konkurenceschopnosti: „*schopnost země vytvářet přidanou hodnotu a tím zvyšovat národní bohatství hospodařením s aktivy a procesy, atraktivitou a agresivitou,*

globálními a lokálními vlastnostmi, a zahrnutím jejich vzájemných vztahů do ekonomicko-sociálního modelu“ [World Competitiveness Yearbook, 2005, s. 608].

Teorie WCY

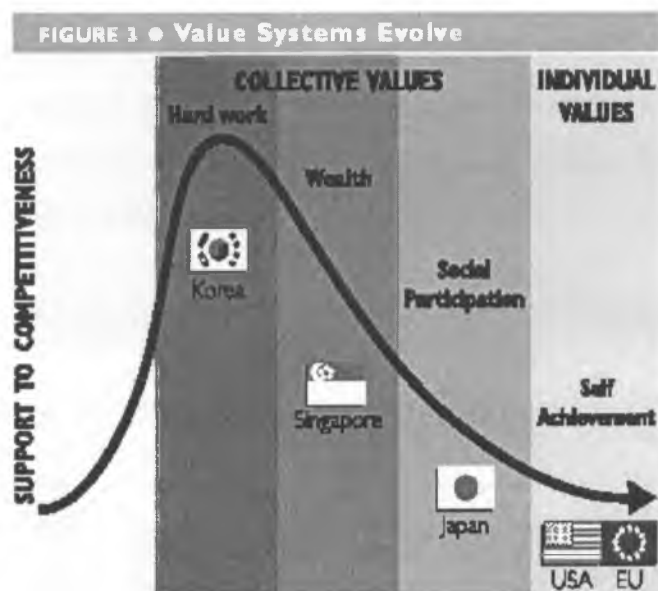
Země ovlivňují prostředí kolem sebe **čtyřmi základními strategiemi**:

1. **přitažlivost vs. agresivita** (Národy se liší tím, jak jsou schopny komunikovat se světem. Tradičně je konkurenceschopnost spojována s útočností země, tzn. exportem a přímými zahraničními investicemi. Útočnou strategii vedou Německo, Japonsko nebo Korea. Naopak v posledních několika letech zvítězily některé národy nad konkurencí svou atraktivitou. Typickými reprezentanty této strategie je Irsko nebo Singapur. Z agresivního přístupu sice země zvýší své příjmy, ale nezvýší počet pracovních příležitostí v zemi. Proto, pokud chtějí země v mezinárodní konkurenci uspět, musejí umět vést obě strategie.),
2. **sousedské vztahy vs. globální vztahy** (Ekonomický systém žádné země není homogenní. Obvykle se musí země zajímat jak o vlastní ekonomickou situaci, tak o ekonomickou situaci na světových trzích.),
3. **statky vs. činnosti** (Aby národy uspěly v mezinárodní konkurenci, musí se umět spolehnout buď na vlastní majetek, nebo na činnosti, které vyvíjí. Některé národy jsou, co se týče statků, bohaté – vlastní půdu, lidské nebo přírodní zdroje, ale nemusí být díky majetku nezbytně konkurenceschopné. Jiné národy, např. Švýcarsko nebo Singapur, nemusí vlastnit žádné statky a jsou díky vlastním výrobním činnostem konkurenceschopné. Obecně jsou národy vyvíjející více činností konkurenceschopnější než národy, které vlastní mnoho statků.),
4. **individuální schopnosti riskovat vs. sociální soudržnost** (Anglo-saský model je charakteristický důrazem na riskování a odpovědnost jedince, naproti tomu evropský model se spíše spoléhá na sociální soudržnost a odpovědnost. V současné době převažuje anglo-saský model.).

Obr. č. 16. Znárodnění konkurenceschopnosti v kostce
 [IMD World Competitiveness Yearbook, s. 611]

Existuje mnoho faktorů, které ovlivňují úroveň konkurenceschopnosti země. Důležitým faktorem je její hodnotový systém. Národy mezi sebou nesoutěží pouze se svými produkty a službami, ale také vzděláním a hodnotovým systémem, který se v průběhu času vyvíjí a který je v každé zemi je jiný.

Obr. č. 17. Vývoj hodnotového systému
 [IMD World Competitiveness Yearbook, s. 613]

Dalším určujícím faktorem je chování, způsob práce a v posledních několika letech i vývoj technologií (počítače, telekomunikace a Internet).

Konkurenceschopnost národů je v WCY hodnocena prostřednictvím 323 indikátorů rozdělených do 4 sekcí:

- **výkonnost domácí ekonomiky** – 83 indikátorů (makroekonomické hodnocení domácí ekonomiky: domácí ekonomika, mezinárodní obchod, mezinárodní investice, zaměstnanost a ceny),
- **účinnost vládního sektoru** – 77 indikátorů (rozsah, s jakým vládní politika přispívá k rozvoji konkurenceschopnosti: veřejné finance, státní dluh, státní výdaje, fiskální politika, institucionální rámec, obchodní legislativa a společenský rámec),
- **účinnost podnikatelského sektoru** – 69 indikátorů (výkonnost kapitálového trhu a kvalita finančního sektoru, cena a dostupnost kapitálu, dynamika burzy, efektivita bankovního sektoru),
- **infrastruktura** – 94 indikátorů (základní technologické, vědecké, lidské zdroje, které uspokojují potřeby obchodu: infrastruktura, technologická infrastruktura, vědecká infrastruktura, zdravotnictví, životní prostředí a vzdělání).

Každá z těchto 4 sekcí se dále dělí na 5 podsekcí, kde každá podsekcce zdůrazňuje jiný aspekt konkurenceschopnosti. **Celkem obsahuje WCY 20 podsekcí.**

Některé z podsekcí se ještě dále dělí na několik kategorií. Každá podsekcce, nezávisle na počtu kategorií, má stejnou váhu v celkovém sloučení výsledků. Stejná váha zaručuje větší spolehlivost a kompatibilitu dat.

TABLE 2 • The Breakdown of Competitiveness Factors

 Economic Performance	 Government Efficiency	 Business Efficiency	 Infrastructure
Domestic Economy	Public Finance	Productivity	Basic Infrastructure
International Trade	Fiscal Policy	Labor Market	Technological Infrastructure
International Investment	Institutional Framework	Finance	Scientific Infrastructure
Employment	Business Legislation	Management Practices	Health and Environment
Prices	Societal Framework	Attitudes and Values	Education

Obr. č. 18. Faktory konkurenceschopnosti

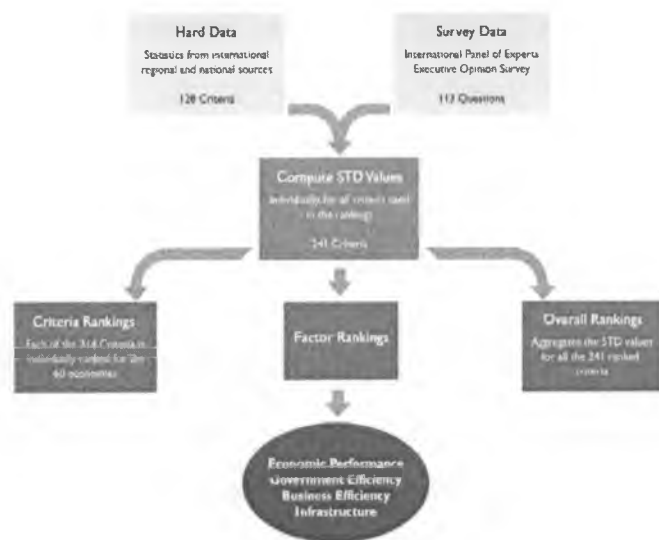
[IMD World Competitiveness Yearbook 2005, s. 621]

WCY využívá různé typy dat. Statistické **indikátory** jsou získávány z **mezinárodních a národních statistických organizací a soukromých institucí**. Statistické indikátory jsou ve WCY označovány jako „*hrubá data*“ (**hard data**) a pokryjí 128 indikátorů. Dalších 73 indikátorů prezentuje základní informace, které se do celkového hodnocení nezapočítávají. Zbývajících 113 indikátorů, které jsou výsledkem výzkumu názorů a hodnocení významných představitelů zemí, bývá označováno jako „*data z výzkumu*“ (**survey data**). Pro výzkum připravil IMD přibližně stobodový dotazník, jehož cílem je získat těžko kvantifikovatelné informace, například praktiky managementu, vztahy na pracovištích, korupci nebo kvalitu života. Dotazovaní mají obvykle na vyplnění dotazníku 4 měsíce. V roce 2005 IMD obdržel 4000 odpovědí.

Základem pro hodnocení konkurenceschopnosti zemí je standardizovaná hodnota přidělená všem indikátorům, označovaná jako **STD hodnota**. Prvním krokem je výpočet STD hodnoty z dat, které jsou z jednotlivých zemí k dispozici a následné seřazení zemí na základě výsledné STD hodnoty 241 indikátorů. Zbývajících indikátory obsahují pouze dodatečné a vysvětlující informace a tak jsou také prezentovány.

Ve většině případů vyšší hodnota indikátoru znamená vyšší umístění v žebříčku (např. HDP), nicméně některé indikátory se chovají opačně, tzn. nižší hodnota znamená lepší umístění v žebříčku (např. inflace).

Pokud některé hodnoty chybí nebo jsou neaktuální, daná země je v žebříčku umístěna na posledním místě a chybějící indikátor je vyškrtnut. V celkovém hodnocení jsou chybějící indikátory nahrazeny STD hodnotou rovnou 0.

Obr. č. 19. Výpočet konkurenceschopnosti zemí
[IMD World Competitiveness Yearbook 2005, s. 622]

3.6.4. Rozdíly v metodologii tvorby zpráv světové konkurenceschopnosti WEF a IMD

Obě ročenky vyšly z jedné metodiky a postupně se od sebe rozcházejí. Laussanská organizace pokračovala v původní linii a své zprávy vyvíjí i se změnami podnikatelského prostředí. Klade důraz na sociální odpovědnost a udržitelný rozvoj, chápe smysl konkurenceschopnosti ve výbojích za hranice a vyvažování tržních sil, což se promítá i do tvorby žebříčku konkurenceschopnosti, který obsahuje jiné indikátory než žebříček konkurenceschopnosti WEF. Zprávy IMD jsou více čteny, jeví se jako promyšlenější, uspořádanější a přehlednější [Jirásek, 2001, s. 42].

Ženevská organizace přitáhla americké odborníky, kteří do ní vnesli své názory. Členem WEF je M. Porter, guru teorie konkurenceschopnosti národů, a J. D. Sachs, profesor harvardské univerzity. Americké školy, ve kterých M. Porter a J. D. Sachs působí, mají na mysl WEF značný vliv. Jejich pojetí konkurenceschopnosti nese znamení americké lhostejnosti k mezinárodní konkurenceschopnosti a klade důraz spíše na nové technologie, sítě a e-business. Ve Spojených státech amerických je otázka konkurenceschopnosti méně naléhavá. Americká ekonomika má na světě velký vliv, a to nikoli v přímém střetávání na trhu. USA vyváží pouze 10 % své produkce, ale americké podniky mají kapitál rozprostřený po celém světě.

Světové ekonomické fórum je významnou organizací. Jeho setkání jsou každoročně významnou světovou událostí. Zdá se, že je to víc luxusní dostaveníčko politických celebrit, a že odborný přínos úměrně tomu klesá [Jirásek, 2001, s. 43].

Hlavní rozdíl je však rozdíl v chápání konkurenceschopnosti [Jirásek, 2001, s. 43]:

Škola:	Jak chápe konkurenčnost (střed pozornosti):
Ženevská	Schopnost hospodářského růstu
Lausanská	Schopnost obstát při tržním střetu

Ročenky a jejich indexy se liší tím, jak zpracovávají výkon národní konkurence. IMD argumentuje, že konkurenceschopnost země nesmí být redukována pouze na HDP, protože firmy se musí potýkat s politickými, kulturními a vzdělanostními aspekty země stejně jako s ekonomickou situací. Naproti tomu WEF používá k měření pouze růst HDP, ale svoji volbu nevysvětluje [Lall, 2001, s. 13]. HDP zahrnuje elementy, které do

mezinárodní konkurence nevstupují, včetně některých služeb a průmyslových nebo zemědělských aktivit. Zatímco některé služby přímo nebo nepřímo zásobují obchodní aktivity, významná část (nemovitosti, catering, služby pro domácnosti) jsou mezinárodní konkurenci velmi vzdáleny.

Kombinace hrubých dat a výsledků z dotazníků v obou ročenkách má smysl. Pro budoucnost ekonomiky je významná jak úroveň ekonomických aktiv a pracovních sil, tak i subjektivní postoj, optimismus i pesimismus lidí, kteří budoucnost dělají [Jirásek, 2001, s. 90]. Nicméně, jak se ekonomika globalizuje, stírá se i část sdělnosti zpráv. Omezování ekonomiky na národní úrovni se dostává do rozporu s realitou globální ekonomiky.

4. SITUACE V ČESKÉ REPUBLICE V OBLASTI COUNTRY INTELLIGENCE

4.1. Historie country intelligence v České republice

Problematice country intelligence, tedy shromažďování, zpracovávání, publikování a využívání informací o zemích světa, byla v České republice vždy věnována určitá pozornost, ale nebyla tímto termínem označována.

Zpravodajství je úzce spojeno s vojenstvím a válečnými strategiemi. Do poloviny 19. století byla zpravodajská činnost vykonávána z pověření panovníka a sloužila především vojenským potřebám.

Po druhé světové válce se zaměření zpravodajských služeb přesunulo z vojenských a politických informací na informace ekonomické, vědeckotechnické, na ovlivňování politiky jiných států, na dezinformační kampaně nebo aktivní opatření proti protivníkům. V současnosti se novou hrozbou stává i mezinárodní terorismus [Česká komora detektivních služeb, 2004].

Významnou roli ve zpracovávání informací o zemích hrálo vždy **ministerstvo zahraničních věcí**, které vždy poskytovalo určité informace o zemích.

V roce 1957 byl založen **Ústav pro mezinárodní politiku a ekonomiku** jako podřízený ústav ministerstva zahraničních věcí. V roce 1970 byl Ústav pro mezinárodní politiku a ekonomiku zrušen z důvodů aktivní účasti při snahách o uvolnění poměrů v tehdejší Československu v roce 1968. Byl nahrazen **Ústavem pro mezinárodní**

styky a informace, který existuje dodnes, nicméně již jako samostatná organizace financovaná ministerstvem zahraničních věcí, mezi jehož hlavní náplň patří výzkumná, vzdělávací a publikační činnost v oblasti mezinárodních vztahů a zahraniční politiky státu [Ústav mezinárodních vztahů, 2005].

Do roku 1989 nebyl ústav a jeho knihovna veřejně přístupný. Nicméně od svého vzniku při něm vznikala unikátní fond zahraniční necenzurované literatury. Protože byl ústav přímo podřízený MZV, měl možnost nakupovat literaturu přímo v zemích, kde byla vydávána nebo prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby. V 80. letech byla literatura získávána především prostřednictvím účasti na mezinárodních konferencích, a to jak v socialistických, tak kapitalistických zemích světa.

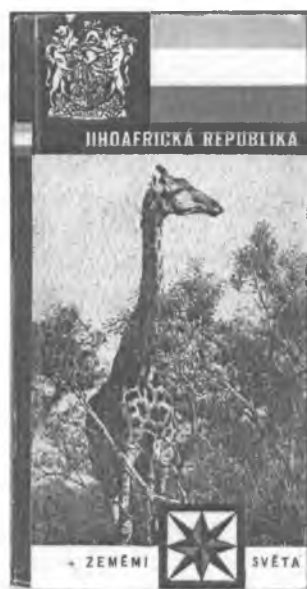
Mezi nejprestižnější publikace zpracovávané a vydávané Ústavem mezinárodních studií patřily **ročenky Svět** vydávané od 60. let minulého století pod názvem Mezinárodní vztahy. Původní název byl v roce 1970 změněn a pod názvem **Mezinárodní vztahy** začalo vycházet nové periodikum.

Ročenka Svět obsahovala základní informace z oblastí hospodářského, vnitropodnikového a zahraničního vývoje v zemích světa. Země byly rozděleny na socialistické, vyspělé kapitalistické a rozvojové [Svět, 1983].

Dalšími významnými publikacemi, které obsahovaly informace typu country intelligence, zpracované výzkumnými pracovníky a spolupracovníky Ústavu mezinárodních vztahů nebo bývalými diplomaty avšak publikované jinými nakladatelstvími, jsou publikace vydávané od roku 1963 v edici **Zeměmi světa**.

Každá publikace přinášela podrobné informace (základní údaje, přírodní podmínky, obyvatelstvo, státní zřízení, historický přehled, poválečný vnitropolitický vývoj, národní hospodářství, práce a sociální péče, kultura, vzájemné vztahy) o zemích světa.

Informace publikované v ročence Svět a některých dalších publikacích byly často určitým způsobem ideologicky zkreslené nebo propagandistické.

Obr. č. 20. Ukázka publikace z edice Zeměmi světa
[Pátek, 1970]

Mezi další významné zdroje obsahující informace typu country intelligence patří i méně formální publikace, jako jsou turistické materiály, bedekry nebo cestopisy. V období před rokem 1989 sehrály cestopisy významnou roli v informování obyvatel. Za zmínku stojí zejména cestopisy a cestovní zprávy inženýrů Miroslava Zikmunda a Jiřího Hanzelky, kteří automobilem Tatra, nejprve z obchodních důvodů, posléze již z čistě cestovatelské vášně, procestovali celý svět.

Konkurenční informační zpravodajství

Informační zpravodajství začalo v České republice nabývat na významu současně s konkurenčním zpravodajstvím v souvislosti s otevíráním české ekonomiky světu. Neméně podstatný byl i vliv vstupu České republiky do Evropské unie.

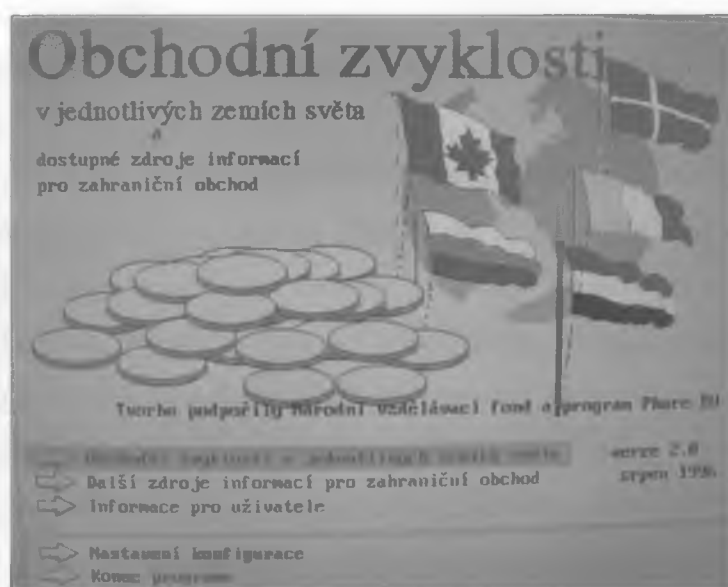
Z hlediska konkurenčního zpravodajství metodologickou a koncepční platformu ČR zastává **České společenství podnikatelského zpravodajství a managementu znalostí** (ČS PZ a MZ), které je členem **Sdružení pro Business Intelligence a Knowledge Management pro Střední a Východní Evropu** (Central & East European BI & KM Community). Sdružení pro BI & KM je partnerskou organizací **Společnosti profesionálů konkurenčního zpravodajství** (Society of Competitive Intelligence Specialists – SCIP). Přímým členem SCIP za Českou republiku je T. Vejlupek. Společnost profesionálů konkurenčního zpravodajství byla založena za účelem vytvoření infrastruktury a pravidel v oblasti konkurenčního zpravodajství.

Také **Česká komora detektivních služeb (ČK DS)**, jako živnostenské společenstvo Hospodářské komory ČR, přišlo s iniciativou **Národního programu konkurenčního zpravodajství**. Cílem tohoto programu je přispět podnikatelským subjektům k hladkému, nerušenému a konkurenceschopnému fungování v současném globalizovaném světě [Brabec, 2005, s. 33].

Podporou informovanosti o zemích, investičních a exportních příležitostech a národních zvyklostech se zabývá **Agentura na podporu průmyslu a obchodu CzechInvest**.

4.2. Obchodní zvyklosti v zemích světa a dostupné zdroje informací pro zahraniční obchod

System **Obchodní zvyklosti v zemích světa a dostupné zdroje informací pro zahraniční obchod** byl vytvořen v rámci projektu Národního vzdělávacího fondu a programu Phare Evropské unie v roce 1996 pro výukové účely firmou **SEMIS** ve spolupráci s nakladatelstvím **ECON Publishing**. Obsahuje informace o obchodních zvyklostech v zemích světa a odkazy na další informační zdroje, zejména bibliografické a plnotextové databáze a zdroje volně dostupné na Internetu. V systému jsou uvedeny také kontaktní údaje na zastupitelské úřady v České republice a jednotlivých zemích světa [Obchodní zvyklosti v zemích světa, 1996].

Obr. č. 21. Obchodní zvyklosti v zemích světa
[Obchodní zvyklosti v zemích světa, 1996]

Podle informací E. Stejskalové¹⁰ není od verze 2.0. ze srpna 1996 databáze již rozvíjena a udržována, a to z finančních i organizačních důvodů. Komerční zájem o systém byl malý a možnost získání grantu v dané době nulová.

V současné době se jedná o systém překonaný internetovými prohlížeči a specializovanými portály, nicméně ve své době se jednalo o zajímavý produkt přinášející aktuální obchodní informace o bankách, směnkách a prodeji zboží v různých zemích světa.

4.3. Uživatelé informací typu country intelligence

Mezi nejčastější uživatele informací typu country intelligence patří komerční firmy, poradenské agentury a státní správa. Významný podíl patří i akademické sféře, kde přístup k nim zprostředkovávají knihovny a informační střediska při nich zřízená.

4.4. Využití country intelligence v České republice (na základě výzkumu)

4.4.1. Předmět výzkumu

Předmětem výzkumu bylo zjistit, zda podniky, konzultační společnosti, knihovny státní správy, vysokoškolské knihovny a média využívají informace typu country intelligence, a pokud ano, jaké konkrétní zdroje využívají a jaké typy produktů jsou pro ně významné.

4.4.2. Metodika výzkumu

Pro získání informací o potřebě informací typu country intelligence a konkrétních informačních zdrojích, které obsahují informace tohoto typu, jsem zvolila metodu dotazníku (viz příl. č. 8 – **Dotazník rozesílaný komerčním firmám**).

V první části dotazníku byla položena otázka, co si uživatelé pod pojmem country intelligence představují. Dále se otázky zabývaly konkrétními zdroji a jejich hodnocením. Na konci dotazníku byla položena otázka, zda si dotazovaní myslí, že je v českých podnicích věnována dostatečná pozornost zjišťování informací o zemích.

Výsledkem výzkumu jsou kvantitativní data týkající se hodnocení zdrojů obsahujících informace typu country intelligence a kvalitativní výstupy skládající se z názorů na tuto problematiku v ČR.

¹⁰ Jednatelka a manažerka společnosti SEMIS.

4.4.3. Harmonogram dotazníku a sběr dat

V přípravné fázi jsem vytvořila pilotní verzi dotazníku, kterou jsem předala 2 vybraným respondentům a vedoucímu rigorózní práce R. Papíkovi za účelem ověření správné formulace jednotlivých otázek dotazníku. Na základě připomínek respondentů jsem dotazník upravila.

Sběr dat probíhal v rozmezí 3 měsíců, od začátku dubna 2005 do začátku července 2005. Dotazníky jsem rozesílala emailem vybraným institucím nebo předávala osobně. Počítala jsem zhruba s poloviční návratností, nicméně zpět jsem dostala pouze jednu čtvrtinu dotazníků. I tak lze považovat počet odpovědí za dostatečný pro účely výzkumu, neboť byly získány reprezentativní odpovědi ze všech kategorií uživatelů.

4.4.4. Typologie uživatelů country intelligence pro potřeby výzkumu

Na základě důkladného studia produktů společností, které vytvářejí a zpracovávají informace typu country intelligence a jejich uživatelského určení, lze uživatele pro účely výzkumu rozdělit do následujících kategorií:

- české podniky a firmy,
- konzultační společnosti,
- státní správa (knihovny a informační instituce),
- akademická sféra (knihovny a informační instituce),
- agentury na podporu podnikání (CzechTrade, CzechInvest),
- média (tiskové agentury, odborný tisk, rádio, TV).

České podniky a firmy byly vybrány na základě rešerše provedené v systému firmy Albertina Data, přičemž hlavním kritériem výběru byla výše exportu za rok přesahující 1 miliardu korun. Výsledný soubor čítal 176 firem včetně firem se zahraniční účastí, které však byly z rozesílání dotazníků vyloučeny, protože u těchto podniků jsou informace o zahraničních územích zjišťovány v sídle mateřská organizace (cca polovina firem).

Konzultační společnosti byly také vybrány na základě rešerše provedené v systému firmy Albertina Data. Ze seznamu jsem zvolila a oslovila 5 nejvýznamnějších konzultačních společností.

Zástupci z oblasti státní správy, akademické sféry a tisku byli vybráni za základě předmětu činnosti, kterou vykonávají, a potenciální potřeby informací o zemích.

Z oblasti státní správy jsem dotazník zaslala knihovnám ministerstev, do Parlamentní knihovny, Parlamentního ústavu, agentuře CzechTrade a agentuře CzechInvest.

Z oblasti akademické sféry jsem oslovila knihovny vysokých škol s ekonomickým a politologickým zaměřením.

Z kategorie média jsem oslovila knihovnu České televize a dokumentační oddělení ekonomického týdeníku Euro.

Pro jednotlivé skupiny uživatelů byly vytvořeny 4 verze dotazníku upravené podle předmětu činnosti a zaměření (viz příl. č. 8 – **Dotazník rozesílaný komerčním firmám**).

Graf č. 1. Podíl respondentů z jednotlivých kategorií uživatelů

Nejvíce zastoupenou skupinou respondentů byly české firmy a podniky.

4.4.5. Výsledky výzkumu - popis získaných výsledků a jejich interpretace

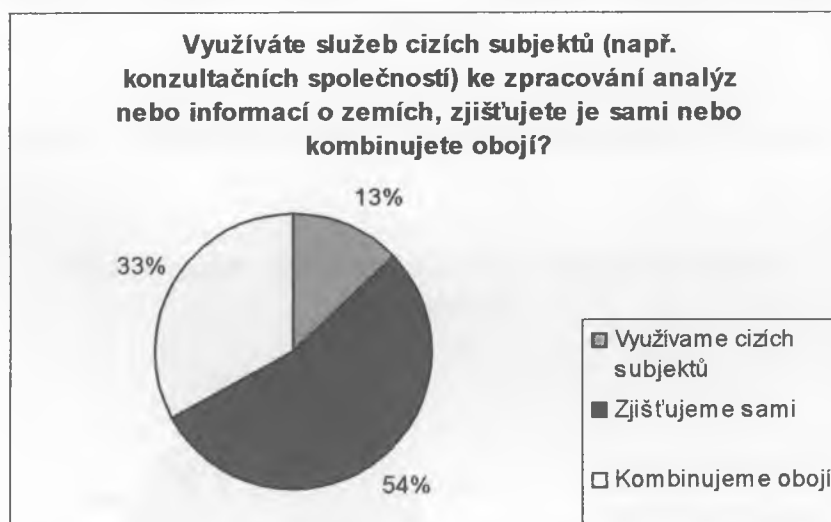
Všem respondentům byl pojem country intelligence znám. Otázku, co si respondenti pod tímto pojmem představují, zodpověděli respondenti ve všech případech, ovšem ne vždy si pod tímto pojmem představují stejné činnosti. Převažuje názor, že se jedná o „informace o zemích“ nebo o „zpravodajství o zemích zacílené na politickou, legislativní a ekonomickou situaci“. Vyskytly se i odpovědi, že se „jedná o společnost zabývající se sběrem a analýzou dat o zemích“. Odpovědi na tuto otázku jsou uvedeny v příloze č. 9 této rigorózní práce.

Všechny dotázané firmy odpověděly, že vyhledávají informace o zahraničních trzích, protože export činní důležitou položku jejich produkce, a proto je pro ně povědomí o

zahraničních trzích nezbytně nutné. Zhruba polovina má v exportních zemích své spolupracovníky, kteří je pravidelně o vývoji trhu informují.

Ostatní kategorie uživatelů také vyhledávají informace o zahraničí, přičemž konkrétní potřeby se liší podle předmětu jejich činnosti.

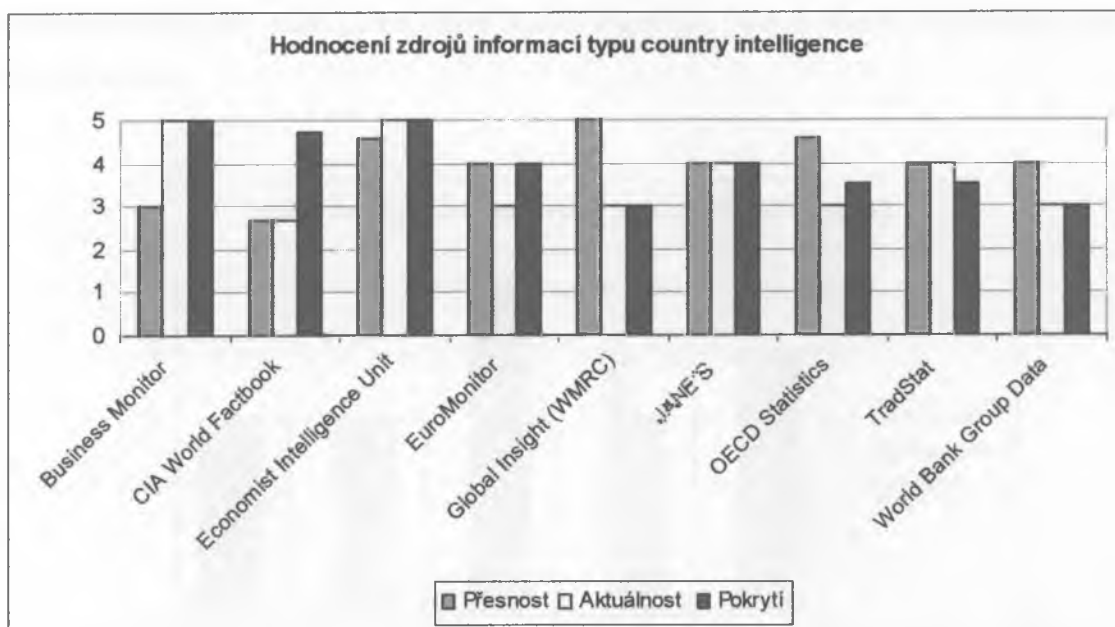
Na otázku, zda respondenti využívají služeb cizích subjektů ke zpracování analýz nebo informací o zemích nebo je zjišťují a zpracovávají sami anebo kombinují obojí (otázka byla položena všem kategoriím uživatelů vyjma konzultačních společností a agentur), převažuje odpověď, že v rámci možností si firmy vše zjišťují sami, přičemž samozřejmě záleží na účelu dalšího použití informací. Pouze 2 respondenti z kategorie firem uvedli, že jejich společnost využívá výhradně služeb cizích subjektů při zjišťování informací o zemích.

Graf č. 2. Využití služeb cizích subjektů ke zpracování informací o zemích

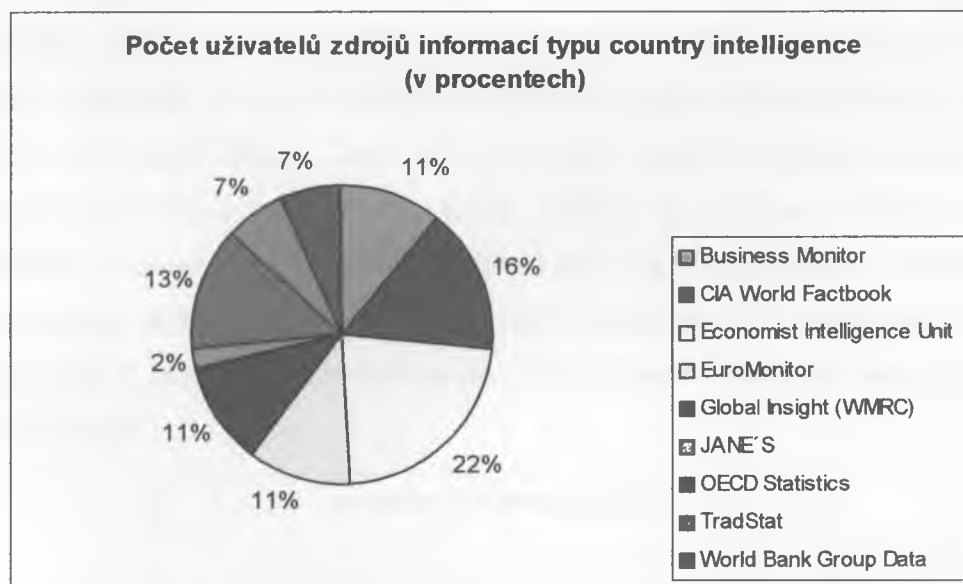
4.4.6. Hodnocení systémů uživatelů

Na základě výsledků dotazníku bylo zjištěno, že všechny kategorie uživatelů považují za nejlepší zdroj informací o zemích podle všech dotazovaných kritérií produkty společnosti Economist Intelligence Unit. Na druhém místě se umístily databáze společnosti Business Monitor a na třetím systém JANE'S, který byl však hodnocen pouze jedním respondentem.

(Pozn. systémy byly hodnoceny na stupnici 1 – 5, přičemž číslo 5 bylo považováno za nejlepší hodnocení)

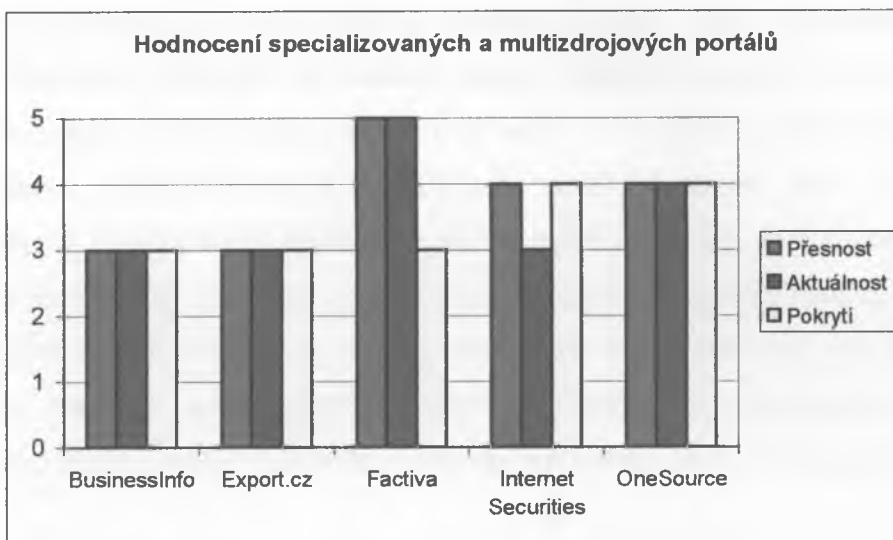
Graf č. 3. Hodnocení zdrojů informací typu country intelligence

Graf č. 4. Počet uživatelů zdrojů informací typu country intelligence

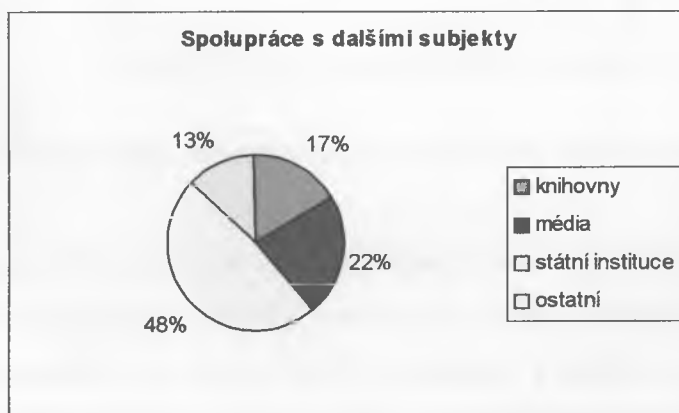
Kromě specializovaných systémů jsou využívány v hojně míře, zejména poradenskými společnostmi a komerčními firmami, specializované nebo multizdrojové portály, které jsou významným zdrojem informací pro oborový monitoring. Poradenské společnosti často využívají pouze tyto portály a vlastní interní zdroje. Mnoho místních poboček poradenských společností v dané zemi vytváří tzv. „doing business guides“ obsahující

makroekonomické a další údaje, které slouží pouze pro interní potřeby společnosti nebo jejích klientů.

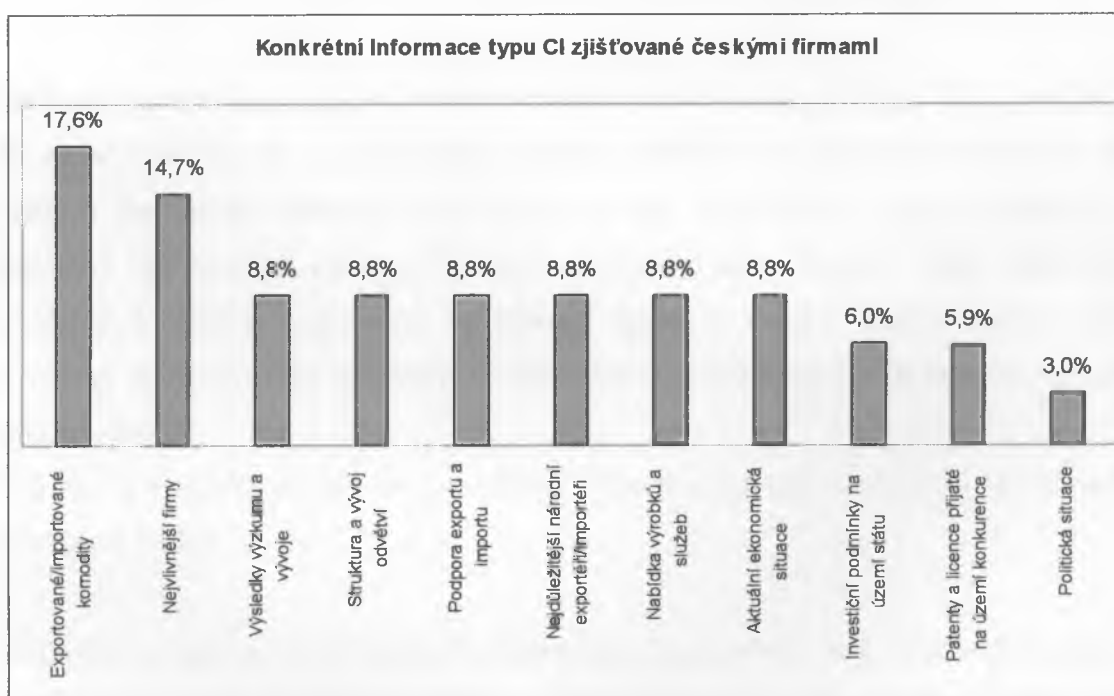
Graf č. 5. Hodnocení multizdrojových a specializovaných portálů

Otázku, zda spolupracují při zjišťování informací o zemích s dalšími subjekty, zodpověděli všichni respondenti kladně (otázka byla součástí dotazníků pro všechny kategorie uživatelů). Nejvíce využívají respondenti služeb státních institucí, zejména Českého statistického úřadu, České národní banky, Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP) a ministerstev. Podle potřeby jsou občas využívány služby Hospodářské komory ČR nebo České exportní banky. 22 % respondentů využívá služby médií, zejména denní zpravodajství z tisku, rádia a televize. 17 % respondentů využívá služeb ostatních subjektů, například obchodních partnerů v zahraničí nebo informace z akciových trhů.

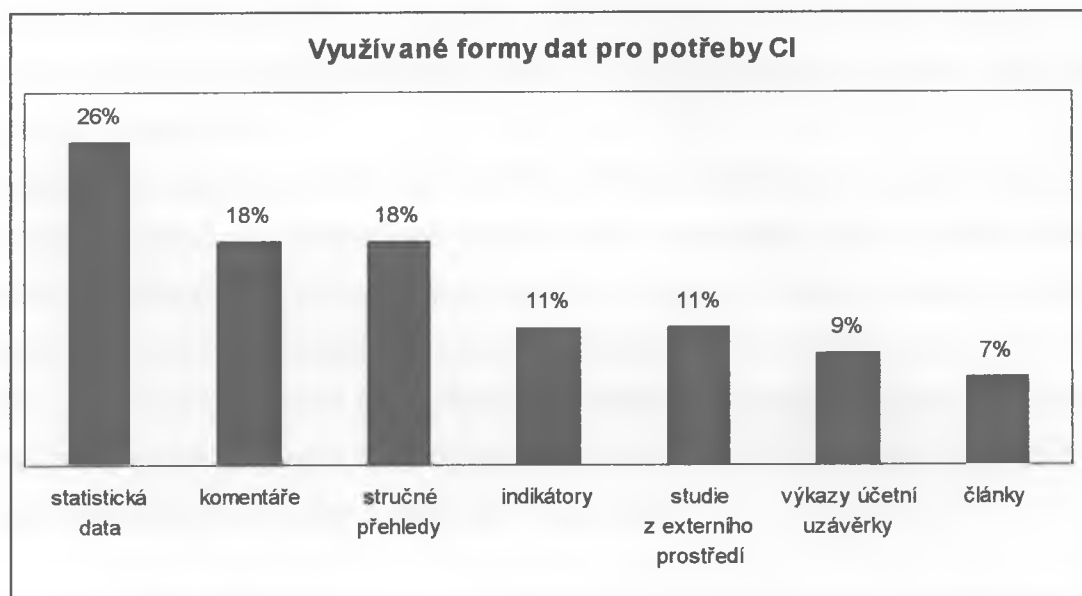
Graf č. 6. Spolupráce s dalšími subjekty

Odpovědi na otázku „*Jaké konkrétní informace o zemích potřebujete?*“ (položená všem kategoriím uživatelů) se v jednotlivých kategoriích liší v závislosti na předmětu činnosti. České firmy nejvíce potřebují informace o konkurenci – exportních a importních komoditách a nejvlivnějších firmách na trhu. Státní organizace zjišťují zejména informace o aktuální ekonomické situaci v různých zemích, vývoji politiky a zahraniční vztahy s ČR. Média zjišťují informace o struktuře jednotlivých odvětví, exportovaných a importovaných komoditách, politické situaci nebo o průběhu privatizace. U poradenských agentur záleží na jejich konkrétní specializaci a druhu služeb, které poskytují. Jedná se zejména o specializované informace týkající se daňové a legislativní situace v různých zemích, informace o probíhajících transakcích na vybraných územích, poradenství při fúzích a akvizicích, poradenství v oblasti podnikových financí nebo vyhledávání investorů a podávání konkrétních zpráv o nich.

Graf č. 7. Konkrétní informace typu CI zjišťované českými firmami

Otázka týkající se konkrétních typů dat pro potřeby country intelligence byla položena všem kategoriím respondentů. Nejvíce využívaným typem informací jsou statistická data, dále pak komentáře a stručné přehledy, indikátory a studie z externího prostředí. Výkazy účetní uzávěrky využívá pouze 9 % respondentů. Nejméně jsou využívány články z odborného i denního tisku. Ty využívají zejména poradenské agentury a média.

Graf č. 8. Využívané formy dat pro potřeby country intelligence

Další otázka zjišťovala, jak respondenti získaná data dále zpracovávají. Všechny české firmy odpověděly, že provádí vlastní analýzy. Knihovny a informační střediska při státních institucích informace dále nezpracovávají. Ve formě, v jaké je získají, je předávají koncovému uživateli. Média vytvářejí vlastní analýzy nebo informace předávají k dalšímu zpracování. Poradenské agentury vytváří vlastní analýzy nebo využívají specializované softwary ke zpracování analýz (tato možnost byla vybrána pouze jednou).

Pro tvorbu vlastních analýz jsou ve většině případů využívány možnosti nástrojů sady Microsoft Office.

Odpovědi na poslední dvě otázky obsahují názory respondentů na problematiku country intelligence a jejího významu v daném podnikatelském prostředí. České podniky byly osloveny na základě velkého objemu exportu z vlastní produkce, a proto by určitou pozornost problematice country intelligence věnovat měly. Otázka zněla: „*Jak velká pozornost je problematice CI věnována ve vaší firmě?*“ Firmy odpověděly, že provádí pravidelný monitoring exportních teritorií (přičemž zvýšená pozornost je monitoringu věnována v případě vstupu na nové teritorium), nakupují přístup do specializovaných databází a účastní se mezinárodních výstav a veletrhů. Mnoho firem má své spolupracovníky v exportních zemích, kteří je o vývoji na tamních trzích informují.

Podle E. Maximovičové¹¹ je „*country intelligence v posledních letech velmi populární, zejména obchodní zvyklosti v regionech nebo vztahy mezi kulturami. Proto je této oblasti věnována taková pozornost. Jedná se o nový pojem pro činnost, která však existuje již mnoho let*“.

Otázka, zda respondenti shledávají rozdílný přístup k problematice country intelligence v České republice a u zahraničních subjektů, byla zodpovězena velmi rozdílně. Někteří jsou toho názoru, že „*u srovnatelných subjektů je přístup srovnatelný, alespoň co se týče využívání externích informačních zdrojů*“. Některé firmy shledávají přístup k CI v EU jako „*systematický*“, v USA jako „*cílově orientovaný*“ a v Asii jako „*spontánní*“. Mnozí jsou toho názoru, že přístup ČR je obdobný jako přístup k CI v zahraničí. Důležitou roli hraje tržní prostředí a tradice v zemi nebo dané firmě.

4.5. Role informačních institucí a knihoven v činnosti country intelligence

Na základě výzkumu v rámci elektronické konference Knihovna (viz příl. č. 10) a výsledků dotazníku zasláného vybraným informačním institucím a knihovnám bylo zjištěno, že knihovny informace typu country intelligence využívají, nicméně je většinou pouze přebírají a nijak dále nezpracovávají.

V průzkumu jsem oslovila knihovny při univerzitách s ekonomickým zaměřením a knihovny ve státní správě.

Knihovny vysokých škol

V knihovnách vysokých škol s ekonomickým zařízením jsou informace typu country intelligence hojně využívány studenty ze studijních důvodů. Žádné z dotazovaných knihoven statistiky o četnosti přístupu, míře využití a spolehlivosti poskytovaných informací nesledují.

Na základě projektu „*Informační zdroje pro ekonomický výzkum*“ [Bícová, 2004] byly konsorciem deseti vysokých škol s ekonomickým zaměřením (Česká zemědělská univerzita v Praze – provozně ekonomická fakulta a studijní a informační centrum, Jihočeská univerzita České Budějovice – studijní a informační centrum, Masarykova univerzita v Brně – ekonomicko-správní fakulta, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Slezská univerzita v Opavě – obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Technická univerzita Liberec,

¹¹ Informační specialista daňového a právního oddělení společnosti PricewaterhouseCoopers.

Univerzita J. E. Purkyně Ústí nad Labem, Univerzita Karlova v Praze – CERGE, Univerzita Pardubice, Univerzita T. Bati, Vysoká škola ekonomická v Praze, Vysoké učení technické Brno, Západočeská univerzita Plzeň) vybrány databáze obsahující aktuální i retrospektivní faktografické a statistické údaje pro oblast sociálních a ekonomických věd, které produkují vládní a mezinárodní organizace celého světa: DSI Campus Solution, Intra-Extra EU Trade Statistics, International Statistical Yearbook, OECD Statistical Compendium, Eurostat Statistic CD, Express Exec, EconLit a přístup do databáze ViewsWire, včetně doplňkové databáze RiskWire. Projekt je financován na základě programu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2004-2008 a hlavním kritériem výběru byla statistická a faktografická data, která jsou největším předmětem zájmu uživatelů – výzkumných pracovníků, profesorů, učitelů a studentů. Cílem projektu je vytvoření jednotné informační základny a její všeobecné dostupnosti v režimu online, což umožní hlubší integraci ekonomického výzkumu na národní i mezinárodní úrovni [Bícová, 2004].

Všechny databáze obsahují informace o zemích z různých hledisek, nejvíce však problematiku country intelligence pokrývá databáze EIU ViewsWire.

Statistika přístupů v rámci konsorcia vysokých škol do 16. 12. 2004 k EIU ViewsWire

Projekt je teprve v počátcích, což je patrné na statistice přístupů k jednotlivým druhům dokumentů v rámci EIU ViewWire:

	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII*
HTML Single Articles	81	41	244	25	179	60	91	120	276	1058	431
HTML Articles									48	2214	348
HTML Issues									1	37	4
Page Type Measures									1	289	29
PDF Download Issues										252	25
PDF Downl. Articles									10056	1020	

* do 16.12.2004

[CIKS – VŠE, 2004]

Knihovny ve státní správě

V knihovnách ministerstev a Parlamentu ČR nejvíce využívají informace typu country intelligence ekonomové – prognostici, výzkumníci, studenti pro své práce, další zaměstnanci podle věcných oblastí (např. poradci daňových odborů, kteří spolupracují s mezinárodními organizacemi), náměstci či poradci jedoucí na pracovní cestu do určité země. Knihovny při své práci požadavky na informace typu CI zvláště neodlišují. Požadavky rozlišují podle druhu služby (monitoringy, profily, jednorázové rešerše, atd.).

Mnoho zdrojů uvedených v dotazníku shledávají knihovny příliš drahé a informace, které zpřístupňují jsou zaměřené trochu jiným směrem potřebují. Z uvedených zdrojů využívají knihovny multizdrojový portál Factiva, OECD Statistics, databáze Světové banky a CIA World Factbook. Získaná data předávají koncovému bez dalšího zpracování.

4.6. Informace typu country intelligence v České republice

	Dokumentační databáze Infobanky ČTK (http://ib.ctk.cz/infobanka/)	BusinessInfo (Oficiální portál pro podnikání a export) (http://www.businessinfo.cz)
Producent	Česká tisková kancelář	Agentura na podporu obchodu Czech Trade
Poskytované služby	Databáze: - Česká republika - Fakta o EU - EU - Země světa - Svět.	Obchodní, legislativní a daňové informace o zemích světa, analýzy, statistiky, registry, regionální informace, informace z oblasti lidských zdrojů, formuláře, kalendář akcí, veřejné zakázky, podpory a dotace, průvodce pro podnikatele.
Cena	Jedna databáze cca 1 500 Kč/měsíc	Online zdarma.
Zdroj informací	Zahraniční redaktoři a reportéři, tiskové agentury, systematické sledování aktuálního dění na serverech vlád, parlamentů, ministerstev a státních úřadů, oficiální publikace zemí, slovníky, ročenky.	Česká rada na podporu podnikání a průmyslu, ministerstva, státní instituce a organizace, nestátní organizace, svazy a sdružení.
Aktualizace	Denní	Denní
Geografické pokrytí	ČR, Evropská unie, všechny země světa	ČR, exportní informace ze 72 exportních zemí
Zaměření	Politické, makroekonomické, historické a geografické údaje o každém státě, informace o mezinárodních bankách, fondech a významných světových podnicích, o mezinárodních organizacích, světových katastrofách, o náboženství, o pašování drog, zbraních a teroristických útocích.	Exportní informace, podmínky pro podnikání v zemích světa, exportní příležitosti v různých teritoriích, zahraniční nabídky, poptávky a tendry, databáze tržních příležitostí
Předpovědi	NE	NE
Historie od	Db Země světa – od roku 1995. EU – vznik na základě grantu z projektu Phare v r. 2002.	NE
Specifika, zvláštnosti	Aktuální tiskové zprávy o dění v jednotlivých zemích.	Slučující portál pro mnoho různorodých zdrojů.

4.6.1. Dokumentační databáze Infobanky ČTK

Česká tisková kancelář poskytuje informace typu country intelligence ve specializovaných dokumentačních databázích. Podrobný přehled o domácím politickém, hospodářském a kulturním životě je obsažen v databázi **Česká republika**. Databáze **Fakta o EU** obsahuje denně aktualizované údaje o evropských institucích a událostech, charakteristiky politik členských zemí, vývoj vztahů mezi členskými a kandidátskými zeměmi s USA nebo Ruskem. K dispozici jsou také slovníková hesla nejdůležitějších evropských pojmů s odkazy na další související materiály, analýzy a expertizy odborníků. Databáze Evropská unie je první tzv. soubornou databází v nabídce ČTK, v níž se podařilo sloučit nejrůznější zdroje. Databáze je společným, denně aktualizovaným, produktem dokumentační, domácí, zahraniční, ekonomické, grafické a obrazové redakce.

Nejrelevantnější z pohledu problematiky country intelligence je databáze **Země světa a Svět**. Jedná se o **denně aktualizované databáze** politických, makroekonomických, historických a geografických údajů o každém státě. Údaje k jednotlivým zemím jsou členěny do přehledných kategorií. Databáze Svět zahrnuje údaje o mezinárodních bankách, fondech a významných světových podnicích, o mezinárodních organizacích, světových katastrofách, o náboženství, pašování drog, explozích a teroristických útocích, jednotlivých druzích zbraní s určením země, kde jsou používány, dále vysvětlení některých pojmů ze světového dění (slovníková hesla), historické materiály, chronologie důležitých konfliktů ve světě, dokumenty, které zahrnují významné mezinárodní konference, údaje z oblasti vesmíru, zdravotnictví či vědy. U všech mezinárodních organizací a vojenských operací nechybějí informace o vzájemných stycích s ČR.

ČTK zpracovává fakta, údaje, chronologická a další data z různých zdrojů. Denně aktualizované údaje jsou průběžně doplňovány o nové dokumenty a kategorie. Na dokumentačních databázích pracuje dokumentační redakce ČTK, kde každý redaktor spravuje a aktualizuje určité téma.

Dokumentační databáze je možné zakoupit v rámci balíčku Dokumentačních databází za cca 30 000 Kč, který obsahuje databáze Česká republika, Země světa, Svět, Výročí, Biografie, Sporty a Fotbal. Ceny za jednotlivé databáze začínají na částce 1250 Kč za měsíc.

Obr. č. 22. Dokumentační databáze ČTK: Lokace Turecko – výběr zpráv k území [ČTK, 2005]

Podrobný přehled oblastí obsažených v databázi Země světa:

- bezpečnost (bezpečnostní organizace a policie ve vybraných zemích světa),
- dějiny (politický vývoj),
- finance (centrální i jiné banky ve vybraných zemích světa),
- historie (materiály osvětlující některé historické události),
- hlava (hlavy států, přehled všech bývalých hlav států),
- jaderné (přehled jaderných elektráren a jaderných výbuchů),
- kriminalita (výbuchy, kriminální činy),
- média (vybraná média - agentury, televize, rádia a periodika v jednotlivých zemích světa),
- místa (soupisy zajímavých a významných měst a míst v jednotlivých zemích),
- náboženství (církve a náboženské organizace),
- organizace (přehled hlavních organizací ve všech zemích světa),
- politické strany (soupis a charakteristika politických stran a organizací),
- předpisy (přehled předpisů v zemích světa),
- slovník (vybraná hesla z historie zemí),
- smlouvy (mezistátní smlouvy),
- sněm (obsahuje informace o struktuře parlamentu a včetně parlamentních činitelů),

- styky s ČR (základní údaje o vztazích jednotlivých zemí s ČR, všechny vzájemné smlouvy a přehledy velvyslanců, chronologie vztahů s ČR, hospodářská výměna s ČR),
- školství (u hlavních zemí soupis vysokých škol s jejich přesným českým názvem),
- vlády (významní členové vlád, úředníci na hlavních ministerstvech, u vybraných zemí chronologické přehledy premiérů, ministrů obrany a ministrů zahraničí, představitelé armády, hlavní velvyslanci, případně jiní oficiální představitelé),
- vojenství (u USA a Ruska struktura vojenského velení a hlavní představitelé vojenského velení),
- volby (výsledky parlamentních a prezidentských voleb),
- vztahy (chronologie vztahů některých politicky důležitých zemí),
- základní údaje včetně administrativního dělení země (údaje o zemích či republikách v rámci jednoho státu).

Podrobný přehled oblastí obsažených v databázi Fakta o EU:

- azylová a imigrační politika,
- dopravní politika EU,
- daňová politika EU,
- hospodářská soutěž,
- návrh Evropské ústavy (Ústavy pro Evropu),
- ochrana životního prostředí v EU,
- programy EU (SAPARD, ISPA),
- přechodná období 10 kandidátů po vstupu do EU (výťah ze Smlouvy o přistoupení),
- přechodná období ČR po vstupu do EU,
- regionální a strukturální politika EU,
- smlouva o přistoupení a referenda o vstupu do EU v kandidátských zemích,
- strukturální fondy a kohezní fond EU (např. KONTAKTY, kam se mohou žadatelé obracet),
- zdraví a ochrana spotřebitele.

Podrobný přehled oblastí obsažených v databázi Evropská unie:

- charakteristika orgánů a institucí EU včetně internetových adres,
- chronologie vztahů EU s ČR a některými dalšími zeměmi,
- chronologie hlavních událostí v unii,
- základní dokumenty Evropských společenství, resp. Evropské unie včetně hlavních dokumentů vztahujících se k rozšiřování,
- charakteristiky výše uvedených dokumentů (zpracované ČTK),
- základní politické a ekonomické údaje o členských a kandidátských zemích,
- průzkumy veřejného mínění vztahující se k unii,
- biografie klíčových osobností EU, jejích členských a kandidátských zemí (včetně fotografií),
- finance EU a údaje o Evropské měnové unii (včetně fotografií a infografiky),
- fondy a programy unie,
- slovník rozšiřování,
- nejnovější zprávy týkající se dění v unii.

4.6.2. Oficiální portál pro podnikání a export BusinessInfo

Jedná se o všeobecně dostupný **on-line informační systém pro malé a střední podniky a exportéry** shromažďující informace vládních agentur, institucí a dalších organizací s cílem přispět k posílení jejich informační konkurenceschopnosti.

Systém je koordinován a realizován agenturou na podporu průmyslu CzechTrade. Aktivní poskytovatelé informací jsou ministerstvo zemědělství, ministerstvo financí, ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo pro místní rozvoj, ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo informatiky, ministerstvo životního prostředí, ministerstvo dopravy, ministerstvo spravedlnosti, Česká exportní banka, Exportní garanční a pojišťovací společnost, Českomoravská záruční a rozvojová banka, Česká centra, CzechTourism, Centrum pro regionální rozvoj, EuroInfoCentrum, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Hospodářská komora ČR, Svaz českých a moravských výrobních družstev, Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Potravinářská komora ČR. Všichni poskytovatelé jsou sdruženi v **České radě na podporu podnikání a průmyslu** [Sontodino, 2002].

Portál zpřístupňuje exportní **informace ze 195 zemí světa**, informace z oblasti legislativy a práva, Evropské unie, zahraničního obchodu, financí a daní, lidských

zdrojů a vzdělání, ochrany spotřebitele, oborové a regionální informace, analýzy, statistiky a registry.

Vše je rozděleno do tématických rubrik:

- demografická fakta,
- politické informace,
- ekonomická a finanční data,
- očekávaný vývoj,
- veřejné zakázky,
- aktuální exportní příležitosti,
- smlouvy a strategie,
- semináře, workshopy,
- články.

Hlavním cílem portálu je koordinace informací poskytovaných ministerstvy, státními agenturami a nestátními organizacemi pro podnikatelské subjekty. Vychází ze zkušeností a trendů v zahraničí. Spadá do Akčního plánu informační politiky a je realizován v souladu s koncepcí rozvoje informatiky na ministerstvu průmyslu a obchodu.

Portál byl spuštěn v březnu 2002 a jeho obsah je řízen decentralizovaně. Všechny partnerské organizace do systému samostatně přispívají a jsou za zveřejněný text odpovědné [BusinessInfo, 2007].

Obr. č. 23. BusinessInfo : teritoriální informace o Číně

[BusinessInfo, 2007]

Souhrnné teritoriální a podnikatelské informace obsahují demografická fakta, zahraničně-politickou orientaci země, ekonomickou charakteristiku země, finanční sektor, zahraniční obchod, obchodní a ekonomickou spolupráci s ČR, investiční klima, očekávaný vývoj v zemi, zastoupení ČR, místní podmínky, základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu, zahraniční nabídky, aktuální projekty a tendry, odkazy na důležité kontakty, odkazy na média, uzavřené smlouvy, strategické informace a aktuální zprávy.

Nejpodrobněji jsou zpracovány informace o zemích s největším investičním zájmem pro české podniky.

Všechny publikované informace jsou zdarma přístupné na webové adrese <http://www.businessinfo.cz>. Provoz portálu zajišťuje společnost AutoCont. Průměrný počet návštěv portálu BusinessInfo.cz činil v roce 2005 45 000.

4.6.3. Ministerstvo zahraničních věcí a Ústav pro zahraniční styky a informace

Zvláštní postavení v poskytování informací typu country intelligence v České republice má Ministerstvo zahraničních věcí ČR a Ústav pro zahraniční styky a informace. MZV ČR a ÚZSI spolu úzce spolupracují a konzultují aktuální problémy zahraničně

politických vztahů. 60-70 % produkce ÚZSI je určeno primárně MZV ČR [ÚZSI, 2005].

Ministerstvo zahraničních věcí

Na základě výsledků dotazníku bylo zjištěno, že hlavním zdrojem informací, o které se MZV opírá, je zpravodajství ze sítě zastupitelských úřadů, stálých misí, stálého zastoupení (EU) a stálých delegací (NATO). Zpravodajství přichází na MZV ČR formou otevřených zpráv (**telegramy in claris**) a klasifikovaných zpráv (**šifry**). Dalším zdrojem je tisk a informace poskytované zpravodajskými agenturami. Ministerstvo také spolupracuje s agenturou na podporu průmyslu a obchodu **CzechTrade** a agenturou na podporu investic **CzechInvest**.

MZV ČR vytváří na základě získaných informací vlastní online přístupný **Katalog států**.

Úřad pro zahraniční styky a informace

*„Úřad pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) je jednou z českých zpravodajských služeb, jeho právní základ je dán zákonem č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách ČR. Zákon stanovuje úkoly ÚZSI: **zabezpečit informace mající původ v zahraničí, důležité pro bezpečnost a ochranu zahraničně politických a ekonomických zájmů České republiky. ÚZSI je službou s vnější působností a zaměřuje se spíše na zájmy než na rizika**“ [Zeman, 2005].*

ÚZSI vznikl k 21.12. 1990 jako následnický úřad dočasné Zpravodajské služby FNM a Komunistické rozvědky, I. správy SNB. Úřad plní úkoly zpravodajské služby ČR s vnější působností v oblasti zahraničně politických a zahraničně ekonomických zájmů státu a v oblasti bezpečnostních rizik vnějšího původu.

ÚZSI spadá pod Ministerstvo vnitra. Útvary ministerstva vnitra zabezpečují pro ÚZSI část logistických činností. V posledních měsících se hovoří o možném sloužení civilní rozvědky ÚZSI a Bezpečnostní informační služby BIS.

5. METODY POUŽÍVANÉ V OBLASTI COUNTRY INTELLIGENCE

„K rozhodování nestačí jen informace. K rozhodování je nutná také znalost umožňující pochopení významu a souvislostí, které tyto informace představují.“
[Vejlupek, 2004]

Zpravodajské metody byly dříve doménou mocenských struktur. Fenomény informační společnosti však zpravodajské metody učinily běžně dostupné širokému okruhu komerčních subjektů [Vejlupek, 2002]. Díky tomu je stále větší množství informací dostupné stále více lidem. Velké množství informací ale vede k zahlcení informacemi a neschopnosti učinit správná rozhodnutí.

Schopnost informace interpretovat ve znalosti tvoří konkurenční výhodu. Informace jsou pouze vybraná fakta a data. Interpretované informace jsou orientované do budoucnosti, jedná se o předpoklady a dohady. **Interpretace informací ve znalosti** je nazývána zpravodajstvím.

Existuje zde rozdíl mezi analýzou informací pro potřeby vyšetřování a rozhodování:

	Wyšetřování – investigativní analýza	Rozhodování – zpravodajská analýza
ÚCEL	Reakce – řešení následků	Prevence – zvýšení naděje na úspěch
ZADÁNÍ	Poznání pravdy – shromáždění důkazů	Zmenšení nejistoty – identifikace signálů
METODY	Logická dedukce	Logická indukce
VÝSTUP	Hypotézy o příčinách existujícího stavu	Hypotézy o budoucím stavu nebo vývoji
ČAS	Nebývá rozhodující – boží mlýny melou pomalu	Čím dříve, tím lépe – budoucnost se mění teď

[Vejlupek, 2002]

Zpravodajství zahrnuje vždy určitý stupeň interpretace vyúsťující v určitou míru spekulace a rizika. Míra spekulace a rizika závisí na kompromisu mezi množstvím a kvalitou dostupných informací a množstvím času, které je možné vynaložit.

Aby byl člověk schopen nové informace přijmout a použít, musí zapadnout do jeho duševního modelu reality (**mindset**), který je individuální a k jeho aktualizaci každý člověk potřebuje dostávat jiné informace v jiných souvislostech.

Mezi klíčové informace pro vytvoření znalosti a vytvoření rozhodnutí patří vztahy mezi aktéry trhu (firmami, experty, manažery, politiky, aktivisty), cíle a motivace (tiskové, výroční a výzkumné zprávy, reklama, PR), příčiny a důsledky různých událostí (minulé a současné události na trhu a ve společnosti) a pravidla hry (legislativa, vyhlášky, omezení).

Je nutné zajistit si **dvě základní kategorie zdrojů informací** [Vejlupek, 2002]:

- **primární zdroje** (zdroje získané v terénu),
- **sekundární zdroje** (publikované dokumenty a zprávy, databáze, online zdroje).

Způsob zpracování primárních zdrojů:

- systematické ukládání do interního systému,
- vytváření propojené sítě expertů, kteří odpovídají na konkrétní dotazy přímo do zpravodajského systému.

Způsob zpracování sekundárních zdrojů:

- správa základních informací o existujících zdrojích,
- vytvoření vhodné kombinace za účelem co nejširšího pokrytí.

Obr. č. 24. Zpravodajský cyklus

[ÚZSI, 2005]

Country intelligence využívá různé metody reprezentace informací. Na základě detailní analýzy zdrojů poskytujících informace typu country intelligence v kapitole č. 3 a výzkumu potřeb uživatelů informací typu country intelligence lze **metody používané v country intelligence rozdělit na:**

- předem zpracované reporty,
- prognózy,
- ratingy (žebříčky),
- informace „šité na míru”,
- příručky „doing business“.

Předem zpracované reporty jsou charakteristickým a nejčastějším produktem obsahujícím informace typu country intelligence. Obsahují základní údaje o dané lokalitě, charakterizují aktuální politickou a ekonomickou situaci v zemi, prognózy vývoje na daný a následující rok, strukturu politické a ekonomické situace. Bývají zpravidla doplněny přehlednými grafy a tabulkami.

Prognózy zpracovávají prestižní organizace při využití speciálních prognostických metod. Prognózy vycházejí z předpokladu, že to, co se stalo v minulosti, nějakým způsobem ovlivní dění v budoucnosti. Obvykle jsou zpracovávány prognózy vývoje národních a mezinárodních trhů, obchodu, ekonomických indikátorů nebo vývoje politické situace až na několik desítek let dopředu.

Ratingy hodnotí země a další ekonomické subjekty podle nejrůznějších kritérií (ekonomická, finanční nebo politická rizika) pro posouzení jejich důvěryhodnosti. Vypovídá o stupni rizikovosti podnikání pro zahraniční firmy v hodnocené destinaci. Nejprestižnější ratingy zpracovávají ratingové agentury Standard & Poor's, Moody's, Fitch IBCA nebo Duff & Phelps. Žebříček konkurenceschopnosti zemí vydává také WEF a IMD (viz kap. 3.5.).

Česká republika má pro emise v zahraničních měnách toto ratingové ocenění:

Ratingová agentura	Rating (Ocenění)	Výhled
Standard & Poor's	A -	stabilní
Moody's	A 1	stabilní
Fitch IBCA	A -	stabilní

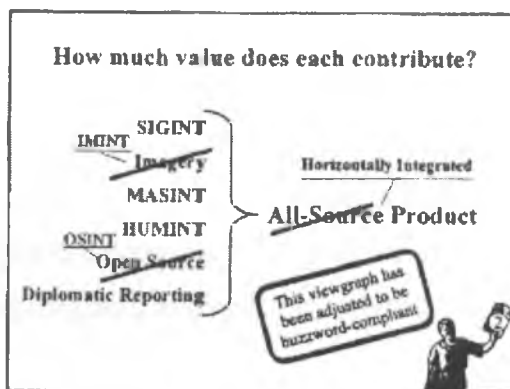
Informace, reporty a analýzy šité na míru konkrétních požadavků ekonomických a jiných subjektů zpravidla zpracovávají poradenské agentury, které se obvykle specializují na určitou oblast nebo průmyslové odvětví. Zpracování analýzy podle

konkrétních požadavků klienta bývá velmi nákladnou záležitostí, nicméně obvykle mají maximální efektivitu.

Příručky „**doing business**“ zpracovávají elitní advokátní kanceláře, které mají místní pobočky po celém světě. Pro své klienty, mezi které patří zejména mezinárodní společnosti, zpracovávají na základě znalosti daného regionu a konkrétního klienta, legislativní přehledy a analýzy vývoje v oblasti daní, účetnictví, investičních pobídek, nemovitostí, ochrany životního prostředí, ochrany duševního vlastnictví, hospodářské soutěže atd. Slouží zejména pro rozhodovací a investiční procesy v daném regionu. Mnoho klientů dává přednost těmto příručkám před obsahově širšími reporty státních i soukromých agentur z důvodů záruky kvality jménem, tradicí a odborností kanceláře. Často jsou příručky významným klientům poskytovány zdarma.

Country intelligence rovněž využívá klasické zpravodajské metody:

- zpravodajské operativní práce (**HUMAN INTelligence – HUMINT**),
- sběr informací pomocí technických prostředků (**TECHnical INTelligence – TECHINT**),
- výměna informací s dalšími organizacemi (**LIAISON**),
- sběr informací z otevřených zdrojů (**Open Source INTelligence – OSINT**),
- sběr informací ze všech zdrojů (**ALL Source INTelligence – ALLINT**),
- **ELICITATION**,
- tvorba analytických zpráv.

Obr. č. 25. Klasické zpravodajské metody
[Oss.net, 2005]

5.1. HUMINT

HUMAn INTelligence je historicky nejstarší metodou sběru informací ve zpravodajství. Jedná se o **získávání informací prostřednictvím lidských zdrojů** dotazováním nebo sledováním předmětu zájmu. Jedná se o účinnou, ale riskantní metodu ovlivněnou výhodami a nevýhodami lidského faktoru [Horák, 2003, s. 31]. **HUMINT** dokáže získat takové informace, které nelze získat žádnými jinými zpravodajskými metodami. Jedná se o nejlepší potenciální zdroj k získání informací o budoucích plánech a předpokládaném vývoji v nejrozličnějších oblastech. Nicméně musí být brán ohled na zajištění bezpečnosti lidských zdrojů.

V country intelligence je metoda **HUMINT** využívána nejen v komerční oblasti ke zjišťování sil, možností nebo výrobních metod konkurenčních podniků v zahraničí, ale také k politickým a obranným účelům (např. průzkumné hlídky, hlášení posádek letadel, výslechy válečných vězňů nebo uprchlíků). **HUMINT** zahrnuje celou řadu forem činností k získávání informací otevřeným sběrem, jako jsou kontakty, rozhovory nebo sledování.

Jedná se o metody **primárního informačního průzkumu**.

5.2. TECHINT

Mezi metody **TECHINT** jsou zahrnovány metody **SIGING**, **ELINT** a **IMINT**. Jako **SIGINT** (**SIG**nal **INT**elligence) je označováno monitorování telekomunikací a radiokomunikací. Rádiové zpravodajství spočívá v monitorování, záchytu a vyhodnocování elektronických vyzařování, které jsou svými původci šířeny způsobem, jenž k nim umožňuje přístup předem neurčeného okruhu osob. Tato metoda je velmi nákladná a není zpravidla využívána pro komerční účely firem. Metoda **ELINT** (**EL**ectronic **INT**elligence), se zabývá analýzou radioelektronických signálů. Zobrazovací zpravodajství **IMINT** (**IM**agery **INT**elligence) je technická metoda sběru informací spočívající ve fotografickovizuálním monitoringu z letounů a u velkých států z družic. Jedná se velmi nákladnou metodu s minimální rizikovostí [Zeman, 2005].

5.3. LIAISON

Mezinárodní výměna informací mezi zpravodajskými službami a dalšími organizacemi je důležitým nástrojem získávání informací. Využívá forem zdvořilostních kontaktů, zpravodajské diplomacie, vzájemného poskytování vybraných

informací, přímé a zdvořilostní spolupráce. Většinou probíhá na recipročním základě, a to formou písemných zpráv nebo prostřednictvím jednání expertů [Zeman, 2005]. Předmětem spolupráce bývají většinou informace týkající se nadnárodních a globálních problémů, které postihují většinu států bez ohledu na jejich geografickou polohu, formu státního zřízení nebo národní zájmy.

5.4. OSINT

OSINT (**O**pen **S**ource **I**NTelligence) představuje komerčně dostupné tištěné a elektronické sdělovací prostředky, jako jsou knihy, noviny, časopisy, mapy, online dostupné databáze, rádio, televize nebo šedá literatura. Podle Slovníku vojenských a příbuzných termínů vydávaného americkým ministerstvem obrany se jedná o „*informace s potenciální zpravodajskou hodnotou, která je k dispozici veřejnosti*“ (information of potential intelligence value that is available to the general public) [US Department of Defense, 2001, s. 391]. S rozvojem Internetu se otevřené zdroje staly významnějšími. **Využívání dat z otevřených zdrojů** představuje **významný podíl** ve zpravodajských činnostech, nicméně velké množství dat, které je na Internetu k dispozici a častá nespolehlivost dat získaných z otevřených zdrojů, s sebou přináší určitou míru rizika.

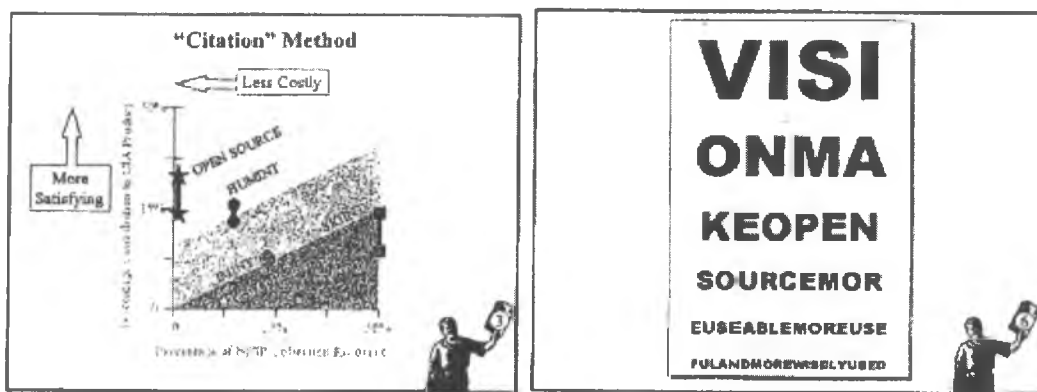
Shromažďování informací prostřednictvím veřejně přístupných informačních zdrojů patří do oblasti **sekundárního informačního průzkumu** a získané zdroje jsou nazývány sekundárními [Papík, 1998]. V oblasti country intelligence způsob sekundárního výzkumu nebo-li získávání informací „*od stolu*“, převažuje.

Otevřené zdroje můžeme rozdělit na **publikované** nebo **polopublikované**.

Polopublikované zdroje někdy nazýváme **šedou literaturou** (grey literature). Šedá literatura není zveřejněna klasickou cestou vydavatelského domu. Zahrnuje výzkumné nebo technické zprávy, analýzy různých institucí, konferenční materiály nebo disertační práce.

Publikované informace jsou obsaženy v tištěných nebo elektronických, komerčně dostupných zdrojích.

Metoda **ALLINT** zahrnuje všechny výše zmíněné metody.

Obr. č. 26. OSINT : vision make open source more usable

[OSS.net, 2003]

5.5. ELICITATION

Jedná se o metodu získávání informací od někoho, kdo je může, ale i nemusí mít, kdo je může, ale i nemusí chtít poskytnout, kdo může, ale nemusí vědět, zda a proč nás tyto informace zajímají [Vejlupek, 2005].

5.6. Tvorba analytických zpráv

Informace získané výše uvedenými zpravodajskými metodami pověřené osoby analyzují a na jejich základě systematicky zpracovávají informační výstupy, které pak postupují uživatelům. Význam metod tvorby analytických zpráv se s růstem množství k poměru kvality informací z veřejně dostupných zdrojů zesiluje.

Analytické zprávy převážně z otevřených zdrojů jsou zpracovávány je do podoby tzv. „*komentovaných informací*“ s přidanou hodnotou (obsahují komentář analytika specializovaného na danou oblast). Kvalita zprávy se odvíjí od schopnosti analytika identifikovat a charakterizovat nejvýznamnější události a informace.

Další možnou analytickou zprávou je tzv. „*analytická studie*“, která analyticko-rešeršním způsobem zpracovává určité ucelené téma v rámci konkrétní problematiky. Významný je v tomto případě komplexní, ucelený a nezaujatý pohled na danou problematiku.

„*Zpravodajská informace*“ je analytickým produktem zpracovaným na základě jednoho nebo více zpravodajských zdrojů (operativní práce nebo rádiové zpravodajství) s možností využití otevřených zdrojů [ÚZSI, 2005]. Jedná se o určitým způsobem zpracované informace týkající se cizích států, zahraničních prvků, prostorů nebo operací [Hanousek, 2007].

5.6. Speciální metody country intelligence při využití pokročilých nástrojů výpočetní techniky

5.6.1. Dolování dat a datové sklady

Systemy analyzované v kapitole č. 3 poskytují hrubá data, ale i data určitým způsobem zpracovaná. Pouze koncoví uživatelé rozhodují, jakým způsobem je využijí. Zda pochopí jejich souvislosti a použijí je k vytvoření konkurenční výhody, nebo jen převezmou předem zpracované hodnoty. Každý uživatel potřebuje jiné informace a produkuje jiný typ dotazů.

Existují metody, jak informace získané ze systémů předat „do duševního modelu“ uživatele a vizualizovat je v různých souvislostech. „Transformovat dostupné informace na využitelné znalosti“ [Vejlupka, 2002]. Tyto metody jsou označovány jako **dolování dat** nebo-li **data mining**.

Podle T. Vejlupky obsahují zdroje typu country intelligence informace o zemích „spíše ve formě reportů. Nejedná se o zprávy zpracované přímo na míru“. Existují četné možnosti využití metod dolování dat při zpracování informací pro potřeby country intelligence.

Význam metody dolování dat roste s potřebami analytických informací pro podporu strategického nebo operativního rozhodování. Potřeby analytických informací vedou k **uchovávání dat** včetně těch historických v **datových skladech**, kde jsou stejné informace uchovávány na několika různých místech, což umožňuje rychlé odpovědi na analytické dotazy.

Pro uspokojení potřeb managementu, který potřebuje globální informace pro potřeby rozhodování, byly v některých systémech definovány nové samostatné databáze, tzv. **datové sklady** a nad nimi pracující systémy pro rozhodování [Šarmanová, 2003, s. 9].

„Datový sklad je integrovaná, subjektivně orientovaná, stálá a časově rozlišitelná sbírka dat, uspořádaná pro podporu potřeb managementu“. Vedle datových skladů vznikají i tzv. „datové tržnice“ určené pro určité oddělení nebo útvar. Cílem datových skladů je poskytnout hodnotné informace z velkých objemů dat. Při dotazování je uživateli předkládána struktura datového skladu a výsledky na různých úrovních agregace.

V datových skladech jsou uložena především historická data. Poměr historických a aktuálních dat je 7:3. To umožňuje jedinečný pohled na data. Síla datových skladů

spočívá v možnosti on-line přístupu všech uživatelů k informacím, které lze prostřednictvím analytických a vykazovacích nástrojů vytěžit [Habáň, 2002, s.54].

Dolování znalostí z dat

„Dolování znalostí z dat je proces netriviálního získávání platné, dříve neznámé a potenciálně užitečné informace z dat za účelem získání obchodní výhody“ [Šarmanová, 2003, s. 11] . Mnoho společností lze v současném světě charakterizovat jako datově bohaté, ale informačně chudé. Data mining byl vyvinut za účelem přeměnit datové bohatství v informační a znalostní bohatství.

Při využití této metody se nejprve shromáždí všechny potenciální prediktory a ve druhém kroku se vytváří s využitím pokročilých analytických technik „model“, který vybírá a kombinuje prediktory co nejlepším způsobem. Jedná se o postupy nalézání a objevování užitečných vztahů v rozsáhlých databázích.

Proces dolování dat dělíme z hlediska uživatelů na:

- **průzkum** (využívá se zejména v marketingu, bankovníctví nebo pojišťovnictví a jeho cílem je získání obchodních výhod),
- **výzkum** (využívá se převážně v medicíně, biologii nebo hutnictví a jeho cílem je získání nových odborných znalostí a hypotéz),
- **sociologický průzkum** (uplatňuje se zejména při průzkumu veřejného mínění, sčítání lidu nebo zjišťování lokálně věcných problémů).

Každá z těchto skupin má jiné nároky a potřeby na data, proces jejich dolování, míru spolehlivosti výsledků nebo jejich prezentaci.

Dolováním dat nazýváme proces hledání konkrétních typů znalostí pomocí konkrétních metod. Nejlepších výsledků lze dosáhnout zejména vhodnou kombinací různých metod. Celý proces bývá nazýván procesem **vyhledávání znalostí v databázích** nebo-li **knowledge discovery in databases**.

Typické úlohy data miningu

Dolování dat se dnes používá především v bankovní sféře, telekomunikacích, plánování, medicíně, marketingu apod. Mezi nejtypičtější úlohy patří:

- detekce podvodů (predikční modely mohou vystihnout komplikované vazby mezi vlastnostmi klientů a dobře předpovídat potenciální podvodníky),

- profily zákazníků (tvorba segmentů zákazníků pro vytvoření konkrétní nabídky dle jejich specifických potřeb),
- stanovení diagnózy (predikční model pro stanovení správné diagnózy a podání správného léčiva),
- analýza časových řad (zejména v oblastech, kde je třeba provádět předpovědi na základě historických dat).

Data mining lze aplikovat tam, kde je třeba najít skryté vztahy v datech a na jejich základě vybudovat predikční model [SPSS, 2007].

Data vstupující do zpracování mohou pocházet z různých typů zdrojů, což může mít vliv na způsob jejich dalšího zpracování.

Souvislosti lze získávat pouze **systematickým zpracováním informací**, které zahrnuje vytváření:

1. **homogenní informační báze**, která umožňuje jednotné prohledávání všech informací na bázi fulltextu,
2. **znalostní báze** umožňující kategorizaci, selektivní vyhledávání a kontextovou analýzu informací,
3. **poznatkové báze** umožňující rychlé nacházení a analýzu souvislostí, které informace popisují [Vejlupek, 2004].

Výsledkem dolování dat mohou být informace nebo model, které je možné použít pro skórování klientů, žádostí nebo transakcí.

Metody dolování dat

Prediktivní modelování je postup, kdy se na základě známé množiny vstupních a jím odpovídajících výstupních hodnot, hledá nejpravděpodobnější hodnota výstupu pro předem neznámé kombinace vstupních hodnot.

Klasifikace je metoda pro rozdělování dat do skupin dle jistých kritérií, která nejsou předem známa a úlohou klasifikace je jejich nalezení.

Analýza asociací se zabývá hledáním různých kombinací kupovaných produktů s cílem odhalit pravidla chování spotřebitelů.

Vzorkování je výběr omezené množiny dat ze základního souboru, např. náhodný výběr, ke zmenšení objemu zpracovaných dat a tím ke zrychlení výpočtů.

5.6.2. Konkrétní příklady systémů dolování dat

Software pro dolování dat

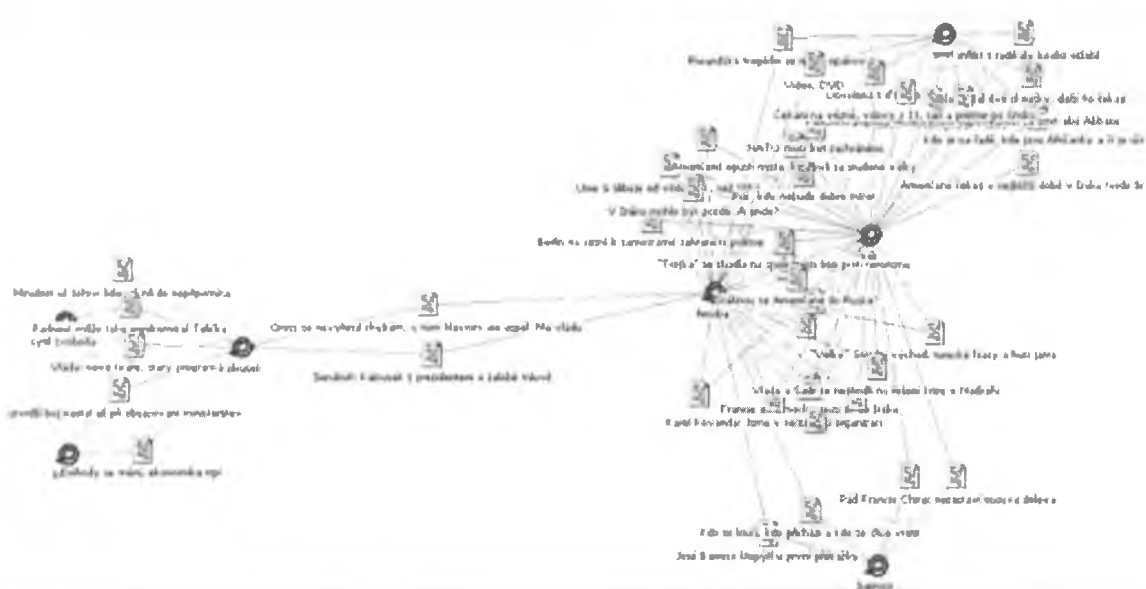
V současné době existuje mnoho firem, které investují čas a peníze do technologií pro shromažďování, ukládání, vyhledávání, třídění a analýzu informací. Je však nutné, aby jejich systémy pro dolování dat nezpracovávaly pouze interní data, jejichž analýza může poskytnout pouze informace vedoucí ke zvyšování efektivity ze strany výroby nebo prodeje, tzn. jak dělat věci správně, ale i vnější data, která vedou k tomu, jak dělat správné věci [Vejlupek, 2002]. Znalosti z nich jsou schopni vytvářet pouze lidé, a technologie jim to mohou pouze usnadnit nebo urychlit.

Firmy nabízející tzv. **minery** nebo-li **software pro podporu dolování znalostí**, většinou nezveřejňují podrobnější informace o metodách a algoritmech, které ve svých softwarových produktech využívají. Nezbytným předpokladem pro účelné pochopení výsledků a dalších souvislostí je nutnost vědět, jak nástroje dolování pracují [Šarmanová, 2003, s. 41]. Počítače nemohou vytvořit pochopení věci. Software umí simulovat logické myšlení, člověk však pro logické myšlení využívá méně než procento kapacity svého mozku. Dále je nutné, aby byl software schopen převést informace do formy schématu nebo grafu, protože je obecně známo, že jeden obrázek vydá za tisíc slov a pro lidský mozek je velké množství textových informací těžko identifikovatelné.

Příklady konkrétních systémů pro dolování dat

Analytický rešeršní a monitorovací systém ARMS

Systém ARMS byl vytvořen firmou TOVEK a umožňuje nalezení konkrétní informace, identifikování nové informace, nalezení souvislostí mezi informacemi, systematické vytváření přidané hodnoty, tzn. vytváření znalostní a poznatkové databáze nad informačními zdroji organizace, která umožňuje data transformovat na informace pro strategické, taktické nebo operativní rozhodování nebo vyšetřování a odhalování problémů za využití všech dostupných zdrojů. ARMS zahrnuje nástroje umožňující analýzu a názornou prezentaci různorodých typů informací (viz obr. č. 27).

Obr. č. 27. Příklad názorné prezentace různorodých typů informací v systému ARMS
firmy TOVEK
[Vejlupek, 2004]

ARMS používá následující metody:

- expertní vyhledávání,
- intuitivní vyhledávání,
- kontextovou analýzu,
- vizuální analýzu.

Ariadna Analyst's Connection

Ariadna Analyst's Connection je softwarová aplikace umožňující vizualizaci vztahů mezi subjekty české ekonomiky. Tato aplikace je vytvořena ze dvou samostatně fungujících produktů společností Čekia a Tovek. Umožňuje napojit data z databáze Ariadna do systému pro vizuální analýzu informací Analyst's Notebook a v jeho grafickém prostředí prezentovat informace o subjektech a vazbách mezi nimi. Databáze Ariadna (nyní Magnus) je denně aktualizovaná a obsahuje faktografické údaje o podnicích, bankách, fondech, osobách a dalších subjektech. Všechny informace jsou získávány z veřejných zdrojů. Grafické prostředí Analyst's Notebook umožňuje zjišťovat a prezentovat informace o ekonomických subjektech a jejich provázanosti [Vejlupek, 2002].

Oba zmíněné systémy by mohly být, za předpokladu, že znalostní a poznatková databáze obsahuje makroekonomické údaje a informace o zemích, využity pro potřeby country intelligence.

5.6.3. Ratingové metody používané v country intelligence

Základní definice **ratingu** byla již popsána v kapitole 2.10. této práce. **Historii, druhům ratingu a metodám hodnocení** se věnuje tato část rigorózní práce.

Historie ratingu

První společností, která kdy vytvořila rating, byla společnost **Moody's**. Její zakladatel, John Moody v roce 1909 ohodnotil obligace železničních společností v USA. Tím pomohl investorům ohodnotit bonitu jednotlivých vydaných obligací a určit jejich rizikovost. Pro hodnocení vytvořil vlastní systém a jako ratingovou stupnici použil **první 3 písmena abecedy ABC**.

Druhá ratingová agentura **Standard & Poor's** vznikla v roce 1916. Dodnes patří obě ratingové agentury ke světové špičce a jejich hodnocení velkými a malými písmeny abecedy se používá dodnes.

Další velmi známou ratingovou agenturou s dlouhou historií je **Fitch IBCA**, která se specializuje na bankovní cenné papíry. Jde o třetí největší ratingovou agenturu na světě. Od začátku 20. století začínaly ratingové agentury hodnotit konkrétní dluhopisové instrumenty, tedy **hodnocení rizika nesplacení konkrétního dluhu**. V současné době se hodnotí téměř vše v návaznosti na požadavky investorů a dalších subjektů. Provádí se ratingové hodnocení průmyslových podniků, měst, bank, zemí nebo regionů [Liška, 1999, s. 6].

Od 70. let 20. století začaly být ratingové agentury a jejich ratingy kritizovány investory a uvažovalo se o kontrolování ratingových agentur vládními orgány.

V posledních letech se ratingové agentury rychle rozvíjí. Zavádějí nové analytické metody a své ratingy neustále aktualizují. Mnohé začaly také spolupracovat se zpravodajskými agenturami za účelem včasného a pravidelného publikování aktuálních ratingů.

Druhy ratingu

Rating rozlišujeme podle různých kritérií:

- **z časového hlediska** (krátkodobý, dlouhodobý),
- **podle trhu**, pro který je určen (mezinárodní, lokální)
- **podle hodnoceného dluhového instrumentu a jeho denominace** (cenných papírů s pevným výnosem, syndikovaného dluhu, směnek, strukturovaného financování, projektového financování).

V návaznosti na denominaci dluhu a cílového trhu se může jednat o mezinárodní rating nebo rating lokální v zahraniční měně nebo v korunách [Liška, 1999, s. 6].

Rating v České republice

Nejstarší ratingovou agenturou v České republice je **Česká ratingová agentura** (Czech rating agency – CRA), která byla jako 1. lokální ratingová agentura založena v lednu 1998 americkou společností Pragocontact Corporation, která je doposud 100% vlastníkem agentury. ČRA je přidruženým partnerem Moody's Investors Service [CRA, 2005].

CRA zpracovává rating průmyslových podniků, měst, finančních institucí, emisí obligací, směnek a projektů.

Nejužívanějším typem ratingu je tzv. **credit rating**, který je udělován finančním institucím, průmyslovým podnikům a městům. Ten vypovídá o úvěrové bonitě a schopnosti daného subjektu dostát včas a v plné míře všem svým splatným závazkům.

Metody hodnocení

Ratingová stupnice CRA Ratingu pro Českou Republiku

Krátkodobý CRA Rating

czP-1: Velmi dobří v plnění svých závazků v momentě jejich dospělosti.

czP-2: Disponují poměrně silnou schopností plnit dospělé krátkodobé závazky řádně a včas.

czP-3: Disponují vcelku přijatelnou schopností splatit své dospělé krátkodobé závazky.

czP-4: Disponují omezenou schopností splatit své krátkodobé dospělé závazky v plné míře a včas.

czP-5: Nedisponují dostatečnou schopností splatit své dospělé krátkodobé závazky.

Dlouhodobý CRA Rating

Dlouhodobý mezinárodní CRA Rating		Dlouhodobý lokální CRA Rating	
Aaa	Prvotřídní s nízkým stupněm rizika	czAaa	Prvotřídní subjekty s malým rizikem a maximální schopností splácet své závazky
Aa +	Velmi kvalitní s mírným rizikem v delším časovém horizontu	czAa +	Velmi kvalitní subjekty s vysokou schopností splácet své závazky, mírné riziko v delším časovém horizontu
Aa		czAa	
Aa -		czAa -	
A +	Nadprůměrný se skutečnostmi, které by v budoucnu mohly ohrozit nízkou míru rizika	czA +	Kvalitní subjekty s nadprůměrnou schopností splácet své závazky, budoucí riziko ovlivněno spolupůsobením více vlivů
A		czA	
A -		czA -	
Baa +	Středně rizikový se stabilní současností a s možnými problémy v budoucnu	czBaa +	Bonitní subjekty s relativně slušnou schopností splácet své závazky s faktory schopnými změnit budoucí míru rizika
Baa		czBaa	
Baa -		czBaa -	
Ba +	Již spekulativní s nejistou budoucí úrovní rizika *	czBa +	Rizikovější subjekty s dobrou schopností splácet své závazky, budoucí schopnost je nejednoznačná
Ba		czBa	
Ba -		czBa -	
B +	Investičně méně vhodný s problematickou rizikovou úrovní	czB +	Spekulativní subjekty schopné s vypětím dostát svým závazkům s rizikovou budoucností
B		czB	
B -		czB -	
Caa +	Podprůměrný s problémy při dodržování svých závazků	czCaa +	Subjekty s nejednoznačnou schopností dostát svým závazkům s problematickou budoucností
Caa		czCaa	
Caa -		czCaa -	
Ca +	S vysokým stupněm rizika a vysokou mírou nedodržování svých závazků	czCa +	Subjekty s nízkou schopností dostát svým závazkům s vysoce rizikovou budoucností
Ca		czCa	
Ca -		czCa -	
C +	Vysoce spekulativní bez investičních doporučení	czC +	Vysoce rizikové a nestabilní subjekty s neschopností splácet své závazky
C		czC	

* Vzhledem k hodnocení České republiky na mezinárodní úrovni A+ nemohou být české subjekty hodnoceny výše

[Czech rating agency, 2004]

Přehled zemí, které obdržely oficiální ratingové hodnocení

Moody's		Standard & Poor's	
Rating	Země	Rating	Země
Investiční stupeň			
Aaa	Francie, Japonsko, Kanada, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Rakousko, Švýcarsko, USA, Velká Británie	AAA	Francie, Japonsko, Německo, Nizozemsko, Norsko, Rakousko, Švýcarsko, USA, Velká Británie
Aa1	Belgie, Dánsko, Norsko	AA+	Belgie, Dánsko, Kanada, Singapur, Tchaj-wan, Švédsko
Aa2	Austrálie, Finsko, Španělsko, Švédsko	AA	Austrálie, Itálie, Španělsko
Aa3	Irsko, Nový Zéland, Singapur	AA-	Finsko, Irsko, Nový Zéland, Portugalsko
A1	Itálie, Jižní Korea, Portugalsko	A+	Jižní Korea
A2	Island, Malajsie, Thajsko	A	Hongkong, Island, Malajsie
A3	Čína, Hongkong	A-	Česká republika, Thajsko
Baa1	Řecko	BBB+	Izrael
Baa2	Česká republika	BBB	Chile, Čína, Turecko
Baa3	Turecko	BBB-	Indonésie, Kolumbie, Řecko
Spekulativní stupeň			
Ba1	Kolumbie, Maďarsko, Venezuela	BB+	Indie, Mexiko, Maďarsko
Ba2	Indie, Mexiko, Trinidad & Tobago	BB	Venezuela
Ba3 a horší	Argentina, Brazílie, Filipíny	BB-	Argentina, Filipíny

[Liška, 1999, s. 109]

6. ZÁVĚR

Problematika **country intelligence** je v současné době populární na celém světě, i když v České republice je relativně méně rozšířená než v USA nebo západoevropských zemích. Cílem rigorózní práce bylo uvedení do problematiky country intelligence, charakterizovat nejvýznamnější zdroje z této oblasti a na základě výzkumu zjistit aktuální situaci využívání zdrojů a zpracování výsledků v České republice.

V rigorózní práci byly **detailně charakterizovány** všechny významné světové a české **zdroje** informací **typu country intelligence**. Byly představeny charakteristické produkty a **metodologie** tvorby zpráv konkurenceschopnosti zemí. Závěrem byly **definovány metody** používané v country intelligence včetně nových metod spojených s využitím moderní výpočetní techniky.

Výsledkem dotazníku bylo zjištění, že informace typu country intelligence jsou využívány nejrůznějšími typy uživatelů, nicméně jejich potřeby konkrétních informací se značně liší podle aktuálního projektu nebo předmětu činnosti. Také množství a druhy zdrojů, které uživatelé využívají, jsou značně rozdílné.

Prostřednictvím dotazníku bylo dále zjištěno, že všechny **kategorie uživatelů** informací typu country intelligence tyto informace určitým způsobem **zpracovávají a analyzují** vyjma knihoven a informačních středisek zřízených při univerzitách a státních institucích, které tyto informace dále předávají k dalšímu zpracování.

Do budoucna lze předpokládat, že uživatelé informací typu country intelligence, a to jak uživatelé z komerční, tak z akademické sféry, budou problematice zjišťování informací o zemích věnovat stále **větší pozornost**, ale budou muset přistoupit k využití většího množství zdrojů z důvodů ověření spolehlivosti a správnosti informací. Nezbytným předpokladem je však **uvědomění si konkrétní potřeby** informací o zemích, regionech nebo jiných aspektech týkajících se zahraničních trhů.

Současná společnost již nemá problém informace vytěžit, ale určitým způsobem je interpretovat, získat z nich znalosti nezbytné pro rozhodování.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY [dle ISO 690]

1. Alacra teams up with Economist Intelligence Unit : perfect information. *Information Today*. 2001, vol. 18, no. 10, s. 34.
2. BAO, Changhuo et al. On evolution trends of competitive intelligence. *Journal of the China Society for Scientific and Technical Information*. 2004, vol. 23, no. 3, s. 352-366.
3. BASCH, Reva; HERRING, Jan; METCALFE, Carr. Super Searchers on Competitive Intelligence : the online and offline secrets of top CI researchers. *New Library World*. 2004, vol. 105, no. 1/2, s. 87.
4. BATES, Mary Ellen. Free, fee-based and value-added information services. In *The Factiva 2002 White Paper*. [s.l.] : Dow Jones Reuters Business Interactive LLC, 2002. 13 s. Dostupný z WWW: <http://www.factiva.com/collateral/files/whitepaper_feevsfree_032002.pdf>.
5. *Benchmarking Energy Performace* [online]. APEC-ESIS, c2005 [cit. 2005-05-20]. Dostupný z WWW: <www.apec-esis.org/list_benchmark.php>.
6. *Benchmarking European Countries* [online]. SJ Berwin, c2001 [cit. 2005-06-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.altassets.com/casefor/countries/2003/nz2753.php>>.
7. BÍCOVÁ, Stanislava. *Návrh projektu „Informační zdroje pro výzkum“* [online]. Praha : VŠE, [2004] [cit. 2005-05-01]. 4 s. Dostupný z WWW: <http://ciks.vse.cz/CIKS/Granty/1N04F3/projekt_pro_web.pdf>.
8. BOWMAN, C. *Strategický management*. Praha : Grada, 1996. 147 s. ISBN 80-7169-230-1.
9. BRABEC, František. Národní program konkurenčního zpravodajství : historická příležitost. *Parlamentní listy*. 2005, roč. 3, č. 2, s. 31-35.
10. BRÁZDILOVÁ, Miroslava. Jak moc se firmy zajímají o své konkurenty. In *Inforum 2005 : 11. konference o profesionálních informačních zdrojích : 24.- 26. května 2005* [online]. Praha : Albertina icome Praha, 2005 [cit. 2005-08-06]. Dostupný z WWW: <http://www.inforum.cz/inforum2005/pdf/Brazdilova_Miroslava.pdf>.
11. *BusinessInfo* [online]. Praha : CzechTrade, c1997-2007 [cit. 2007-01-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/>>.
12. *Business Monitor Online : BMO overview* [online]. London : Business Monitor International, c2005 [cit. 2005-05-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessmonitor.com/bmo/>>.

13. *Business Monitor Online : the country risk service* [online]. London : Business Monitor International, c2005 [cit. 2005-05-11]. 2 s. Dostupný z WWW: <<http://www.businessmonitor.com/images/pdfs/countryrisk.pdf>>.
14. *Business Monitor Online : products and services* [online]. London : Business Monitor International, c2005 [cit. 2005-05-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessmonitor.com/>>.
15. COSSET, JC.; ROY, J. The determinants of country risk ratings. *Journal of International Business Studies*. 1991, vol. 22, no. 1, s. 135-142.
16. *Country Commerce* [online]. London : Economist Intelligence Unit, c2005 [cit. 2005-04-04]. 2 s. Dostupný z WWW: <http://graphics.eiu.com/files/ad_pdfs/2004_CountryCommerce.pdf>.
17. *Country Forecasts* [online]. London : Economist Intelligence Unit, c2005 [cit. 2005-04-04]. 2 s. Dostupný z WWW: <http://graphics.eiu.com/files/ad_pdfs/2004_CountryForecasts.pdf>.
18. *Country Profiles* [online]. London : Economist Intelligence Unit, c2005 [cit. 2005-04-04]. Dostupný z WWW: <http://www.eiu.com/site_info.asp?info_name=ps_country_profiles&entry1=psNav&page=noads>.
19. *Country Reports* [online]. London : Economist Intelligence Unit, c2005 [cit. 2005-04-04]. 2 s. Dostupný z WWW: <http://graphics.eiu.com/files/ad_pdfs/2004_CountryReports.pdf>.
20. *Countrywatch online database for online intelligence* [online]. Philadelphia : World Affairs Council , c1998-2004 [cit. 2005-07-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.wacphila.org/membership/CW-Elite%202-page.pdf>>.
21. *Czech rating agency* [online]. CRA Rating Agency, c2004 [cit. 2005-05-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.crarating.com/FrontClanek.aspx?kod=PRODSLUZ&kategorie=7>>.
22. *CzechInvest : Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c2004-2005 [cit. 2005-05-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.cz/>>.
23. ČEPKOVÁ, Lenka. Informační zdroje v oblasti obchodu a ekonomie II. *Ikaros* [online]. 1998, č. 9 [cit. 2005-07-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208013>>.
24. *Česká komora detektivních služeb* [online]. Praha : ČKDS, c2004 [cit. 2005-06-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.ckds.cz/>>.
25. *Česká tisková kancelář* [online]. ČTK, 2005 [cit. 14-06-2005]. Dostupný z WWW: <<http://www.ctk.cz>>.

26. DEBONDT, J.G.; WINDER, C.C.A. Countries creditworthiness : an indicator from a prohibit analysis. *Economist*. 1996, vol. 144, no. 4, s. 617-633.
27. *Dialog Smart Tools : products and markets* [online]. Dialog, a Thompson business, c2005 [cit. 2005-05-14]. Dostupný z WWW: <http://support.dialog.com/searchaids/smarttools/prodmark/products_markets2004.pdf>.
28. DICKEN, Peter. Global-Local Tensions : firms and states in the global space-economy. *Economic Geography*. 1994, vol. 70, no. 2, s.101-128.
29. *Dokumentační databáze ČTK*. [Praha] : Česká tisková kancelář, 1994. 11 s.
30. DUDEK, Petr. Využívání veřejných informačních zdrojů ve skupině Unipetrol. In *Inforum 2005 : 11. konference o profesionálních informačních zdrojích : 24.-26. května 2005*. [online]. Praha : Albertina icome Praha, 2005 [cit. 2005-08-06]. Dostupný z WWW: <http://www.inforum.cz/inforum2005/pdf/Dudek_Petr.pdf>.
31. *Economist Intelligence Unit* [online]. London : The Economist Intelligence Unit, c2005 [cit. 2005-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.eiu.com/>>.
32. *EIU ViewsWire* [online]. London : Economist Intelligence Unit, c2005 [cit. 2005-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.viewswire.com/>>.
33. *Europe Business Forecast Report* [online]. London : Business Monitor International, c2005 [cit. 2005-05-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessmonitor.com/businessforecast/europe.html>>.
34. *European Bank for Reconstruction and Development* [online]. London : ERBR, c2005 [cit. 2005-05-11]. Dostupný z WWW: <http://www.ebrd.com/>.
35. *Euromonitor* [online]. London : Euromonitor International, c2005 [cit. 2005-06-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.euromonitor.com/contact.asp>>.
36. *Factiva* [online]. Dow Jones Reuters Business Interactive LCC, c2004 [cit. 2005-06-30]. Dostupný z WWW:<<http://www.factiva.com>>.
37. *Fakta o EU + Souhrnná databáze Evropské unie*. [Praha] : Česká tisková kancelář, 2004 [cit. 2005-15-05]. 7 s.
38. FRIEDEL, Libor. *Benchmarking* [online]. Česká společnost pro jakost, c2002 [cit. 2005-05-15]. Dostupný z WWW: <http://www.benchmarking.cz/o_benchmarkingu.asp>.
39. FRONEK, Josef. *Anglicko-český slovník = English-czech dictionary*. 1. vyd. Praha : Leda, 1999. 1277 s. ISBN 80-85927-48-9.
40. GARCIA, Rodriguez Raul. Economist Inteligence Unit : informace z celého světa. In *Inforum 2004 : 10. konference o profesionálních informačních zdrojích : 25.-27. května 2004* [online]. Praha : Albertina icome Praha, 2004 [cit. 2005-

- 07-01]. Dostupný z WWW:
<http://www.inforum.cz/inforum2004/pdf/Garcia_Rodriguez_Raul.pdf>.
41. GARELLI, Stéphane. *Competitiveness of Nations : the fundamentals*. IMD World Competitiveness Yearbook 2005. Laussane : IMD, 2005. 685 s. Dostupný z WWW: <<http://www01.imd.ch/documents/wcc/content/Fundamentals.pdf>>.
 42. *Global Competitiveness Programme* [online]. [Genève] : World Economic Forum, c2003 , last updated 5 August 2005 [cit. 2007-06-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.weforum.org/site/homepublic.nsf/Content/Global+Competitiveness+Programm>>.
 43. *Global Competitiveness Report 2004-2005*. Ed. Lopez-Carlos, Augusto. Genève : World Economic Forum, 2004. 628 s. ISBN 1-4039-4913-1.
 44. *Global Insight : about* [online]. Boston : Global Insight, c2005 [cit. 2005-06-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.globalinsight.com/about.htm>>.
 45. *Global Insight : country intelligence* [online]. Boston : Global Insight, c2007 [cit. 2007-01-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.globalinsight.com/CountryIntelligence>>.
 46. *Global Insight : Same-Day Analysis* [online]. Boston : Global Insight, c2005 [cit. 2005-06-12]. Dostupný z WWW:
<http://www.globalinsight.com/SDA/SDADetail1886.htm>>.
 47. *Global Insight : World Market Research Center* [online]. Boston : Global Insight, c2005 [cit. 2005-05-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.wmrc.com/>>.
 48. GORGON-TILL, Jonathan. Competitive intelligence : law and ethics. *Legal Information Management*. 2004, vol. 4, no. 1, s. 17-18.
 49. GUDGIN, David. Výzkum v oblasti mezinárodních trhů. In *Inforum 2005 : 11. konference o profesionálních informačních zdrojích : 24.- 26. května 2004* [online]. Praha : Albertina icome Praha, 2005 [cit. 2005-07-14]. Dostupný z WWW: <http://www.inforum.cz/inforum2005/pdf/Gudgin_David.pdf>.
 50. GUDGIN, David; TOMLINSON, Lisa. Obchodní informace z celého světa pro vaši knihovnu. In *Inforum 2004 : 10. konference o profesionálních informačních zdrojích : 25.- 27. května 2004* [online]. Praha : Albertina icome Praha, 2004 [cit. 2005-04-14]. Dostupný z WWW:
<<http://www.inforum.cz/inforum2004/prispevek.php?prispevek=81>>.
 51. HANOUSEK, Milan. Zpravodajská terminologie z pohledu současnosti. Praha : *Ministerstvo obrany ČR*, 2007. Dostupný z WWW:
<http://www.army.cz/mo/tisk/vojroz/2000_1/hanousek.htm>.
 52. HABÁŇ, Jaromír. Těžba informací . *E-biz : nová ekonomika, nové příležitosti*. 2002, roč. 3, č. 12, s. 54.

53. HORÁK, Oldřich. Některé otazníky kolem taktického zpravodajství, HUMINT a CI. *Vojenské rozhledy*. 2003, roč. 6, č. 3, s. 31.
54. HOTI, S.; MCALEER, M. An empirical assessment of country risk ratings and associated models. *Journal of Economic Surveys*. 2004, vol. 18, no. 4, s. 539-588.
55. *IMD World Competitiveness Yearbook 2005*. Lausanne : IMD, 2005. 685 s. ISBN 2-970-01219-7.
56. IMPERATO, Gina. Competitive Intelligence : get smart! *Fast Company*. 1998, no. 14, s. 296-274. Dostupný z WWW: <<http://pf.fastcompany.com/magazine/14/intelligence.html>>.
57. *Infoplease : countries of the world* [online]. Pearson Education, 2005 [cit. 2005-07-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.infoplease.com/countries.html>>.
58. *Institute of International Relations*. Prague : IIR, 2003. 23 s.
59. *ISI Emerging Markets : products overview* [online]. New York : Internet Securities, c2001-2005 [cit. 2005-06-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.securities.com/products/index.html>>.
60. *Jane's* [online]. Jane's Information Group, 2005 [cit. 2005-05-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.janes.com/>>.
61. JEZZARD, Helen; CELI, Lou. High-value analysis sells. *Information World Review*. Mar. 2001, [vol. 7], no. 167, s. 3.
62. JIRÁSEK, Jaroslav A. Do Evropy! Do světa! Ale v jakém postavení? : česká konkurenčnost. *Management digest*. 2000, roč. 4, č. 01, s. 25-27. Dostupný z WWW: <<http://www.digest.cz/mdigest/2000-01/Article2.htm>>.
63. JIRÁSEK, Jaroslav A. *Konkurenčnost : vítězství a porážky na kolbišti trhu*. Praha : Professional Publishing, [2001]. 101 s. ISBN 80-86419-11-8.
64. JIRÁSEK, Jaroslav A. *Strategie : umění podnikatelských vítězství*. Praha : Professional Publishing, [2003]. 189 s. ISBN 80-86419-22-3.
65. JUHARI, Ariff; STEPHENS, Derek. Competitive Intelligence : an overview. *Refer*. 2003, vol. 19, no. 3, s. 4-8.
66. KARLÖF, Bengt, OSTBLÖM, Svante. *Benchmarking : jak napodobit úspěšné*. Praha : Victoria publishing, 1993. 135 s. ISBN 80-85865-23-8.
67. KASSLER, H.S. Mining the Internet for competitive intelligence. *Online*. 1997, vol. 21, no. 5, s. 34-35.

68. KAŠPAŘÍKOVÁ, J. *TopRegion.Cz : identifikace vnitřních silných a slabých stránek* [online]. NVF, c2003-2005 [cit. 2005-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.topregion.cz?articleId=1590>>.
69. KEISER, Barbie E. EIU introduces Risk Alert Service : new look for its online store. *Information Today*. 2002, vol. 19, no. 5, s. 22-25.
70. *Konjunktura.cz : e-zin pro boj s konkurencí ve světě obchodu, podnikání a informací*. 2000- . [Tábor] : Laar, 2000- . Dostupný z WWW: <<http://www.konjunktura.cz/>>. ISSN 1213-3884.
71. KRAFT, Jiří. *Firma v makroekonomickém prostředí*. Ústí nad Labem : Univerzita J.E. Purkyně, 2003. 183 s. ISBN 80-7044-501-7.
72. KUBIŠTA, Václav, et al. *Vybrané problémy vývoje konkurenceschopnosti české ekonomiky v mezinárodním srovnání*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 2000. 254 s. ISBN 80-238-5048-2.
73. LALL, Sanjaya. *Comparing national competitive performance : an economic analysis of WEF' s competitiveness index* [online]. Oxford : Queen Elisabeth House, 2001 [cit. 2005-05-10]. 41 s. Working Paper No. 61. Dostupný z WWW: <<http://www2.qeh.ox.ac.uk/pdf/qehwp/qehwps61.pdf>>
74. LINHART, Aleš. Business Intelligence : nástroj pro strategické řízení podniku. *IT Systems*. 2004, roč. 7, č. 6, s. 54-56. Dostupný z WWW: <<http://www.systemonline.cz/sitedata-warehousing/04-06sap.htm>>.
75. LIŠKA, Václav. *Rating*. [Praha] : Future, 1999. 145 s.
76. LIŠKA, Václav; VINŠ, Petr. *Rating*. Praha : C.H. Beck, 2005. 112 s. ISBN 80-7179-807-X.
77. MARČAN, Miloslav, SONTODINOMO, Michal. BusinessInfo : informační portál pro podnikání a export. In *System Integration : Business Management in Information Society : červen 2003*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 2003 [cit. 2005-08-06]. Dostupný z WWW: <http://si.vse.cz/archiv/clanky/2003/03_sontodinomo.pdf>.
78. MARIN, Jane; POULTER, Alan. Dissemination of competitive intelligence. *Journal of Information Science*. 2004, vol. 30, no. 2, s. 165-180.
79. MOLNÁR, Zdeněk. Competitive Intelligence. *Moderní řízení*. 2003, roč. 38, č. 6, s. 40-41.
80. MULLINER, Kent. Country Reports for the Economist Intelligence Unit (EIU). *Charleston Advisor*. 2001, vol. 3, no.1, s. 22-25.
81. *O portálu CzechTrade* [online]. [Praha] : Česká agentura na podporu obchodu/CzechTrade, c2004-2005 [cit. 2005-05-01]. Dostupný z WWW: <http://www.czechtrade.cz/Global?xml=/o_czechtrade>.

82. *O portálu BusinessInfo.cz : informace o projektu Integrovaný systém pro podnikání a export* [online]. [Praha] : Česká agentura na podporu obchodu/CzechTrade, c2004 [cit. 2005-05-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz//Default.asp?MainPage=pub/pubFullView.asp&pubNewsID=16666&forNewsID=16666&PubTreeID=1000139&fw=0&qDefault=16666>>.
83. *Obchodní zvyklosti v zemích světa* [instalační disketa 3,5"]. Ver. 2.0. Praha : SEMIS, 1996.
84. *OECD* [online]. Paris : OECD, c2005, last updated 01/06/2005 [cit. 2007-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.oecd.org/>>.
85. *OECD Statistics Portal* [online]. Paris : OECD, c2005, last updated 08/06/2005 [cit. 2005-06-15]. Dostupný z WWW: <http://www.oecd.org/statsportal/0,2639,en_2825_293564_1_1_1_1_1,00.html>.
86. OJALA, Marydee. Online relevance for competitive intelligence. *Online*. 2003, vol. 27, no. 4, s. 41-42.
87. O'LEARY, Mick. ViewsWire bundles best of EIU : the service contains key profile and forecast for 195 countries. *Information Today*. Jul/Aug 1999, vol. 16, no. 7, s. 11-12.
88. *One Source* [online]. Concord (Mass.) : OneSource Information Services, c2003-2005 , last updated 22 April 2003 [cit. 2005-07-18]. Dostupný z WWW: <http://www.onesource.com/about/content_63.asp>.
89. Organisation for Economic Co-operation and Development. *Baltic States : a regional economic assessment*. Paříž : OECD, 2000. 263 s. ISBN 92-64-17541-5.
90. Organisation for Economic Co-operation and Development. *Norway*. Paříž : OECD, 2000. 143 s. ISBN 92-64-17522-9.
91. *OSS.net : Beyond OSINT* [online]. [Oakton (VA)] : OSS.net, 2003 [cit. 2005-06-04]. Dostupný z WWW: <http://www.oss.net/dynamaster/file_archive/040318/aae7a12965f32b03b17a5f7816f956be/OSS2003.pdf>.
92. OWSTON, Fay. Competitive Intelligence : keeping ahead of the game. *Refer*. 2003, vol. 19, no. 3, s. 1-3.
93. *Oxford Advanced Learner's Dictionary*. 6th edition. [Oxford] : Oxford University Press, 2004. 1426 s. ISBN 0-19-431538-X.
94. PAGELL, Ruth A. Electronic „country“ publications : electronic resources for information on specific countries. *Database* [online]. 1995, vol. 18, no. 2 [cit. 2004-03-11.]. Dostupný z: Factiva, Dow Jones Reuters Interactive LLC.

95. Papík, Richard. Competitive Intelligence, informační služby, Internet a informační profese. *Ikaros* [online]. 2001, č. 4 [cit. 2005-04-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200208281>>. ISSN 1212-5075.
96. PAPÍK, Richard. Competitive Intelligence v prostředí informačních systémů. Obchodní a firemní informace. *Konjunktura* [online]. Listopad 2004 [cit. 2005-12-05]. Dostupný z WWW: <http://www.konjunktura.cz/index.php3?w=art&id=2055&rub=530&>.
97. PAPÍK, Richard. Jak na obchodní, firemní a další hospodářské informace v Evropské unii. *Konjunktura* [online]. Duben 2004 [cit. 2005-06-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.konjunktura.cz/index.php3?w=art&id=1717&rub=377&s=>>.
98. PAPÍK, Richard. Metody Competitive Intelligence na Internetu. In *Infomedia '98 : 4. konference o profesionálních informačních zdrojích : 20.- 22. května 2005* [online]. Praha : Albertina icome Praha, 1998 [cit. 2005-07-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.inforum.cz/infomedia98/pdf/papik.pdf>>.
99. PAPÍK, Richard. Obchodní a firemní informace : competitive intelligence. *Konjunktura* [online]. Březen 2004 [cit. 2005-05-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.konjunktura.cz/index.php3?w=art&id=1676&rub=486&s=>>.
100. PAPÍK, Richard. Studijně rozborová činnost a produkty studijně rozborové činnosti. *Konjunktura* [online]. Listopad, 2002. [cit. 2005-05-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.konjunktura.cz/index.php3?w=art&id=758&rub=151&s=7944eec02e59b5b2edd5dd735e072c4e>>.
101. PÁTEK, Jaroslav. *Jihoafrická republika*. Praha : Nakladatelství politické literatury, 1970. 196 s. Zeměmi světa.
102. *PEST Analysis* [online]. Internet Center for Management and Business Administration, c2002-2005, last revised January 2002 [cit. 2005-05-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.netmba.com/strategy/pest/>>.
103. PICKERING, Bobby. EIUs World Data aims to dominate global markets. *Information World Review*. 2004, vol. 10, no. 20, s. 3.
104. POLDAUF, Ivan et al. *Anglicko-český a česko-anglický slovník*. Praha : SPN, 1994. 1015 s.
105. *Political Risk Services* [online]. New York : The PRS Group, c1999-2005 [cit. 2005-07-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.prsonline.com/>>.
106. PORTER, Michael E. *The competitive advantage of nations*. New York : Free Press, c1990. 855 s. ISBN 0-684-84147-9.

107. PORTER, Michael E. *Konkurenční výhoda*. Praha : Victoria Publishing, [1993]. 626 s. ISBN 80-85605-12-0.
108. SACHS, Jeffrey D. *Jak chápat světovou konkurenčnost* [online]. Praha, New York : Project Syndicate : an asociation of newspapers around the world, November 2001 [cit. 2005-04-12]. Dostupný z WWW: <http://www.project-syndicate.org/commentaries/commentary_text.php?id=707&lang=6&m=serie>.
109. *Same-day Analysis* [online]. Boston : World Market Research Center, [2002] [cit. 2005-05-16]. Dostupný z WWW: <www.wmrc.com/images/downloads_images/wmca_sda.pdf>.
110. SCIP : the Society of Competitive Intelligence Professionals [online]. Virginia : SCIP, c2005 [cit. 2005-05-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.scip.org>>.
111. SCIP Czech : the Society of Competitive Intelligence Professionals, Czech Republic International Affiliate [online]. Praha : SCIP Czech, c2006 [cit. 2007-01-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.scip-czech.cz/>>.
112. SEALEY, Catherine. Business Intelligence databases from the Economist Inteligence Unit. In *Inforum 2001 : 7. konference o profesionálních informačních zdrojích : 29.-31. května 2001* [online]. Praha : Albetina icome Praha, 2001 [cit. 2004-05-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.inforum.cz/inforum2001/English/prispevky/sealey.htm>>.
113. SEDLÁČKOVÁ, Helena. *Strategická analýza*. Praha : C.H. Beck, 2000. 101 s. ISBN 80-7179-422-8.
114. *Setting the standard for country analysis and forecasting* [online]. New York : Economist Intelligence Unit, c2005 [cit. 2005-04-04]. 12 s. Dostupný z WWW: <http://graphics.eiu.com/files/ad_pdfs/2003_Methodology.pdf>.
115. SLUKOVÁ, Petra. *Methods and Techniques of Competitive Analysis*. Prague, 2003. 133 s. Thesis, Univerzita Karlova, FF UISK, 2003. Vedoucí diplomové práce: Richard Papík.
116. SMETÁČEK, Vladimír. *Standardizovaný průzkum uživatelů informací s návrhy dotazníků : metodický materiál*. Praha : ÚVTEI, 1981. 133 s.
117. SONTODINOMO, Michal. Služby veřejné správy : internetový portál pro podnikání a export. In *Inforum 2002 : 8. konference o profesionálních informačních zdrojích : 20.-22. května 2002* [online]. Praha : Albertina icome Praha, 2002 [cit. 2005-05-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.inforum.cz/inforum2002/prednaska53.htm>>.
118. *SPSS* [online]. Praha : SPSS, c2006, last updated 01/05/2006 [cit. 2007-01-15]. Dostupný z WWW: <http://www.spss.cz/sl_datamining.html>.
119. *Statistical resources on the Internet* [online]. FPS Economy, SMEs, Self-employed and Energy - Statistics Division, c1998-2005, last modified on:

- 19/07/2005 [cit. 2005-06-15]. Dostupný z WWW:
<http://statbel.fgov.be/info/links_en.asp>.
120. *Strategie CzechTrade pro období 1999-2004* [online]. [Praha] : Česká agentura na podporu obchodu/CzechTrade, c2004-2005 [cit. 2005-05-01]. 28 s. Dostupný z WWW: <http://www.czechtrade.cz/dokumenty/Strategie_CzechTrade_1999-2004.pdf>.
 121. *Svět 1983 : ročenka ÚMV*. Praha : Ústav mezinárodních vztahů, 1983. 416 s.
 122. ŠARMANOVÁ, Jana. *Datové sklady a dolování znalostí z nich : průvodce studiem*. Ostrava : Vysoká škola báňská, 2003. 42 s. ISBN 80-248-0302-X.
 123. US Department of Defense. *Joint Publication 1-02 : dictionary of military and associated terms*. Washington (DC) : GPO, 2001. 738 s. Dostupný z WWW: <http://www.dtic.mil/doctrine/jel/new_pubs/jp1_02.pdf>.
 124. USSI, Gino, KNIGHT, Gavin. *Global Insight launches superior country intelligence service* [online]. Boston : Global Insight, 2003 [cit. 2005-06-20]. Dostupný z WWW: <http://www.wmrc.com/press_release/20031218-1.pdf>.
 125. *Úřad pro zahraniční styky a informace : česká civilní rozvědka* [online]. Praha : Úřad pro zahraniční styky a informace, c2001-2005 [cit. 2005-06-29]. Dostupný z WWW: <<http://ww.uzsi.cz>>.
 126. *Ústav mezinárodních vztahů* [online]. Praha : Ústav mezinárodních vztahů, c2005 [cit. 2005-07-22]. Dostupný z WWW: <<http://ww.iir.cz>>.
 127. VACÍK, Emil. *Management pro budoucnost : směry vývoje teorií managementu na přelomu XX. a XXI. století* [online]. [Plzeň] : Západočeská univerzita v Plzni, c2003 [cit. 2005-05-01]. Dostupný z WWW: <http://www.kip.zcu.cz/kursy/SM/management_pro_budoucnost.doc>.
 128. *Vaše Evropa : EU a národní veřejné služby on-line* [online]. Evropské společenství, c1995-2005 [cit. 2005-06-05]. Dostupný z WWW: <<http://europa.eu.int/youreurope/about/cs.html>>.
 129. VEJLUPEK, Tomáš. Ariadna Analyst's Connection : nový pohled na informace o firmách. *IT System*. 2002, roč. 4, č. 9, s. 19. Dostupný z WWW: <<http://www.systemonline.cz/site/data-warehousing/cekia.htm>>.
 130. VEJLUPEK, Tomáš. Co je CI "Competitive Intelligence". In *Sborník z konference sdružení SCIP CZECH na téma Zvyšování konkurenceschopnosti pomocí CI : Tématický okruh B : 14. - 15.11.2005 Parlament České republiky* [CD-ROM]. Praha : SCIP, 2005. 24 s.
 131. VEJLUPEK, Tomáš. Jak vytvářet poznatkovou bázi pro konkurenční zpravodajství. In *Inforum 2004 : 10. konference o profesionálních informačních zdrojích : 25. - 27. května 2004* [online]. Praha : Albertina icome Praha, 2004

- [cit. 2005-07-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.inforum.cz/inforum2002/prednaska6.htm>>.
132. VEJLUPEK, Tomáš. Zpravodajská analýza informací z komerčních informačních zdrojů. In *Inforum 2002 : 8. konference o profesionálních informačních zdrojích : 20. – 22. května 2002* [online]. Praha : Albertina icome Praha, 2002 [cit. 2005-05-01]. Dostupný z WWW:
<http://www.inforum.cz/inforum2004/pdf/Vejlupek_Tomas.pdf>.
 133. *ViewsWire : daily business intelligence on 200 countries* [online]. New York : Economist Intelligence Unit, c2005 [cit. 2005-04-04]. Dostupný z WWW:
<http://graphics.eiu.com/files/ad_pdfs/2004_ViewsWire.pdf>.
 134. VOLDÁNOVÁ, Jana. Benchmarking : moderní nástroj řízení . *Veřejná správa*. 2004, roč. 7, č. 13, s. 21. Dostupný z WWW:
<<http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2004/0013/kvalita.html>>.
 135. Vysoká škola ekonomická. *EIU ViewsWire : uživatelská příručka*. Praha : Oeconomica, 2004. 11 s. ISBN 80-245-0834-6.
 136. *Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR* [online]. Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR, c2005 [cit. 2007-01-17]. Dostupný z WWW:
<<http://www.benchmarking.vcvscr.cz/>>.
 137. WALTHAM, M. *Global Insight launches superior country intelligence services* [online]. PR Newswire Europe, 18 December 2003 [cit. 2005-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.factiva.com>>.
 138. *Webster's encyclopedic unabridged dictionary of the English language*. Ed. Jess Stein. 2nd edition. New York : Gramercy Books, 1996. 1693 s. ISBN 0-517-11864-5.
 139. WEST, Christopher. Competitive Intelligence. *Journal of Business and Finance Librarianship*. 2003, vol. 9, no. 1, s. 90-93.
 140. WILLIAMS, Peter. Competition increases in country intelligence market. *Information World Review*. Dec. 2003, [vol. 9], no. 197, s. 2.
 141. WOOD, A. World Markets Research Centre : country intelligence from the Internet. *Business Information Researcher*. 1999, vol. 9, no. 4, s. 4-7.
 142. *World Bank* [online]. Washington (DC) : World Bank, c2005, last updated: March 2005 [cit. 2005-05-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.worldbank.org/>>.
 143. *World Bank: data by country* [online]. Washington (DC) : World Bank, c2004 [cit. 2005-05-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.worldbank.org/data/countrydata/countrydata.html>>.

144. *World Bank: online databases* [online]. Washington (DC) : World Bank, c2007 [cit. 2007-01-18]. Dostupný z WWW: <<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/DATASTATISTICS/0,,contentMDK:20420458~menuPK:64133156~pagePK:64133150~piPK:64133175~theSitePK:239419,00.html>>.
145. *World Economic Forum* [online]. World Economic Forum, c2003 , last updated: 3 August 2005 [cit. 2005-05-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.weforum.org/>>.
146. *World Factbook* [online]. Washington, D.C. : Central Intelligence Agency, 2006 [cit. 2007-01-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.cia.gov/cia/publication/factbook/>>.
147. *Your Europe : one-stop Internet portal for information and advice* [online]. Evropské společenství, c2007 [cit. 2007-01-18]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu.int/comm/internal_market/smn/smn37/docs/your-europe_en.pdf>.
148. ZEMAN, Petr. *Zpravodajské informace* [online]. Praha : Úřad pro zahraniční styky a informace , c2001-2005 , datum poslední aktualizace: 27. 05. 2005 [cit. 2005-07-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.uzsi.cz/index.php@show=001001003021.html>>.
149. ŽÁK, Milan et al. *Velká ekonomická encyklopedie*. Praha : Linde, 1999. 806 s. ISBN 80-7201-172-3.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1. Vztah pojmu country intelligence a ostatních souvisejících pojmů.....	14
Obr. č. 2. Porterův diamant konkurenceschopnosti	19
Obr. č. 3. Šablona procesu benchmarkingu (uzpůsobena na benchmarking zemí).....	25
Obr. č. 4. Titulní strana the CIA World Factbook 2005 a 2004.....	30
Obr. č. 5. CIA World Factbook : délka pobřeží (výčet zemí).....	35
Obr. č. 6. One-Stop-Shot : statistický profil ČR v letech 2000-2003	37
Obr. č. 7. Architektura Statistického informačního systému OECD	38
Obr. č. 8. Česká republika v databázi Data Profile Tables	42
Obr. č. 9. Česká republika v databázi Country at a Glance.....	43
Obr. č. 10. Your Europe: Podniky.....	45
Obr. č. 11. EIU ViewsWire	49
Obr. č. 12. WWW rozhraní Global Insight – World Market Research Center.	53
Obr. č. 13. WWW rozhraní Global Insight	53
Obr. č. 14. Pravidla konkurenceschopnosti.....	65
Obr. č. 15. Změna uspořádání světa podle S. Garelliho.....	72
Obr. č. 16. Znázornění konkurenceschopnosti v kostce.....	75
Obr. č. 17. Vývoj hodnotového systému	75
Obr. č. 18. Faktory konkurenceschopnosti.....	76
Obr. č. 19. Výpočet konkurenceschopnosti zemí.....	77
Obr. č. 20. Ukázka publikace z edice Zeměmi světa	81
Obr. č. 21. Obchodní zvyklosti v zemích světa.....	82
Obr. č. 22. Dokumentační databáze ČTK: Lokace Turecko – výběr zpráv k území	95
Obr. č. 23. BusinessInfo : teritoriální informace o ČLR.....	99
Obr. č. 24. Zpravodajský cyklus	102
Obr. č. 25. Klasické zpravodajské metody.....	104
Obr. č. 26. OSINT : vision make open source more usable.....	107
Obr. č. 27. Příklad názorné prezentace různorodých typů informací v systému ARMS firmy TOVEK	112

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1. Podíl respondentů z jednotlivých kategorií uživatelů	85
Graf č. 2. Využití služeb cizích subjektů ke zpracování informací o zemích	86
Graf č. 3. Hodnocení zdrojů informací typu country intelligence	87
Graf č. 4. Počet uživatelů zdrojů informací typu country intelligence	87
Graf č. 5. Hodnocení multizdrojových a specializovaných portálů	88
Graf č. 6. Spolupráce s dalšími subjekty	88
Graf č. 7. Konkrétní informace typu CI zjišťované českými firmami	89
Graf č. 8. Využívané formy dat pro potřeby country intelligence	90

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1. Analýza zdrojů poskytovaných národními vládními a mezinárodními mezivládními organizacemi
- Příloha č. 2. Analýza zdrojů poskytovaných komerčními producenty
- Příloha č. 3. Growth competitiveness index ranking WEF (žebříček konkurenceschopnosti WEF)
- Příloha č. 4. Growth competitiveness index composition WEF (tvorba GCI)
- Příloha č. 5. The world competitiveness scoreboard 2005 IMD (žebříček konkurenceschopnosti IMD)
- Příloha č. 6. Competitiveness trends IMD (trendy v konkurenceschopnosti dle IMD)
- Příloha č. 7. Competitiveness balance sheets and simulation IMD (bilance a simulace konkurenceschopnosti IMD)
- Příloha č. 8. Dotazník rozesílaný firmám
- Příloha č. 9. Výklady pojmu country itelligence – výsledky z dotazníku
- Příloha č. 10. Dotazník zaslaný do elektronické konference Knihovna

	CIA WORLD FACTBOOK http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/index.html/	OECD Statistics http://www.oecd.org/statistics	WORLD BANK GROUP DATA http://www.worldbank.org/data	Your EUROPE http://europa.eu.int/youreurope
Producent	Ústřední zpravodajská služba USA (Central Intelligence Agency - CIA)	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development - OECD)	Skupina Světové banky (World Bank Group - WBG)	Komise Evropské unie (European Commission - EC)
Poskytované služby	- základní zpravodajství o zemích (the Factbook), - aktuální zprávy (The Presidents' Daily Briefs), - odhady (National Intelligence Estimates).	- OECD Education Online - Energy Statistics – IEA - Labour Force Statistics - Data - Labour Force Statistics – Indicators - Int. Devel. Statistics online - Joint BIS – IMP – OECD - World Bank Statistics on External Debt Online Database - Territorial Database.	Online databáze: - Data Profile Tables, - ITC at a Glance Tables, - Country at a Glance Tables, - Country Statistical Information Db, - EdStats, - Gender Stats, - African Development Indicators, - World Development Indicators (online a tištěná verze), - World Bank Atlas (online a tištěná verze), - Global Development Finance (online a tištěná verze).	- Informace pro občany, - informace pro podniky, - celoevropské užitečné odkazy, - Užitečné odkazy pro konkrétní zemi.
Cena	Aktuální online verze zdarma. Starší tištěná verze cca 100 USD. Elektronické verze na CD-ROM cca 45 USD.	Online zdarma. Tištěné verze ekonomických přehledů cca 500 USD.	Online zdarma (mimo WDI, individuální předplatné 400). Tištěné publikace – dílčí části DB WDI – 22 USD (+ poštovné a balné) CD-ROM – dílčí části DB WDI – od 400 USD Tištěné vydání + CD-ROM WDI 1330 USD Slevy dle místa bydliště zájemce (75% pro nejmichudší země, 35% pro vyvíjející se ekonomiky – ČR).	Online zdarma.
Zdroj	Antarctic Information Program,	Národní statistické úřady,	Národní statistické úřady,	Evropská komise je odpovědná za

informací	Bureau of the Census, Bureau of Labor Statistics, Central Intelligence Agency, Council of Managers of National Antarctic Programs, Defense Intelligence Agency, Department of State, Fish and Wildlife Service a další veřejné a soukromé, převážně americké organizace.	centrální banky, mezinárodní organizace.	centrální banky, mezinárodní organizace.	informace na úrovni EU. Informace na národní úrovni poskytují členské státy.
Aktualizace	Do 11/2001 1x za rok, nyní častěji (periodicita aktualizací neznášena).	Všechny databáze aktualizovány 1 x – 4 x ročně.	WDI – 1x ročně (duben) WDI Online – 1x ročně (září).	Jednotlivé státy mohou aktualizovat online. Do září 2005 by veškeré publikované informace měly být aktualizované.
Geografické pokrytí	268 zemí světa	208 zemí	208 zemí světa	Země Evropské unie
Zaměření	Geografické, vládní, ekonomické, telekomunikační informace, dále informace o obyvatelstvu, armádě, významné mezinárodní záležitosti.	Statistické informace z oblasti vzdělání a školství, pracovních sil a další teritoriální informace.	Statistické informace z oblasti ekonomického vývoje zemí, informačních a telekomunikačních technologií, vzdělání a zdravotnictví.	Praktické informace a informační přehledy pro občany a podnikatele na území EU.
Předpovědi	NE	NE	NE	NE
Historie od	1. CIA WorldFactbook vydána v r. 1971, veřejně přístupná od r. 1975 – pouze v tištěné verzi a na CD-ROM (v budoucnu chce CIA zpřístupnit online archiv od r. 1986).	Záležejí na druhu konkrétní databáze, Joint BIS-IMP-OECD-WB od r. 1990, Territorial Database od r. 1985, údaje z dalších databází neznášeny.	1960	Systém zprovozněn v lednu 2002. Historická data od vzniku EU.
Specifika, zvláštnosti	Kontakt na členy vlády, ředitele ČNB, americké velvyslanectví a parlamentní zastoupení UN v NY.	Široký záběr poskytovaných statistik.	Klasifikace zemí podle HNP.	20 jazykových verzí.

Příl. č. 2. Analýza zdrojů poskytovaných komerčními producenty

	EU	Global Insight/W/MRC	Business Monitor	Euromonitor, GMID
Producent	The Economist Group (Londýn)	Global Insight (Boston)	Business Monitor International (Londýn)	Euromonitor International (Londýn)
Poskytované služby	- Portál EIU.com, - brífinky k aktuálním událostem, - ekonomické analýzy zemí, - provozní podm., regulace a nařízení, - strategie pro řídicí podniky, - tržní a obchodní podmínky v zemích světa, - faktory rizik, - odvětvové předpovědi.	- Same Day Analysis, - Advanced Country Analysis and Forecast, - Economic Forecasting, - Regulatory Analysis.	- Databáze nové vznikajících trhů, - monitoring nové vznikajících trhů, - čtvrtletní předpovědi zemí, - databáze zahraničních společností a průmyslových odvětví	- Konzultační služby, - Obchodně referenční služby, - databáze GMID.
Cena	- Zprávy o zemích –roční předplatné 485 USD, - 1 zpráva 230 USD - brífinky k akt. udál. – 12000 USD (přístup do celé db na rok pro 5 uživatelů, pro 100 uživatelů – 33000 USD).	- cca 2000 USD (přístup pro 1 uživatele) - roční aktualizace 1000 USD.	- Reporty na základě předplatného od 295 USD – 10000 USD (průměrná cena jednotlivé objednávky 550 USD). - Tisková verze Emerging Markets Monitor – 1750Euro (vč. poštovného a balného).	Informace o zemích: - Market Data and Statistics pro určitou oblast 500 USD, - World Market Data and Statistics on the Internet cca 5000 USD, - všechny další produkty cca 500 USD.
Zdroj informací	-Expert-analytík v každé zemi, - spolupráce s místními odborníky, - databáze národních statistik, - data zpracovaná multilater. organizacemi World Bank, International Monetary Fund, European Union, OECD, United Nations, World Trade Org. atd.).	- Národní zdroje (národní statistické úřady, centrální banky, vláda, ministerstva), - mezinárodní organizace (IMF, WB, UN, ASEAN, ...), - obchodní asociace.	- Národní zdroje (národní statistické úřady, centrální banky, vláda, ministerstva), - mezinárodní organizace (IMF, WB, UN, ASEAN, ...), - obchodní asociace.	- Národní zdroje (národní statistické úřady, centrální banky, vláda, ministerstva), - mezinárodní organizace (IMF, WB, UN, ASEAN, ...), - obchodní asociace.
Aktualizace	Závisí na konkrétním produktu, několikrát denně, 1x za týden, 1x za měsíc, 1x za rok.	V závislosti na produktu, několikrát denně 1x za týden, 1x za měsíc, 1x za rok.	V závislosti na druhu databáze, několikrát denně, 1x týdně, čtvrtletně.	V závislosti na druhu databáze - 1x týdně až čtvrtletně.

Geografické pokrytí	200 zemí světa	200 zemí světa	113 zemí světa db Emerging Market Online Čtvrtletní prognózy – 23 zemí	207 zemí světa
Zaměření	- Ekonomické a politické informace, - prognózy a analýzy rizik, - analýzy komodit a prům. odvětví, - ratings.	- Ekonomické a politické informace, - prognózy a analýzy rizik, - analýzy, komodit a prům. odvětví.	- Ekonomické a politické informace, - prognózy a analýzy rizik, - analýzy komodit a prům. odvětví.	- Ekonomické a politické informace, - prognózy a analýzy rizik, - analýzy komodit a prům. odvětví.
Předpovědi	ANO do r. 2025	ANO do r. 2025	Ano 3 roky dopředu	Ano do roku 2015
Historie od	- Views Wire od r. 1996 - Country Data od r. 1980	1970	1984	1977
Specifika, zvláštnosti	Specializovaný tým odborníků, online konzultace s analytiky a tvůrci zpráv.	Same Day Analysis	Spolupráce s renomovanými komerčními společnostmi	Business Reference – informace pro vstup na nový trh.

Příl. č. 3. Growth competitiveness index ranking WEF (žebříček konkurenceschopnosti WEF)

Table 1: Growth Competitiveness Index rankings and 2003 comparisons

Country	GCI 2004 rank	GCI 2004 score	GCI 2003 rank*	Country	GCI 2004 rank	GCI 2004 score	GCI 2003 rank*
Finland	1	5.95	1	Romania	63	3.86	75
United States	2	5.82	2	Colombia	64	3.84	63
Sweden	3	5.72	3	Jamaica	65	3.82	67
Taiwan	4	5.69	5	Turkey	66	3.82	65
Denmark	5	5.66	4	Peru	67	3.78	57
Norway	6	5.56	9	Ghana	68	3.78	71
Singapore	7	5.56	6	Indonesia	69	3.72	72
Switzerland	8	5.49	7	Russian Federation	70	3.68	70
Japan	9	5.48	11	Algeria	71	3.67	74
Iceland	10	5.44	8	Dominican Republic	72	3.63	62
United Kingdom	11	5.30	15	Sri Lanka	73	3.57	68
Netherlands	12	5.30	12	Argentina	74	3.54	78
Germany	13	5.28	13	Gambia	75	3.52	55
Australia	14	5.25	10	Philippines	76	3.51	66
Canada	15	5.23	16	Vietnam	77	3.47	60
United Arab Emirates	16	5.21	—	Kenya	78	3.45	83
Austria	17	5.20	17	Uganda	79	3.41	80
New Zealand	18	5.18	14	Guatemala	80	3.38	89
Israel	19	5.09	20	Bosnia and Herzegovina	81	3.38	—
Estonia	20	5.08	22	Tanzania	82	3.38	68
Hong Kong SAR	21	5.06	24	Zambia	83	3.36	88
Chile	22	5.01	28	Macedonia, FYR	84	3.34	81
Spain	23	5.00	23	Venezuela	85	3.30	82
Portugal	24	4.96	25	Ukraine	86	3.27	84
Belgium	25	4.95	27	Malawi	87	3.24	76
Luxembourg	26	4.95	21	Mali	88	3.24	99
France	27	4.92	26	Serbia and Montenegro	89	3.23	77
Bahrain	28	4.91	—	Ecuador	90	3.18	86
Korea	29	4.90	18	Pakistan	91	3.17	73
Ireland	30	4.90	30	Mozambique	92	3.17	93
Malaysia	31	4.88	29	Nigeria	93	3.16	87
Malta	32	4.79	19	Georgia	94	3.14	—
Slovenia	33	4.75	31	Nicaragua	95	3.12	90
Thailand	34	4.58	32	Madagascar	96	3.11	96
Jordan	35	4.58	34	Honduras	97	3.10	94
Lithuania	36	4.57	40	Bolivia	98	3.09	85
Greece	37	4.56	35	Zimbabwe	99	3.03	97
Cyprus	38	4.56	—	Paraguay	100	2.99	95
Hungary	39	4.56	33	Ethiopia	101	2.93	92
Czech Republic	40	4.55	39	Bangladesh	102	2.84	98
South Africa	41	4.53	42	Angola	103	2.72	100
Tunisia	42	4.51	38	Chad	104	2.50	101
Slovak Republic	43	4.43	43				
Latvia	44	4.43	37				
Botswana	45	4.30	36				
China	46	4.29	44				
Italy	47	4.27	41				
Mexico	48	4.17	47				
Mauritius	49	4.14	46				
Costa Rica	50	4.12	51				
Trinidad and Tobago	51	4.12	49				
Namibia	52	4.11	52				
El Salvador	53	4.10	48				
Uruguay	54	4.08	50				
India	55	4.07	56				
Morocco	56	4.06	61				
Brazil	57	4.05	54				
Panama	58	4.01	59				
Bulgaria	59	3.98	64				
Poland	60	3.98	45				
Croatia	61	3.94	53				
Egypt	62	3.88	58				

* Note that these are the published rankings from 2003. The three countries not covered this year (Cameroon, Haiti, and Senegal) are not shown.

(cont'd.)

Příl. č. 4. Growth competitiveness index composition WEF (tvorba GCI)

Appendix A: Composition of the Growth Competitiveness Index

The Growth Competitiveness Index is composed of three component indexes: the technology index, the public institutions index, and the macroeconomic environment index. These indexes are calculated on the basis of both "hard data" and "Survey data."

The responses to the Executive Opinion Survey are what we refer to as *Survey data*, with responses ranging from 1 to 7 (see the chapter at the end of the *Report* for further information on the Executive Opinion Survey); the hard data were collected from various sources, described in the Technical Notes and Sources at the end of the *Report*. All of the data used in the calculation of the Growth Competitiveness Index can be found in the data tables section of the *Report*.

The standard formula for converting each hard data variable to the 1-to-7 scale is:

$$6 \times \frac{(\text{country value} - \text{sample minimum})}{(\text{sample maximum} - \text{sample minimum})} + 1$$

The sample minimum and sample maximum are the lowest and highest values of the overall sample, respectively. In some instances, adjustments were made to account for extreme outliers in the data.

As explained in the chapter, the sample of countries is divided into two groups: the core innovators and the non-core innovators. Core innovators are countries with more than 15 US utility patents registered per million population in 2003; non-core innovators are all other countries.

For the core innovators, we place extra emphasis on the role of innovation and technology. The weightings for the core innovators are as follows:

$$\begin{aligned} \text{Growth Competitiveness} \\ \text{Index for core innovators} &= 1/2 \text{ technology index} \\ &+ 1/4 \text{ public institutions index} \\ &+ 1/4 \text{ macroeconomic environment} \\ &\text{index} \end{aligned}$$

For the non-core innovators, we calculate the Growth Competitiveness Index values as a simple average of the three component indexes:

$$\begin{aligned} \text{Growth Competitiveness} \\ \text{Index for non-core} \\ \text{innovators} &= 1/3 \text{ technology index} \\ &+ 1/3 \text{ public institutions index} \\ &+ 1/3 \text{ macroeconomic environment} \\ &\text{index} \end{aligned}$$

Technology index components

The technology index is calculated for the core and non-core innovators as follows:

$$\begin{aligned} \text{technology index for} \\ \text{core innovators} &= 1/2 \text{ innovation subindex} \\ &+ 1/2 \text{ information and communication} \\ &\text{technology subindex} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{technology index for} \\ \text{non-core innovators} &= 1/8 \text{ innovation subindex} \\ &+ 3/8 \text{ technology transfer subindex} \\ &+ 1/2 \text{ information and communication} \\ &\text{technology subindex} \end{aligned}$$

Innovation subindex

$$\begin{aligned} \text{innovation subindex} &= 1/4 \text{ Survey data} \\ &+ 3/4 \text{ hard data} \end{aligned}$$

Innovation Survey questions

- 3.01 What is your country's position in technology relative to world leaders?
- 3.02 Companies in your country are not interested/aggressive in absorbing new technology?
- 3.06 How much do companies in your country spend on R&D relative to other countries?
- 3.08 What is the extent of business collaboration in R&D with local universities?

Innovation hard data

- 3.17 US utility patents granted per million population in 2003
- 4.22 Gross tertiary enrollment rate in 2001 or most recent available year

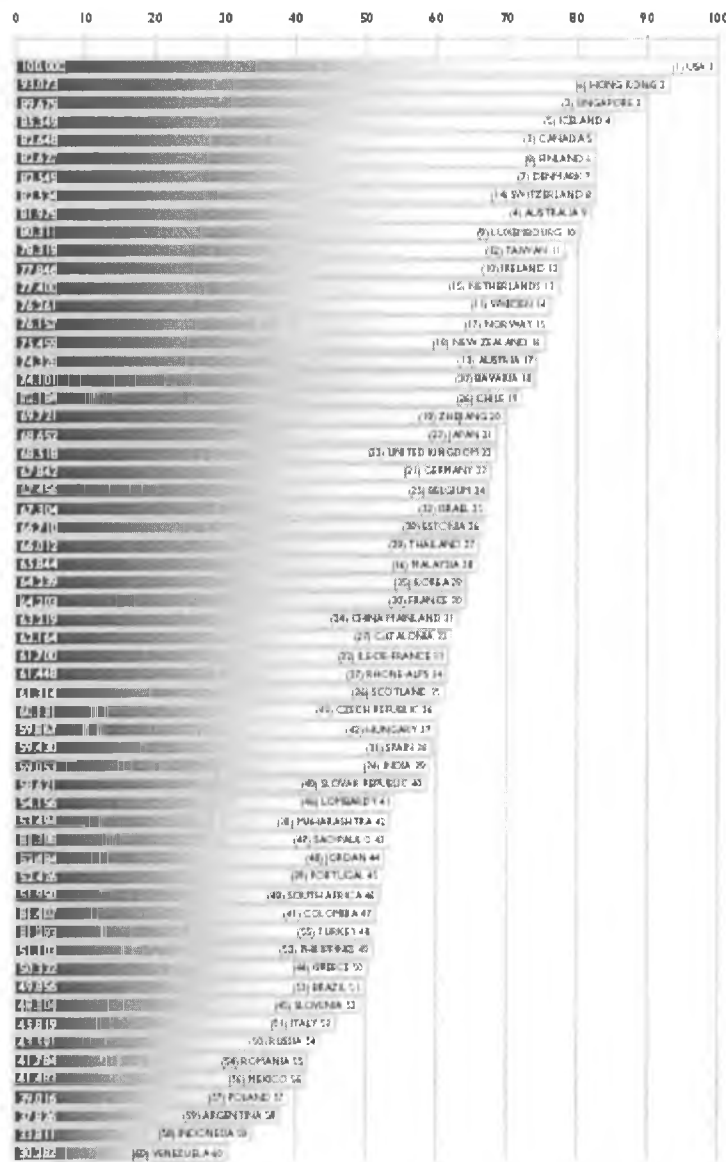
Technology transfer subindex

$$\begin{aligned} \text{technology transfer} \\ \text{subindex} &= \text{unweighted average of two technology} \\ &\text{transfer Survey questions} \end{aligned}$$

- 3.04 Is foreign direct investment in your country an important source of new technology?
- 3.03 Is foreign technology licensing in your country a common means of acquiring new technology?

Příl. č. 5. The world competitiveness scoreboard 2005 IMD (žebříček konkurenceschopnosti IMD)

THE WORLD COMPETITIVENESS SCOREBOARD 2005

(2004 rankings are in brackets)

Příl. č. 6. Competitiveness trends IMD (trendy v konkurenceschopnosti dle IMD)

TABLE 7 • Competitiveness Trends Overall

© COMPETITIVENESS INSTITUTE (CONTRIBUTOR)
CHILE

THE WORLD
COMPETITIVENESS
SCOREBOARD 2005

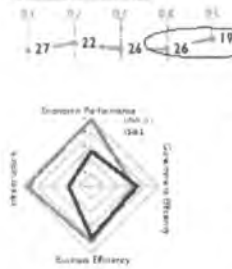

CHALLENGES IN 2005

- Reach a balance between economic growth and environmental protection
- Diversify energy sources in order to reduce dependence on imports of gas and oil
- Improve efficiency of the public sector in education and health
- Reduce a persistently high unemployment rate
- Carry on working to reduce the income gap and the percentage of people living below the poverty line

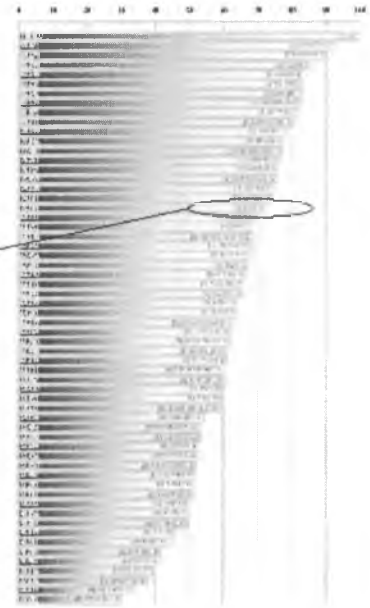
Provided by:
University of Chile

OVERALL PERFORMANCE

BASIC FACTS

Capital	107860 (2004)
Population (millions)	15.96 (2004)
Land area (km²)	757.0 (2004)
Employment rate (per %)	60.52 (2004)
GDP (US\$ bn)	94.1 (2004)
GDP per capita (US\$)	5896 (2004)
Real GDP growth (%)	6.1 (2004)
Consumer Price Inflation (%)	2.4 (2004)
Unemployment rate (%)	3.80 (2004)
Labour force (million)	3.20 (2004)
Current Account Balance (US\$ bn)	-1.8 (2004)
Direct Investment	
Inward (US\$ bn)	54.90 (2004)
Outward (US\$ bn)	6.08 (2004)

Příl. č. 7. Competitiveness balance sheets and simulation IMD

TABLE 9 • Competitiveness Balance Sheets & Simulation

COMPETITIVENESS BALANCE SHEET - STRENGTHS

CHILE

These criteria are the 10 Strongest Criteria by Factor Identified by taking the biggest value differences from the averages of the 40 economies.

Rank	Criteria
1	1.3.09 Exports of goods - real growth Percentage change based on US\$ value
2	1.3.13 Relocation of production is not a threat to the future of your economy (Survey)
2	1.3.14 Relocation of R&D facilities is not a threat to the future of your economy (Survey)
3	1.3.06 Direct investment flows inward Percentage of GDP
4	1.3.15 Relocation of services is not a threat to the future of your economy (Survey)
6	1.1.16 Resilience of the economy to economic cycles is strong (Survey)
10	1.5.02 Cost-of-living index Index of basket of goods & services in major cities, excluding housing (New York City = 100)
15	1.1.12 Real GDP Growth Percentage change based on national currency in constant prices
17	1.1.13 Real GDP Growth per capita Percentage change based on national currency in constant prices
22	1.4.03 Employment - growth estimate percentage change
2 Government Efficiency	
1	2.3.05 Central bank policy of your economy has a positive impact on economic development (Survey)
2	2.4.20 Immigrant laws do not prevent your company from employing foreign labor (Survey)
2	2.4.13 Parallel (black market, unrecorded) economy does not impede economic development (Survey)
2	2.4.12 Price controls do not affect pricing of products in most industries (Survey)
3	2.1.07 Central government total debt - real growth Percentage change based on national currency in constant prices
3	2.2.15 Tax evasion does not hamper business activity (Survey)
3	2.4.01 Public sector contracts are sufficiently open to foreign bidders (Survey)
3	2.1.09 Management of public finances over the next two years is likely to improve (Survey)
4	2.4.02 Protectionism in your economy does not impede the creation of your business (Survey)
4	2.3.10 Adaptability of government policy to changes in the economy is high (Survey)

TWENTY WEAKEST CRITERIA

CHILE

What if?

Competitiveness simulations help policy makers focus on and prioritize the key competitiveness issues facing their economies. We replace the economy's 20 weakest values with the average value of the 40 economies to compare a simulated overall competitiveness ranking. However, this is a heuristic exercise and should not be presented as policy advice. Considerations as to how each economy's development level, public constraints and external value system.

Simulated Ranking Changes

From **19** To **14**

COMPETITIVENESS BALANCE SHEET - WEAKNESSES

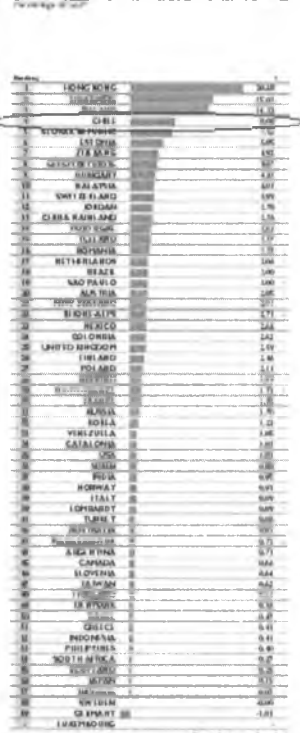
CHILE

These criteria are the 10 Weakest Criteria by Factor Identified by taking the biggest value differences from the averages of the 40 economies.

Rank	Criteria
55	1.4.02 Employment percentage of population
50	1.1.01 Gross domestic product (GDP) US\$ billion
47	1.2.10 Exports of commercial services US\$ billion
45	1.2.07 Exports of goods US\$ billion
44	1.1.20 GDP (PPP) per capita Estimates, US\$ per capita at purchasing power parity
44	1.1.02 GDP (PPP) Estimate, US\$ billion at purchasing power parity
42	1.1.19 GDP per capita US\$ per capita
42	1.4.08 Youth unemployment rate percentage of labor force
39	1.3.04 Direct investment in trade abroad - real growth Percentage change based on US\$ value
38	1.2.20 Tourism receipts International tourism receipts as a percentage of GDP
2 Government Efficiency	
53	2.4.08 Government subsidies to private and public companies as a percentage of GDP
51	2.5.10 Gender income ratio Ratio of estimated female to male earned income globally
50	2.2.11 Employee's social security contribution rate Company's contribution as a percentage of an economic equal to GDP per capita
47	2.2.09 Corporate tax rate on profit Business tax rate, calculated on profit before tax
44	2.5.08 Female in parliament Percentage of total seats in Parliament
42	2.5.09 Female parliament percentage of total legislators, senior officials and managers
39	2.5.01 Justice and fair trials score out of 100 (Survey)
37	2.2.08 Business personal income tax rate Percentage of taxable income equal to GDP per capita
34	2.3.04 Country credit rating Rating on a scale of 0-100 assigned by the International Country Risk Guide ranking
34	2.4.18 Labor regulations (hiring/firing practices, minimum wages, etc.) hinder business activities (Survey)

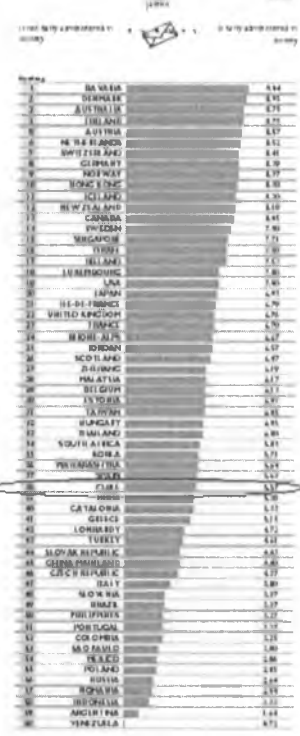
DIRECT INVESTMENT FLOWS INWARD

2004

JUSTICE

2005

Příl. č. 8. Dotazník rozesílaný firmám

Country Intelligence – dotazník

Veškeré informace zjištěné pomocí tohoto dotazníku budou použity pouze pro účely diplomové práce na téma „Country Intelligence“ pro Ústav informačních studií a knihovnictví, Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.

Co si představujete pod pojmem Country Intelligence?

Potřebujete informace o zemích světa (geografické, obchodní, ekonomické, politické, ...) pro Vaši činnost? Jaké konkrétně?

- Country Report
- Country Analysis
- Country Forecast
- Credit Rating
- _____
- _____
- _____

Z čeho čerpáte prvotní informace o obchodních příležitostech na zahraničních trzích?

Využíváte služeb cizích subjektů (např. konzultačních společností) ke zpracování analýz nebo informací o zemích, zjišťujete je sami nebo kombinujete obojí?

Jaké konkrétní zdroje pro zjišťování informací o zemích světa využíváte?

Specializované portály (politické, demografické, ekonomické...):

Ohodnoťte, prosím, zdroj, který pro své potřeby využíváte, a u vybraného zdroje specifikujte, prosím, konkrétní produkt (pokud to je možné).

(k hodnocení použijte čísla od 1 do 5; 1 – nejhorší, 5- nejlepší)

	Přesnost a spolehlivost	Aktuálnost	Zpětná vazba na autory analýz	Pokrytí
Economist Intelligence Unit				
World Market Research Center				
CIA World Factbook				

Factiva				
InfoNation				
World Bank Group Data				
Global Market Information Database				
Business Monitor				
Political Risk Service				
Credit Reform				
Emerging Markets				
TradStat				
JANE'S				
Euromonitor				
International Country Risk Guide				
Moody's				
Standard & Poor's				
Business Info				
Internet Securities				
Institutional Investor				
Další				

Spolupracujete při zjišťování informací o zemích světa (geografických, obchodních, ekonomických, politických, ...) s dalšími organizacemi?

- knihovny
 média
 státní instituce
 jiné: _____

Jaké konkrétní informace pro Vaši činnost potřebujete?

- Výsledky výzkumu a vývoje
 Patenty a licence přijaté na území konkurence
 Nabídka výrobků a služeb
 Aktuální ekonomická situace
 Aktuální vývoj zahraniční politiky státu
 Podpora exportu a importu
 Nejdůležitější národní exportéři/importéři
 Exportované/importované komodity
 Nejvlivnější firmy
 Investiční podmínky na území státu
 Průběh privatizace
 Politická situace
 Struktura a vývoj odvětví
 Jiné: _____

V jaké formě potřebujete data pro další zpracování?

- statistická data
 výkazy účetní uzávěrky
 indikátory (ekonomické, politické,...)

- komentáře
- stručné přehledy
- studie z externího prostředí

Jakým způsobem získaná data dále zpracováváte?

- vlastní analýzy
- analýzy pomocí specializovaných softwarů, jakých konkrétně: _____
- předání k dalšímu zpracování
- předání koncovému uživateli

Velká část produkce Vaší firmy jde na export, a proto je pro vás povědomí o zahraničních trzích nezbytně nutné. Jak velká pozornost je této problematice věnována ve Vaší firmě?

Shledáváte rozdílný přístup (na základě vlastních zkušeností) u zahraničních subjektů (např. rozdílné podnikatelské prostředí, ...)?

Myslíte si, že je podpora státu v tomto ohledu dostatečná?

Další komentář:

Příl. č. 9. Výklady pojmu country itelligence – výsledky z dotazníku

Co si představujete pod pojmem Country Intelligence?

Převažují odpovědi:

- Informace o zemích
- Zpravodajství o zemích zacílené na politickou, legislativní a ekonomickou situaci.
- Konkurenční informace a světové zpravodajství z oblasti politiky, ekonomiky a obchodu

2x se objevila odpověď:

- Monitoring geografické oblasti s cílem
 - a) analyzovat možnosti obchodního působení (prodej výrobků, investiční záměr) u nových teritorií, nebo
 - b) včas rozpoznat ohrožení našeho stávajícího postavení např. vlivem politické situace, daňových zátěží nebo snahou konkurence (např. výstavbou nové výrobní kapacity v regionu)

Následující odpovědi se vyskytly pouze 1x:

Informace o zemích pro účely ekonomických analýz, předpovědí vývoje, možností investování, politické situace atd.

Vytěžení a globální zpracování informací vedoucí v daném segmentu činnosti k výhodě v daném regionu nebo zemi.

Analýzy ekonomické a politické situace země, jejímž cílem je popis bezpečnosti země pro zahraniční investice.

Společnost zabývající se sběrem a analýzou dat o zemích a jejich formováním do podoby vhodné pro jejich zákazníka(ů).

Příl. č. 10. Dotazník zasláný do elektronické konference Knihovna

Country Intelligence

Pro termín „country intelligence“ neexistuje v současné době český ekvivalent. Jedná se o zprávy o zemích světa nebo konkurenční zpravodajství o zemích světa. Cílem CI je zjišťování a vyhodnocování informací (geografických, obchodních, ekonomických, politických, ...) o zemích světa.

Zajímá mě, zda knihovny, informační instituce nebo jednotliví informační pracovníci vyvíjejí činnosti, které by se mohly nazvat „country intelligence“ nebo pro tyto činnosti zpracovávají podklady.

Pokud ano, kontaktujte, prosím, Kristýnu Kopalovou (kopalovak@centrum.cz)
Předem děkuji za jakoukoli odpověď.